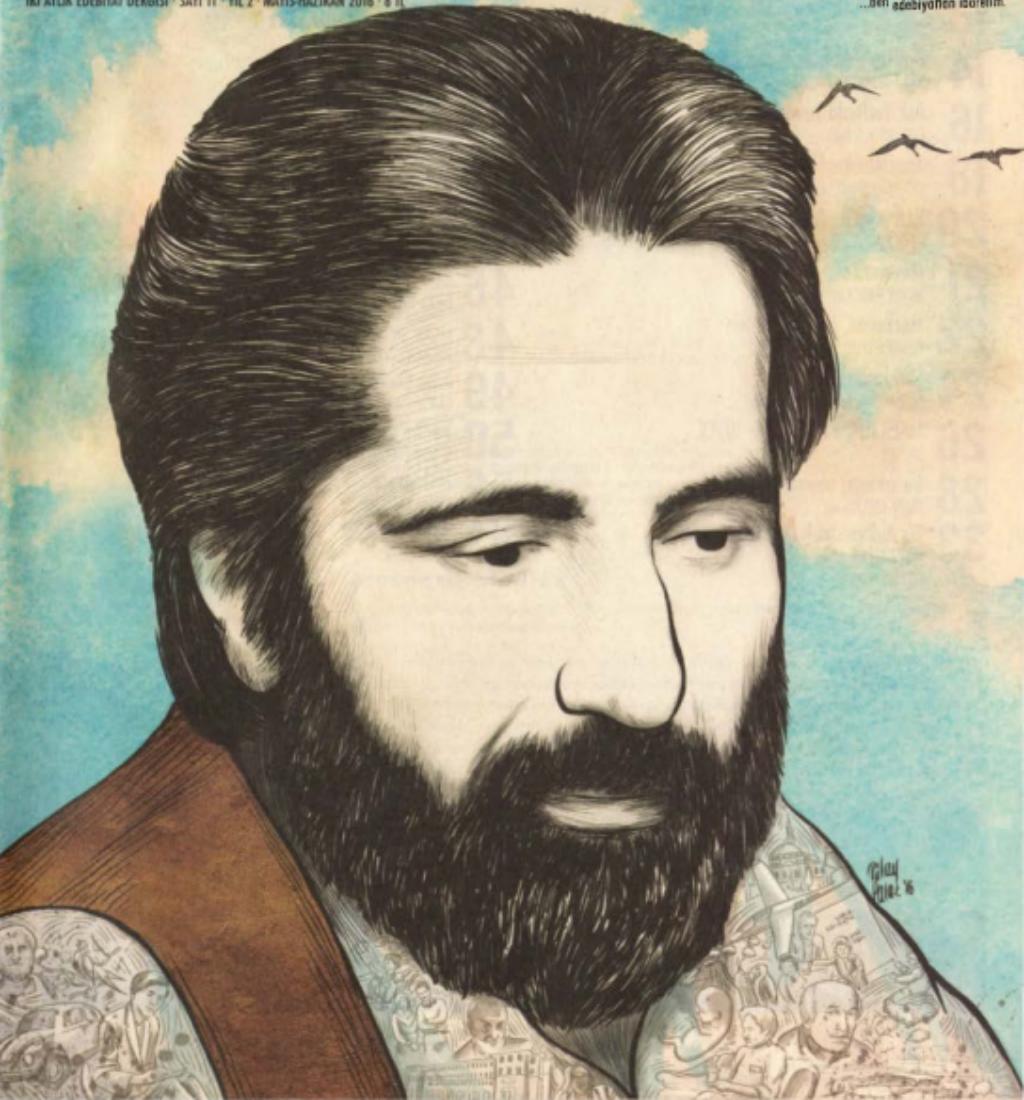

Fikir Sanat ve Edebiyat Dergisi

KAFKAOKUR*

İKİ AYLIK EDEBİYAT DERGİSİ · SAYI 11 · YIL 2 · MAYIS-HAZİRAN 2016 · 8 TL

...ben edebiyatten ibaretim.

#KAFKAOKUR

2	ZARİF İNSAN Gökhan Demir	34	İşik Köprü CENG ÇALIŞIR, Öykü
8	Yaşamak, Sarıkamış, 1979 CAHİT ZARIFOĞLU	37	Beni Anla SELCAN AYDIN, Anlat
10	Türklerin Tarihi // Dil İLBER ORTAYIL, Kitap	38	Bir Ankara Havası: İslık GÖKHAN COSKUN, Ankara
14	Kaffa // Kahvenin Bulunuş Öyküsü KAAN MURAT YANIK, Öykü	40	Bir Doktorun Akıl Tutulması NERMIN SARIBAŞ, Stefan Zweig
16	Aşk Yerlerde Yuvarlanmaktadır EZGİ AYVALI, Öykü	43	Yarım Limon GÖZDE COŞKUN, Anlat
18	Atan Alır Beyler ERAY YASİN İSLİK, Anlat	44	Bize Bir Çocuk Lazım NAZLI BAŞARAN, Deneme
20	Kendime Ait Bir Oda ESRA PULAK, Aforizma	45	Zaman ATILAY AŞKAROĞLU, Deneme
21	Mevsimsız MERVE ÖZDOLAP, Şiir	46	Bolzano Kuaför DİLEK TÜRKER, Öykü
22	Mecburen, Mecburiyetten YUSUF ÇOPUR, Hikâyé	48	Once ve Sonra TUGAY YILDIRIM, Anlat
24	Son İnsan CANSU TOK, Reenkarnasyon Eserler	49	Adın Çocuk CANSU CİNDORUK, Deneme
26	MALRAUX, POE, RİLKE, JOYCE SÖZLER	50	Benim de Hikâyemi Yazır mısın? S. NUR ERGÜN, Öykü
28	Bir anlayış olarak Mert Fırat DİLEK ATIL, Söyleşi	52	Instagram Sizden Gelenler
33	Bir Aidiyetsizlik Öyküsü Bizimki OĞUZ ASLAN, Anlat	53	Son Şeyler İçerik Adıma

Yazılıannızı, çizimlerinizi ve çalışmalarınızı editor@kafkaokur.com adresinden bize ulaştırabilirsiniz.

KAFKA OKUR

Fikir Sanat ve Edebiyat Dergisi

Kafka • İki Aylık Edebiyat Dergisi
Sayı 11 • Mayıs - Haziran 2016 • 8 TL

İmtiyaz Sahibi
Gökhan Demir

Yayın Yönetmeni
Gökhan Demir

Düzeltili
Fatih Cerrahoğlu

Kapak Resmi
Tütay Palaz

İllüstrasyonlar
Tütay Palaz
Songül Çolak
Aslı Babaoglu
Filiz İrem Özbaş
Rafet Utku
Athay Aşkaroğlu

İletişim
e-posta: editor@kafkaokur.com
telefon: +90 530 727 1523

Yayın Türü
Yerel, Süreli Yayın

Adres
İkizelli O.S.B.
Aykosan San. Sit.
Dörtü 2 Blok No: B/111
Başakşehir, İstanbul

Baskı
Uniprint Basım Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Ömerli Mah. Hadımköy-İstanbul
Cad. No:159, Aramatköy, İstanbul
Tel: (212) 798 28 40
Matbaa Sertifika No: 12196

Dağıtım
Kültür Dergi Dağıtım
Tel: (216) 495 9044
Tel: (216) 495 9045

©Her hakkı saklıdır

Bu dergide yer alan yazı, makale,
fotograf ve illüstrasyonlar elektronik
ortamlar da dahil olmak üzere yazılı
izin olmaksızın kullanılamaz.

"...ben edebiyattan ibaretim" Franz Kafka

ZARIF İNSAN

gökhan demir **sayfa 2**

"Mavera" dergisi İstanbul'a taşındığında bir okurun protesto mektubunu anımsadım. Kişi diyordu ki, "Bu dergide Zahit Zarifoğlu ve Ali Haydar Haksal yazmayı sürdürürse bir yıl boyunca bu dergiyi almayaçım ve protesto ediyorum." Zarifoğlu'nun gülümseyen karesi gözlerimin önündedir. Bu esmer gülüşün "güzel" deyişi silinmemiyor belleğimden. Hâlâ bana acı bir tebessüm gibi gelir.

Türklerin Tarihi // Dil

İber ortayı **sayfa 10**

Evet, Karamanoğlu Mehmed Bey bırakılmış sıradan halkı, bürokrasının dahi Farsça ve Arapçada yeterince birkimli olmayan Anadolucuvesinde Türkçe'ye zorunlu bir dönüsü ifadeeder. Türkler 18. asrakadarpek dili ulusalcısı sayılmaları, Türkiye'si savunun Urfâlı Nabi (18. asır), Eviya Çelebi (17. asır), Bergamali Kadri gibi Muyessiretu'l-Ulum adlı eserin sahibi (14. asır) adamları vardırrama multimedial Arapça ve Farsça eğitiminin yeterince alınmamasından dolayı Türkcezorunu olarak yaşamıştır.

Kendime Ait Bir Oda

esra pulak **sayfa 20**

Ne vakit yere sıkı bastım, o vakit yerden yükseldim. Hayal ettiklerimi gerçekleştirebilmek içinihîtiyacım olan tek şey, kendime ait bir odadaydı, kalbim'dı.

Son İnsan

cansu tok **sayfa 24**

Kitaptabeni enetkileyencümle ise, "Özgürük, iki kerekiidört eder diyebilmelektir." oldu. Romanda yaratılan distopik dünyada "çift düşün" teknigi adını verdikleri bir yöntemle, parti kavrularılar aradıklarınlara kisinin banız gerçege uymayan kabul etmesi, parti ne derse doğrun o olması gerektiği anlatılıyor. Yani parti iki kere iki beş derse doğru olan o oluyor.

Bir anlayışolarak Mert Fırat

dilek atlı **sayfa 28**

Dizilerde oynayan oyunculann tiyatro yapmasını tiyatroyu desteklediğini, tiyatroyatka sağıldığını savunuyorsuz bir de.

Bunuyadısanınsın günaha girer (Gülüyör). Birdönem Yeşilçam'ını tiyatrocular varetti. Yeşilçam'da hazır kira sinema oyunculanyoktu. Tiyatrocu abalarımız, ağabeylerimiz vardı; özellikle Ermeni ve Rumasılı oyuncular. Susuz Yaz'lar söylecekıldı. Sinemada oyunculuk yapmaya başlıdalar. Tiyatroya da devam ettiler ama açık hava sinemalaryla tiyatronun yarattığıjetki paylaşılmasına başladı. 200-300 kişilik salonlardan binlerce kişilik alanlara geçildi. Yüzlerce kasa gazozları içildi. Açıkalandı, sokakta, sahnede sanetta birlikte mahallece hemhal olmak endini gösterdi. Sinema filminden sonraALKIŞLAŞMA alışkanlığı tiyatrodan geliyordu. Çünkü halk ilk önce tiyatroyu biliyordu.

Bir Doktorun Akıl Tutulması:

nermin sarıbaş **sayfa 40**

"O artık yolun sonuna gelmişti ama benimle değil. Ben ölüyle yalnızdım fakat yabancı bir evde, hiçbir sırra tahammülü olmayan bir kentte yalnızdım ve ben... Bu şim saklamak zorundaydım..." (Stefan Zweig, Amok Koşucusu, s. 64)

Kuşlara takılıp gidiyor oklím...

- CAHİT ZARİFOĞLU -

ZARİF İNSAN

Yazan: Gökhan Demir

Kendi dilinden...

"1940'ta Ankara'da doğdum. Rahmetli babam hakimdi. Bu vesile ile çocukluğum Güneydoğu'da geçti. İlkokulu Siverek'te başladım. Maraş ve Ankara'da bitirdim. Ortaokula ise Kızılıcahamam'da başladım, liseyi Maraş'ta tamamladım. Aslen Maraşlıyım.

Ceddımız 300 yıl kadar önce Kafkasya'dan Maraş'a gelip yerleştirmiştir.

Bunlar üç kardeşim ve içlerinden birinin adı Zar if mis. İşte bizim ailebu Kafkasyalı Zar'ın ten geliyor. Daha çok bu sebeple olacak Kafkasya'yı çok seviyorum.

Edebiyatı liseylerinndaşıır ve kompozisyonları yazarak başladım.

Usta hikâyeçi Rasim Özdenören, şair Erdem Beyazıt, şair Alâeddin Özdenören ile ayrı sıralarda okuduk.

Liseden sonra İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatını bitirdim

Öğrenciliğim sırasında çalışmak zorundaydım. Muhletli gazetelerde sayıa sekreteri olarak çalıştım. Bu yüzden tahlilim biraz ağır aksak ilterledi. Bütün bunlar zarfında vazgeçmedigim, değişimyeni, istikrarlı bir yönüm vardı, o da şairliğim ve yazarılığımı.

Bir yerde çok titiz bir insanım, bir bakıma da hiç titiz değilim. Görünüşte bir düzentsizlikçiyim, amaher şey zihnimde benim de şaşkırm bir disiplin ve düzen içindedir. Şu masanın halini görüyorsun. Çekmecelerde öyle. Ama söyleyin bir şeyonu gözüm kapalı çıkarıyım. Hayatımda böyle. Bir telaş içinde parçalanmış gibiyim. Amasaati saatine programlanmışım dr.

Şili de ne zaman yazacağımı bilmiyorum. Memur gibi. Durum öyle gerektiriyor.

Sezai Karakoç Ağabeyin yayınladığı Dırlılış dergisindeşirlerim yayınlandı.

Ağabeyin sohbetlerinden ve yazıklarından çok şeyler öğrendik. Her anlamda bizim hocamızdı. Yetişmemizde çok büyük faydası oldu. Sonra Nuri Pakdıl ve arkadaşlarının yayınladığı Edebiyat dergisinde yazdım. 1976'dan itibarenise ben, Erdem Beyazıt, Rasim Özdenören, Akif İnan ve Nazif Gündoğan'nın kurucular olduğu Mavera dergisinde şiirlerim, bir-iki

hikâyem, senaryo çalışmalarım, günlüklerim ve "Okuyucularla" ismini verdığımız sohbetlerim yayınlandı. Bir kaçyılda beri romançalıyorum. Bunlardan ilkı Savaş Ritimleri 1985'te yayınlandı. Ayrıca çocuk edebiyatı dalındakitaplar yazdım. **

"Sohbet, Dicle Yayıncı, Türkiye, 10 Mayıs 1986

Aristo Cahit

Abdurrahman Cahit Zarifoğlu Ankara'da dünyaya gelir. Hakim babasının görev yerinin sıkça değişmesi ailesinde sorunların yaşamasına neden olur. Sorunlar neticesinde annesi ve babası ayrılır. Bir nevibabasız büyüyen Zarif oğlu annesi ile kalır. "Ne korkunç bir iklimdiçocukluğum" der bir bir şilirinin bir dizesindedir. Zor bir çocukluk geçirir. Buralann en başında anne babasının ayrı olması ve eğitimi farklı farklı yerlerde tamamlaması gelir. Siverek'te başladığı İlkokulu Maraş ve Ankara'da tamamlar. Kızılıcahamam'da başladığı ortaokulu da Maraş'ta tamamlar. Lise eğitimini yine Maraş'ta

alır. Gelecekte edebiyat dünyasında birer isim olacak kişilerle aynı lise sularında yer alır. Rasim Özdenören, Alâeddin Özdenoren ve Erdem Beyazıt ile aynı sıralan paylaşır.

Sessiz, içine kapanıktır Zarifoğlu. Suskunluğu arkadaşları tarafından zaman zaman yanlış anlaşılırlarına neden olur. Çünkü arkadaşları yanlarında olmasına rağmen sohbetlerine katılmaz, umursamaz görür. Bu suskun ve sürekli düşünceli hali karşılık arkadaşı Zarifoğlu'na "Aristo Cahit" lakabını takalar. Umursamadığı vesessiz kaldığı olayları Zarifoğlu şiirlerine, gönüllüklerine yansıtır. Bu durum arkadaşları tarafından ilerleyen dönemlerde şaşkınlıkla karşılanır.

Cesaret

Edebiyatla hâsih neşir olan arkadaşları vekendisinin edebiyata ilk adımı okul dergisi olan "Hamle" ile atılır.

O yıllarda uçuş, güręş kulübü gibi başka ilgi alanları ile de uğraşır. Alâeddin Özdenören, Zarifoğlu için "Şîr gibi güręş tutardı." der.

Lisenin son yılında Rasim Özdenören'in mezunolup İstanbul'a gidişiyle grupları dağılır. Bir dönem Maraş'ta hiç arkadaş kalmaz ve yeteneklerin yalnızlık dönemi geçirir. Daha sonraları İstanbul Üniversitesi Alman Dilinde Edebiyat bölümünde yüksek tâhsile başlar.

Üniversite yıllarında şiir yazmaya yoğun vakit ayırmır. Maraş'ta birlikte olduğu arkadaşlarıyla biraraya gelir ve "Açı" isminde bir dergi çikarır. Tek sayılık bir deneme olarak kalır. Zarifoğlu "Yeni İstiklal" gazetesinde "Abdurrahman Cem" ismiyle şiirlerini yayınlatır.

Üniversite yılın edebiyatı biryana Zarifoğlu'nun kendisini bulduğu yıllardır. Yakın arkadaşlarının şaşkınlıkla karşılaşıldığı cesaret isteyen işlere kalkışır

**Seçkin
Bir kimse değilim
İmiminin baş harfleri acz tutuyor
Bağıtlamam dilerim**

**Sana zorsa bırak yanayım
Kolaysa affı esirgeme

Hayat bir boş rüyaymiş
Geçen ibadetler özürü
Eski günahlar dıpdırı
Seçkin bir kimse değilim
İmiminin baş harflerinde kimliğim
Bağıtlamam dilerim**

**Sana zorsa yanmaya razıyorum
Kolaysa affı esirgeme**

**Hayat boş geçti
Geri kalan korkulu
Her admının dolu olsa
İşe yaramaz katırda
Biliyorum
Bağıtlanmam diliyorum

Sultan, Cahit Zarifoğlu**

öyle ki denizi çok seven Zarifoğlusıf deniz sevgisinden deniz motoru kiralayan birinin yanında bıryazını kann tokluğuna çalışarak geçirir. Denizi doyasıya yaşayan Zarifoğlu o çevre ile uzun yıllar görüşmeye devam eder ancakbir durum vardır ortada ilginç olan. O kişi Zarifoğlunun gerçek kimliği bilinmemeleri herkes Zarifoğlu'nu Cem ismiyle tanır. Alâeddin Özdenören "Bir gün 'Yahu, sen bu insanlarla nasıl oluyor daibir arada oluyorsun, bundan hâz duyuyorsun?' Seni tanıtmayırlar bile..." der. "Sizin oentellektüel ortamınızbanansıktır veriyor. Ben o sıkıntından kaçıyorum, sizhep aynı şeyleleri tekrarediriyorsunuz. Onlarsa burada capcanlıyaşıyorlar." diye karşılık alır Zarifoğlu'ndan"

İlk kitabı Üniversite yıllarında çıkar: İşaret Çocukları. (1967)

Cesaret isteyen işler dedikya almancasını geliştirmek için Almanya'ya gider. Avrupa'ya yiotostopla gezer.

Mavera Dergisi

Üniversitenin ardından doktora yapmak ister ama maddi zorluklar neticesinden eğitimi yanım kalır.

Maddizorluklar üzüçüşeyler yaşamasına neden olur. Askere giden Zarifoğlu'nun ödeyemediği öğrenci

kredisi babasını ve kendisine kefil olan arkadaşını zor durumda bırakır. Bazı yazıları Zarifoğlu'ndan haberşiz öğrenci kredisi borcunu ödemek için telif kardeşi yayınları. Elinden hiçbir şey gelmez.

Asker dönüsü arkadaşları ile birlikte 1976'da Mavera Dergisi'ni çıkarmaya başlarlar. Cahit Zarifoğlu, Erdem Beyazıt, Rasim Özdenören, Alâeddin Özdenören, M. Akif İnan ve Nazif Gürdoğan Mavera Dergisi'nin kuruculandır.

Mavera Dergisi, Zarifoğlu'nun şirde ustalaştığı dönemdir.

"Bir okula mensup olmadım, ustam da olmadı. Rilke'nin etkisinde kalmış olabilirim. Ama ona hiç tanımadan zaten ovari yazıyorum, öyle dersimlerdi. Daha çok kendim etkisinde kaldım. En çok okuduğum şair Cahit Zarifoğlu'dur. Hani etkisinde kaldığım Rilke'den okuduğum şir sayıları da onu geçmez. Sistemli bir edebiyat okuyucusu olamadım. Edebiyatın sınırla kalabılıyorum. Yerli edebiyatı, hele edebiyat tarihini hiç bilmem. Bunları bir gün itiraf edeceğimi biliyordum."

*Röportaj, Ferment Karşım, 1986

Cahit Zarifoğluşuları

"Şair Cahit Zarifoğlu'nundunuysa sanatıyla özdeş. Birbiriley çok gelişmiş. Zarif bir insan, aynı zamanda şirlerindeki gibi... İnsanı kimzamanı şarptır, kimi zaman olağan bir duruş sergiler. Yazı hayatının coşkuluğundan bir durum. Yazı hayatındaki o kapalılık sanatına da yansır. Kendini kolay kolayla vermez, ele avucu sızmaz bir özgünlüğü şahsi. Bunu bile isteyice yapmamı. Doğasında var. Kışlığından yansırımsı...."

"Cahit Zarifoğlu'nun Dünnesi, Zarif Şair Cahit Zarifoğlu, Ali Haydar Haksal

"Zarifoğlu, hayatı ve doğayı iyi okuyan bir Şairdir. Hayatının mührünü ve inceligiğini. Okurunada bu yanya yansırı. Belli ki bunu bilerek yaptı. Kendininkilere ele vermeyen şair; bütün bir dikkatliyim, ale bildigine rahatlığı, utançlığını -burada doğanın düşüş bucaklılığını başını alıp gitmekten sonra diley biliyim. Çünkü onun seslerinin önünde hızla koşacak kadar gücü vardır. Seslerle, kokularla ve korkularla yanılır. Ve belki de her şairin kolay erişmeyeceğin, öndeğinde imgelerinin peşinden koşarken, onu asla elden bırakmayan, sınırlı ve kendisine atbaşı giden şiridir. Ya da kentin labirentlerine savrulan bir hasan yaprağının, kaderin önünde savrulduğu da diyebilirim. -yaşayan bir şairdir."

"Cahit Zarifoğlu'nun Anlamak Üzerine, Zarif Şair Cahit Zarifoğlu, Ali Haydar Haksal

"Son zamanlarında çocuk kitaplarını yazmadığınınesinin iki boyutu vardır. Biri, çocuklançok sevmesi, bir diğer anlaşılar şeyler yazma düşüncesiydi. Korku ve yakarış ile çocuk kitapları arasında böyle bir ilgi bulunur. Bu yakarış O'nun şiir serüvenininvardığı bir sonuçur veayni zamanda şiirin bir başka yönelik veşaymasıdır. Anlaşılar şiir yazma arzusuda buradangelir. Anlaşılar şiir yazmaya çalıştığında da anlaşılmaz şiirler yazdı.

Bir üper ti durur yastığının altında. Bu, onun hayatının bir parçasıdır. Onuna yatar, kalkar, gezer ve yaşar. Yatak odasındadır, mutfaktadır, giden trendedir. Doğada, eşyada bütün unsurlarda vardır bu. Kumsallar kızınlar çakılında gezinen kannancın ürpertisini taşır veonu birlikte yaşar. İstesede onlardan kurtulamaz. Bir ürperti şiridir onunki. Hayatın bütün aynınlınları dizelerinin içindedir.

Zarifoğlu şiir çıkışının bir benzeri yaşanmadı. Destansı öğelerle, soluklu, kendini ve etrafınınogenous, synnyt yakan bir şir yazdı. Ve yazılın bir şir, saf şiridir. Kaygı taşımayan, rahat ve kendinden emin bir şiridir ve bunun doğallığını yaşadı

"Cahit Zarifoğlu'nun Anlamak Üzerine, Zarif Şair Cahit Zarifoğlu, Ali Haydar Haksal

"Sanırım şirin evi kalbdır ve kalble yazılmalıdır. Zekânin rolünü inkâr ediyor değilim. Bilakis mutlaka gereğine inanıyorum. Buradaki inceliğedikkat etmeni zı isterim. Bu şuna benzer ki, İslâm'ı mülkellef olmak in çınakıl şarttır, ama iman akılla değildir." Cahit Zarifoğlu, Okuyucularla

Şirin sevmek, şirinden anlamak, şir okumak zordur. Yazarım derşir yazan insanımıza şarptır? Ne farkeder? Hiç şir okumam, hiç şair bilmem der pek çok kitapomuştı kimseler bilebaze. Şirapayıp dünyada, aynı bir deniz. Oysa edebiyatla doğrudan bağlıdır etle tırmak kadar. Şirzordur buna katılıyorum ama birde şirin içine giriniz misanıksız sunsbır kuvvetle akan bir nehirdekeyifle yol alırsınız, çıkmaz istemezsiniz bir daha. Cahit Zarifoğlu şirlerine konuşmak, bir şeyle yazmak tüm bunların dışına çıkmak olmalıdır. Bu gökyüzünden, bulutların arasından başını çıkarıp güneşe bakmak olmalıdır. "Kuşlara takılıp gidiyor aklım" der Zarifoğlu'nun birşerini okumaya

başlarınız, okurken sanki düz bir yolda yavaş yavaş ileriye konuşsunuz da birden göklere çıkışmış gibi olursunuz. Şir devam eder ama siz baştan okumaya başlarınız o şılırlı, bu sefer hazırlıklı sinizdir, biraz öncesi siz adeta göklere çıkarık dizeye gelirsiniz ve bu sefer beraber yolculuk yaparsınız şılide. Ve bir dala okursunuz şirinim cüknüp bitmesini istemeyeceğiniz anlayışatır Zarifoğlu size. Yapmanız gereken şey Zarifoğlu'nun şirlerini biran önce okumaya başlamak olmalıdır. Okuyanlar şanslı, henüz okumayanlarasede fazlazaman kaybetmemelidir. Ne yazsağın söyleşek Zarifoğlu şirine girmeyenederdimizi anlatamayız.

Alıntılmalarından da okumuş olduğunuz gibi yazar Ali Haydar Haksal'ın, "Zarif Şair Cahit Zarifoğlu" kitabımda Zarifoğlu'nun dahayı anlamak isteyeceğinizidüşünerek edinmenizi təsviye ediyorum. Melankolik bir biyo grafi kitabı diyebilirim bu kitabıçın.

Ali Haydar Haksal "Zarif Şair Cahit Zarifoğlu" kitabından "Cahit Zarifoğlu Anlamak Üzerine" bölümünden Zarifoğlu ve şiri için yine ilginç detaylar veriyor bize

"Zarifoğlu, şirini ve kişiliğini düşünürken O'nu yeniden bir daha anlamakta birlikte yeni şeyler de anımsamaya çalışmayı gerektirir kendiliğinden. Doğrusu O'nun birlikte olmanın huzur ve mutluluğunu yaşadım. Belki ortak özellikler taşıması da bunu takdirelilik. Şirini ve kendisinin anlaşılması bugündü düşünüyorum. "Mavera" dergisi İstanbul'da taşındığında bir okur protesto mektubunu anımsadım. Kişi diyor ki, "Bu dergide Zahit Zarifoğlu ve Ali Haydar Haksal yazmayı sürdürürse bir yıl boyunca bu dergiyi almayacağım ve protesto ediyorum." Zarifoğlu'nun gungulumseyen karesi gözlerimin önündeydi. Bu esmer güllüsün "güzel" deyişi silinmiyor

belleğimden. Hâlâ bana acıbir
tebessüm gibi gelir.

Şîir dünyası için büyük bir kayıp oldu.
Yukarıdaki anımları anlatmanın nedeni
sanatçının yalnızlığını yaşadığının
resmidir bu. Ama hüzünlü bir resmi. Her
sanatçıISTER ki eseri okunsun, izlensin.
Kendilerini okuyan, gene de kendileri
olurlar çoğu zaman.

Yani Zarifoğlu yaşadığı dönemde
yazısında anlaşılamadığı içinkendisini
hepsiñiz hissediyordu.

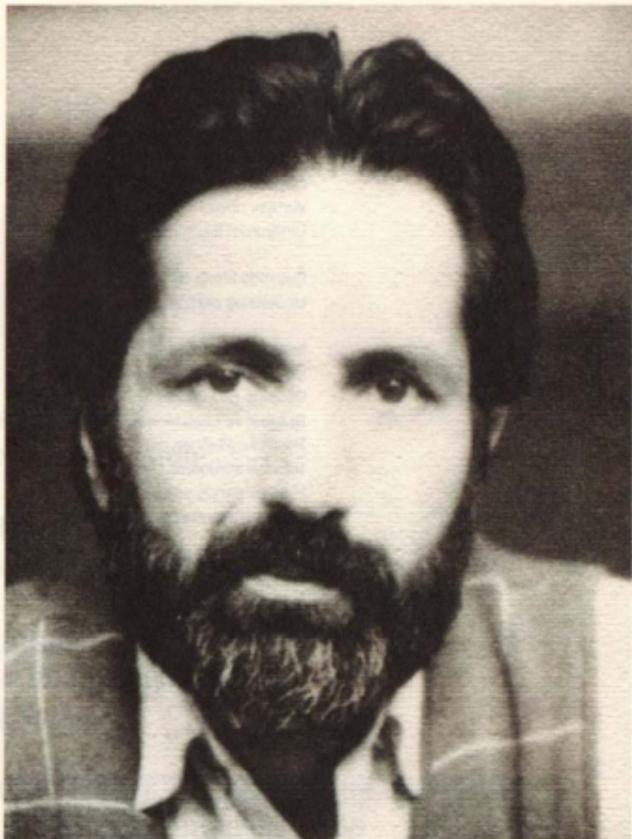
Bir ziyaretinde yanında "Şîir Atı"
dersğini götürmüştür, Cemal
Süreya'nında bir şîri vardı. Okudu;
"Yazık" dedi. "Çok kötü. Kendi şîirini
yiyor. Gençlerin şîri onunkinden iyi."

Şîir gibi yaşamayı seven bir insanı.
Birlikte yürüyüşümüz, oturışumuz ve
konuşmamızı yansırdı. Bir ürpertiyil
içindetâsiyarak yapardı tüm bunları.
Doğallığını içinde taşıyan ve kendini ele
vermeyen bir kırıkkânî zekâsının kendisiydi.

Günümüzde kendi iç dünyamızı
sorgulamamız için bize öyle çok neden
veriyor ki bazı insanların yaşamı.
Becerebiliyor muyuz bunu bilmem ama
"Zarif" olmak gerekiyor. Daha çok zarif
insan gerekiyor. (Toplumlara)

Yedi Güzel Adam Kimdir?

Biruzun şîir. Kışın kışımıyanınan. Çokça sorulan, merakedilen bir edebiyat olayı haline gelen, edebiyat ortamının çokça meşgul eden, Cahit Zarifoğlu'ndan. Kimbu Yedi Güzel Adam? Esasen anlaşılmayan bir durum demek daha doğru olur. Cahit Zarifoğlu'nun şîri uzun solukludur. Şîirleri nehir gibi akar. Yedi Güzel Adam şîiri bu benzeri soru kalıplarına ve soyut-somut kavramlara sıkıştırılmamalıdır. Önemli olan şîirin kendisidir. Budurum şîrin alanının yok edilmesi anlamına gelir. Yedi Güzel Adam güçlü birim gelemedi. Özgün bir şîirdir. Cahit Zarifoğlu genç yaşta

hayata veda etmemiş olsa muhtemelen
Yedi Güzel Adam şîiridevam edecektil

Yedi Güzel Adam, şîirdir.

Yedi Güzel Adam, destandır.

Yedi Güzel Adam, liriktir.

Yedi Güzel Adam, bir metafordur.

Yedi Güzel Adam, şîri okuyan okurun
şîiridine buldujudur.

Yedi Güzel Adam, Cahit Zarifoğlu'nun
kendisidir.

Günümüzde kitapları

Yedi Güzel Adam, Yaşamak, Şîirler,
Hikâyeler Zarifoğlu'nun başlıca
kitaplarıdır.

Çocuk kitapları: Serçe Kuş,
Ağaçkakanlar, Katıraslan, Yürekdede ile
Padıgah, Gölküçük, Küçük Şehzade,
Motorlu Kuş, Kuşların Dili ve Ağaç Okul

Günümüzde hakkında yazılan kitaplar

Zarif Şair Cahit Zarifoğlu, Ali Haydar
Haksal

Ve Tek Kare Bir Film, Cahit Zarifoğlu

Tabiatı çıkyorum
Göğüm bir müzidle
Vuruyor ritmini
Dinliyorum hüznünüsendeki güzellikin

Başında firtına bir taç
Unutulmuş padişahlıklar

İpini gözleriyle uyanıyor
Şugündüzden kalan mesele
Bir hatip bir kuruntu
Rutubet ve ukalıkları dolu bir debdebe
Başını koydunyastık
Bir yılan sürünerek geçmişgece
Hadî bir sonuç yaz bir teselli uzat
Gözüsağınlarına çırpinışlara
Korkulara
Ve bir çingirak gibi ötenzamana

Kolye gibitaşıyorum boynumda
Varlığınınonun
Bir ceylantutuyorağzında
Kuşlaratakılıp gidiyoraklım
Hegün kaçıyorum
Yoksagılışún

Gelip siyasetten kozmatikten sözedişin
Bakıyorum alevedönüşüyör bir çırپıda

Dost
Büelli sıkıktut
Çarşida evimizden uzakta
Bir pazugüreşi varsa kaybolmayaşım

Geceektir daha daha
Günler
Bilemeden kavramak nasıl

Zirvesine gözkoyduğumdağlara bak
Koşuptakıldıgm çitlere bak

**Yedi
Güzel Adam**

Bu insanlar dev midir
Yatak görmemiş gövde midir

Bir yara açar boyunlarında
Kolkola durup bağırdıklarında

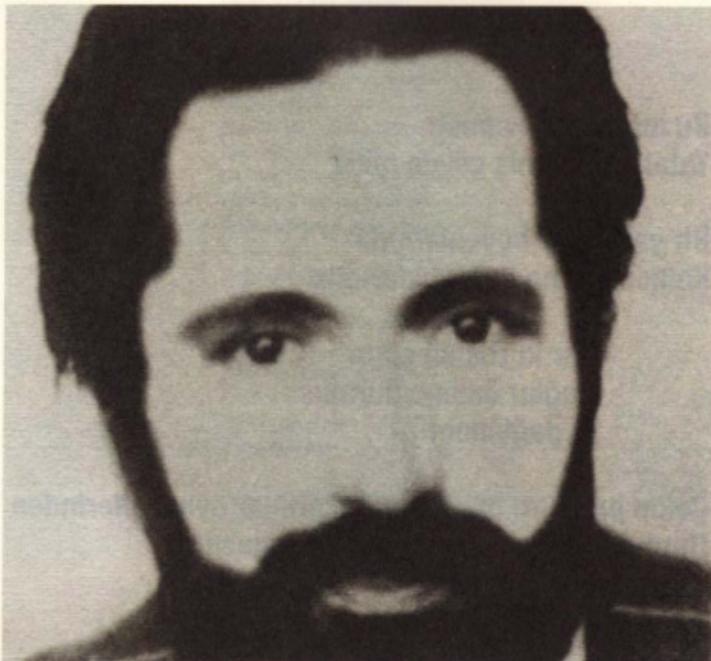
- Yar kurbanın olam
Dağlar önume durmuş
Ki dağlanam

Çekip pırıl pırıl mavzerler çıkardılar oyluk etlerinden
Durdular ite çakala karşı yarın kapısında

Cahit Zarifoğlu

Yaşamak, Sarıkamış, 1979

Ne çok acı var.

"Türkler tarihin her safasında görünen, tarihi inşa eden kavimlerden biridir. Bugünkü medeni dünyada hiçbir eski dünya kavmi ve ülke yoktur ki Türkler olmadan tarihini yazabilse. Mutlaka, Türkleri ve Türk tarihini bilmek zorundadır ki kendi tarihini anlayabilsin." İber Ortayı

Türklerin Tarihi // Dil

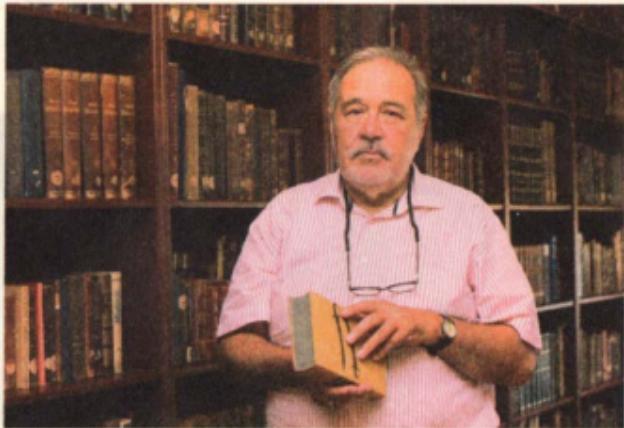
İBER ORTAYI

Tarihte bilinen en eski alfabeler nelerdir? Türkler tarih boyunca kaç alfabe değiştirmiştir?

Çivi yazılı ve hiyeroglif aşağı yukarı MÖ 1. yüzyıldayerlerini türüyle daha gelişken ve fonetik alfabelere bırakmıştır. Bunlardan biri hiyeroglif ve çivi yazısına göre harfleri yirmişiye indiren ve ses yönüne dayanan Fenike alfabetesidir. Fenike alfabeti; 1. aleph, 2. vav, 3. yodh harfleri ile 1) a, e 2) o,u, 3) y, i seslerini içeriyordu. Fenike alfabetesinden çıkan bir kol ise Suriye'de Arami, İran'da Pahlavi, sonraları Araplarla Kufi ve Neshî, Süryanilerde Estrangelos ve dolaylı olarak da Turfan yazılarında gördüğümüz Uygur alfabelerinin temelini oluşturmuştur. Fenike alfabetesinin asıl gelişimeyaları, MÖ 11. yüzyılda Lyon Adaları ve Yunanistan olmuştur. Yunanlar; a-e,y-i, u-o seslerini aldıkları gibi, Samilerin 'ayn' gibi sessizlerini de sesli bir harf olarak aldılar. Böylece MÖ 403'te Attika'nın resmi alfabetesi olarak kabul edilen klasik Yunan alfabetesi ortaya çıkmıştır.

Alfa be değişimi nasıl gerçekleşiyor?

Bir toplumda zamanında değişen ve gelişen toplumsallılıklar nedeniyle daha standart ve müükemmel bir imlaya gerek duyulur. Bu da bir yerden sonra alfabeti tıkeyip değiştireceğini zorlamaktadır. Alfabe doğduğu günden beri değişmektedir ve hâlen de son şeklini aldığı söylenemez. Türk dilini konuşanlar tarih boyu kullandıkları alfabeti (esas itibarıyle) dörtkez değiştirmiştir.

İlk Türk alfabeleri ve yazılımlar hakkında söyleyenbilir?

Vasily Radlov ve Wilhelm Thomsen gibi Türkologların bilimi dünyasına tanıttıkları Orhun Yazıtları, Türklerin bilinen ilk yazılı anıtlarıdır. Bu yazıtlardaki ilk alfabe, onu kullanan silas grubunadı olan "Göktürk" terimine aitlerdir (MS 732). Thomsen 1893'te Orhun Vadisi'nde bulunan sansöz konusu yazıtlarını öncüldüğünde, bilim dünyası ilginç bir olayla karşılaştı. Göktürklerin yazısını Sudakları (Sogdianları) kullananlarırdı. Bu sebeple büyük bir olağanlıkla bazi Sudaklar arasında geliştirilmiştir. Bu alfabetin özelliği ise içindeyin zincir dörttanı sesinin bulunmasıdır. Bu sessilerin inceya da kalın olarak değerlendirilmesi, yanına gelen sessizin ince ya da kalın olmasına bağlıdır. Bu nedenle sessizler ince ve kalınolarak birkaç taneidir. Yazı bitişik yapılmaz, kelimeler üstüste konan ikinoktalı ayrılmaz. Dolayısıyla Göktürk alfabetesi bürokratik işler için uygun olmayıp daha çok anıtsal bir yazısı çeşidi olarak kalmıştır. Bu yazıtına başka yerlerde

de rastlanır. Örneğin, Peçenekler ve Hıristiyanlıkta önce Macarlaranın yazılarında böylesi bir yazı kullanmışlardır. Bu örneğe Macaristan'ın Szekelistan bölgesinde rastlanmıştır.

Alfa be yazılı ilk ne zaman kullanılmıştır?

Son kazılar, buluntular göstermektedir ki, kullanıştırılmış 700'lere degerlidir; ciddi bir kazı, arkeoloji ve tesbit yapmadığımız için böyle söylemektedir. Bu tarih anlaşılan birkaç yüz yıl geride gidebilir. Fakat ondan evvelinde Türkler içinkendi yazısıyla kendini tarihe taedm eden bir toplum dernek de doğru değildir. Tarih yapar, tarihte rolü vardır, oba kababır özellik; yani Türkler olmadan 2. asır tarihi düşünürler, mümkün değildir. Ama Türklerin kendilerini ifade etmeleri, ortaya koymaları, bir sekilde kendilerini yeniden üremeleri yazıyla mümkün olduğuna göre, bizde de tarih 6. asra kadar geriye uzanabilir.

Türk dili Anadolu'da nasıl egemen hale geldi?

Anadolu'nun Türkleşmesi denenolayırkı bir keyfiyet değildir; hatta tümüyle kültür bir olayda değildir. Türk dilinin Küçük Asya'nın büyük bölümünde egemen olması uzunbir zaman içinde gerçekleşmiştir. Türkçenin Küçük Asya'da tutunması kesif bir Türk gücü kadarlıkde deyasayan halkınlıkulturel birlik içinde olmamasından da ileri gelir. Doğu Anadolu'da çeşitli Ermeni lehçeleri, Kürtçe, Güneydoğu'da Aramca gibi Sami diller, Kapadokya'da muhtelif dilve lehçeler, güneyde Pamfilya, Psidya, Likya'da ve batıda Karya, İyonya'daın Helen lehçeleri konuşuyordu. Bunlardan başka Balkanlar'dan getirilip Anadolu'ya yerleştirilen Uz, Peçenek gibi Türk kavimlerinde saymak gereklidir. Dil birliği olmayan ülkede, dili birlikde yoktur. Ortodoks-Roma Kilisesi ve Yukarı Mezopotamya kavimleri Nesturi, Morofizist ve Hacılı istilasından sonra kısmen Katolik Kilisesi'ne bağlı idiler. Türkçe bu Babil kulesinin tam merkezine ortakbir anlaşma dili (lingua franca)olarak yerleştirdi.

Anadolu'da yerleşikdüzenine geçişte İran devleti yönetimi kadar, Bizans'ın daetki ve katkısı olduğuna kuşku yoktur. Bu iki unsurun araştırılması ise yeterince cevaplandırmayıansınlarla uçaşmayı gerektirir. Göçeve federasyonları halindeki Danışmand veya 15. asır İran'ındaki Türkmen Akköyunlu devletleri gibi siyasal kuruluşlar dağılmaya mahkümdu. Selçuklu düzeni bityandan devlet sistemini kurarken, bir yanında göçebelerin eritilmesive bertaraf edilmesi ile uğraştı. Ancak bu konuda kesin başarıyı Osmanlılar 15. ve 16. asırlarda eldeetmiş görünüyorlar.

Türk diline gecersek, tarih sahnesinde Türkçe her şartta yaşatılmaya çalışılan bir dil değil mi?

Evet, Karamanoğlu Mehmed Bey bırakılmış sıradañ halkı, bürokrasının dahi Farsçave Arapçada yeterince birikimli olmayan Anadolu çevresinde Türkçeyezorlu bir dönüşü ifade eder.

TÜRKLERİN TARİHİ 2

ANADOLU'NUN BOZKIRLARINDAN AVRUPA'NIN İÇLERİNE

İLBER ORTAYLI

Türkler 18. asra kadarpek dil ulusalcisı sayılmasız. Türkçeyi savunan Urfalı Nabi (18. asır), Evliya Çelebi (17. asır), Bergamalı Kadri gibi Muyessiretu'l-Ulumadlı eserin sahibi (14. asır) adamlar vardır ama muhitemelen Arapça ve Farsça eğitimimiz yeterince alınamamasından dolayı Türkçe zorunu olarak yaşamıştır.

Meşhur bir soru var; bırdili iyi öğrenmenin yolu, kendi diliyi bilmeye gerektir mi?

Türkler Türk dilini öğrenmişive kullanmıştır. Avrupalıların Latinçeyi yoğun olarak kullanması gibibir Farsça ve Arapça ustalığı ve yayınılığı görülmüyor; muhitemelen yabancı dillerdeki hakimiyetinsizlerin insanlarından tekellinde olmasından dolayı da

Türkçenin zenginliği mukayeselololarla işlenip felsefeve edebiyattayeterince kullanılamamıştır. Zira tezatır ama yabancı dil bilgisi anadili zenginleştirmeye de yarar. Bu, modern zamanlarda bile bir vakaıdr. Şimdi yoğunbir İngilizce eğitim modasavar. Ne varki herkes böyleyarmamak İngilizce öğrense eminolur Türkçe hayıl geriler, çünküubuk sabuk Türkçe konuşmaya başlar ve kanıtnırlar; iyı yabancı dil öğrenenlerise Türkçeye İngilizce karıştırmaz.

Türk Dil Kurumunun görevi nedir?

Bugün dahi bu alanlarda çok yavaşe az verimleştirmiştir, gerekli sayıda dili öğrenmek ve öğretmek konusunda yayakaldığımızdır; meselə 21. yüzyılda Türkiye, Azerbaycan, eski Osmanlı imparatorluk toprakları ve Türkmenistan'a yakın bölgelerde konuşulan Oğuz ya da Türkçeçesitli lehçevi dillerine timolojik bir lügati (kelimelerinkökenini gösteren) çıkmış değildir. Dahası Profesör Andreas Tietze'nin Türkiye Türkçesi üzerine ölümlü dolayısıyla yaram kalan timolojik lügatininibble derlenipayına hazırlanmadığını belirtmek gerekir. Bu, Türk Dil Kurumunun görevidir. Aynı kurum, Türk dilinin fonetik laboratuvarının kurulmasıda, gerekmektedir. Medeni milletlerin 19. yüzyılda tamamladıkları diyalektojisi (giv'e, lehçebilim'iye tarihigramer çalışmaları Türkiye için hayalolan alanlardır. Bu durum aşağıyukan Asya'dakicumhuriyetler için de geçerlidir. Sizin anlayacağınız Türklerin dillerin ihmali metmesi bize okulda öğretilentürden değil, dahiacididir boyuttadır. Maalesef 1930'lardaki dil tetkiki, dil araştırmaları heyecanı, dil kurumlarıne Türkoloji ile ilgili bölmüler bu sorulan çözümlemekten uzak, kuru bir başlangıç olarak kalmışlardır.

Türkçeyidoğru kullanım çabamız yok sanki...

Kesinlikle! Dil Bayramı'nda Türkçeyi kularımaktansız ediyoruz.

Kullanıyoruz amakötü kullanıyoruz. Yapısunı araştırmıyoruz, dünyadakidiğer dillerin zenginliğiyle karşılaşırıp düzenlemeye çalışıyoruz. 20. yüzyılda Türkçeyi kullanmak demek; "divanda vedergâhta; çarşida pazarda" kullanıp konuşmanın ötesinde bir keyfiyyet, Türkçeyi önce bilgisayarla doğrulkullanmalyız.

Kaynaklara göre Türkçenin hangi tarihten itibaren kullanılmaya başlayan bir dildolduğu belli midir?

Daha önce de dediğim gibi, bizim kuşaklımız okulda öğrendiğimiz, Göktürkalfabesi ile yazılan devlet dili Türkçeyi Miladi 8. asra altıbirolgu olarak görmekte. Oysa Göktürk metinlerinin 5. asra kadar uzandığı bugün anlaşıyor. Şüphesiz ki eski Yunan, eski Aramevi İbrancametler gibi 2 bin-3 bin yıl kesintisiz devam eden bir yazı edebiyat geleneği ortada görünmüyorsa da birçok kayımdan daha geriye gideriyazımızız olduğu anlaşıyor. Anadolu Selçuklu ile İranlınlarınca Türkçenin çokda sira dışına itildiği bir camia söylemamaktadır. Bu nedenle, meselə Latinçeyi 17. ve 19. asırlarda tamamen kullanan Macarlardan 16. asra kadar bilim, din, hayatı ve devlette teağırlıklı olarak kullanılan birçok Avrupalı ulusagöreöz diliımızın sınırlarında da hâlcık tutunmuş sayılırız.

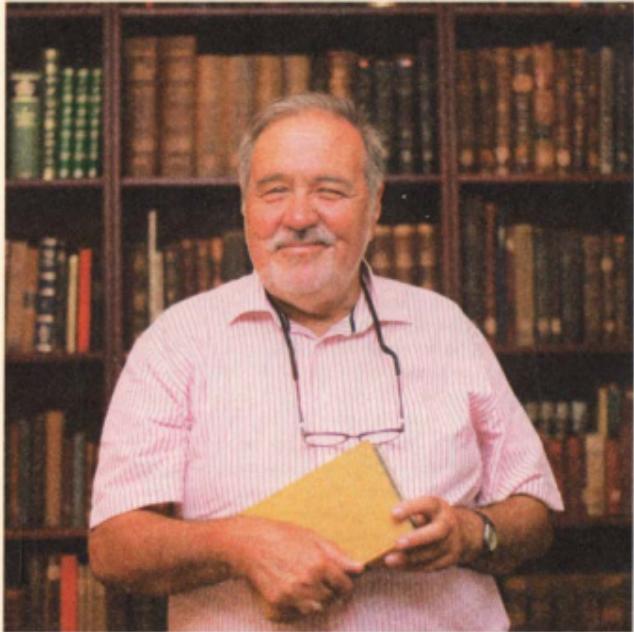
Türk toplumlarının semitik dillerle olan ilişkisi nasıl olmuştur?

Türkçe Müslüman'ıdır, semitik dilleri bilmek; İslamiyet'in vahiyidili Arapçayı ve onununköyü olan Samidilleri de bilmek. Türk dilinin % 30'u Farsçadır, biz Türklerin Farsçave Fars kültürü şarıda eskisinden de beter bir hâlalımsı, gerlemi, hatta ölmüştür. Öyle ki İrandenilen dünyadan haberimiz yok. Aynı şekilde Türkiye, Bizans İmparatorluğu'nun varisidir ama Helendlili öğretimi ve Bizantstetikleri zayıf; filologyadan da, tarihten de haberdar değiliz. Şüphesiz ki bu zaafalarla bizim ne Avrupa'ya ne Asya'ya

tam anlamıyla oturabilmemiz ve etrafımızdaki hasımdınya arasında kendimizi müdafaa edebilmemiz, dahası gelecek nesilere sağıdı bir kültür aktarabilmemiz mümkün değildir. Gençlerimiz zengin bir kültürümüz asılıp bunun bilincinde olmadıkları için on planda kimlik bunalımlarındandaydı bundan kaçmaktadır. Çünkü bariz vasıfbudur; kimliğin oturmadığı, iyi tarif edilmiş, benimsenmediği yerde; ulus wevatan coğrafyası da benimsenemez. Tarihibenimsensezze coğrafyayı da benimsenez, dolayısıyla kimlik eksik teşekkül ederse ortada sadece karnını doyurmaya kalkan ve mütemadiyen bunu tekrarlayan garib bir toplum oluşur.

Bir konuyu israrla belirtmek isterim; 300 yıllık Türkiye modernleşme tarikhinde bir tek Atatürk döneminde mümkün olmuştu ki iyili nyetve istekle Türklerin yetoplumsallığından cihana açılmasına çalışılmıştır. Çünkü Atatürk, Türk tarahını bir cihan tarahı olarak düşündüğü içinsöz konusutarının bilinmesigerektini düşünüyordu; yanı Sinoloji, Hindoloji bileyecsiniz, Persoloji, eski Farsça, Hindçe, Sanskritçe ve Çince kaynakları okuyacağınız ki Türklerin tarahınına ebedilebilirsiniz. Hatta Sümerler Türk mü ya da değil mi, bunun içeri Aşirolojive Sümeroloji bileyecsiniz.

Neyse ki daha önce de belirttiğim gibi, tesadüfen 1933 Nazi İktidarı ile bu dalları da en iyi bilim adamlarının Türkiye'ye gelmesiyle söz konusudalar akademik olarak kuruldu; lakin yoğunlukla devam ettiğimde, bunu söylemek gereklidir. Bu ananeyite kararlı olduğumuz, bir Rönesans yapmamız gerekiyor. Batı-Dünya aynı bir uydurmadır; tarhi gerçeğe oturur. Amaulus olarakbine kapalı olduğumuz, derinliksi bir pragmatizme saplandırmış bir gerçektir. Dünüya açılımının ticari faaliyetetmez, dünyayı korusup sevecek bir kültürel açılım gereklidir.

Harf Devrimi'nin Osmanlıca mevzuundaki etkileri üzerine neler söylenebilir?

Harf Devrimi ile Çince'den Latin harfleri bir dünyaya yahut piktografik yazılardan (resim yazısından) fonetik bir alfabe'ye geçmiş değiliz. Avrupa'daki Şarkiyat şubelerinde bölümleyenin giren taleplerin dahilinde haftalar dasıktıkları bu harfler bizimkiler öğrenmezler. Öğrenemeyenler demedim, çünkü kendilerine gerekten merak ve sabır yoktur. Haftalarca ellerinden düşürmedikleri iPhone'larca arkadaşları enerjili Arap harflerine, İngilizce gramere veya müzik derslerindeki notalara ayınp harcasalar başarılı olabiliyorlardı.

Öyleyse tarih ile yazısı arasındaki ilişkiye odaklanalım...

Tarih, hakikaten yazının kullanımına bağlıdır. Tarih yazıyla başlardı. Daha sonra zaman boş söz sarfetmemiz gereklidir. Çünkü yazı; bir topumunkendini ifade etmeli

davranışlarını muhafaza, aynı zamanda da kendini yeniden üretme aracıdır. Dolayısıyla bu kültürde geçmeyen bir toplumun yaşayarak olduğunu söylemek mümkün değildir. Hiç kimse kusura bakmasın, eski tarihimize övünürüz, hakkımızdır fakat Türklerin deuygar dünyaya adımatışık kendi yazılı malzemesiyle kendini ifade eden bilgileri yoklukta. Bunu da hepinizin bildiği, daha doğrusu okullarda öğretildiği gibi 8. asra götürüyoruz. Ama gidegide iki asır dahageriyegittik, çünkü son kazilar, buluntular göstermektedir ki yazıyı kullanıştırımız 700'lere değildir. Ciddi kazı, ciddi arkeoloji, ciddi tespit yapamadığımız için böylesi söyleyörlerdi. Anlaşılan butarılık birkaç yüzyligerle gibedir. Fakat bunur evvelinde Türkler için uygar toplum sahfasında değil, tarih toplum sahfasında özettmek doğrudur. Tarih yazar, tarihter olur vardır, o başka... Yani Türklerden olmadan 3. asır tarihi düşünülemez, mümkün değildir. Ama Türklerinkendilerini ifade etmeli

yazılamamış olduğuna göre, bize detarif 6. asr kadar uzanabilir. Şimdi bunan öncesi yabancı komşu kültürlerin mirasıyla oluyor ki kendimizi bu hazinelelerin ortasındaaramak hem de çok yeridir.

Peki, bunlardan yoksun saklı tarihi nasıl tanıyalayacağız? Her tarihinin pek çok dili bilmesi ve bazı dallarda uzman mı olması gereklidir?

Böylebirini bulmak çok zordur. Bizim tarihe debiyatımız, Türk tarihi alanında olduğumuz türkçemizde alanında da çok gerideydi. Çevrilen birtakım türkçelerini ta klasik devirlerden başlayarak yakından tanıtmamız, okumamız, dolayısıyla zihnimizi ve görüşümüzü geliştirmemiz gereklidir. Ancak bu imkânlar bize verilmemiştir. Ondan dolayı ki Osmanlı tarihini daimakıt malzeme ile değerlendirmek durumundayız. Şu da belirtiyim ki, bu konuda yapılan çalışmalar ve devaldirdiğimiz mirasbelki bir orman değildir fakat çöildeki bir vahada değildir. Şu nokta üzerindelerlerla durmalyız. Osmanlı tarihinin orijinal kaynaklarını bugün hâkim zaokutmayı bilmeliyiz. Bunları sadecelatin harflerine çevirmek veya sadeleştirerek yetmez. Kaldı ki sadeleritmeye bile yapamıyoruz. Uzman olan yazıların bunlançocuklarava gençlere göre yeniden kaleme alması gerekmektedir. Çünkü kronikleri, vakınameleri okumak bir millete mazlın kapılarını açar. Dedelerile doğrudan konuşma imkânı sağlar. Bu çok önemli bir faaliyettir. Osmanlı tarihçiliği her şeyden evvel kaynaklarının aştırılmasına okumug olağenlik titillerde kazandırılmasını gerektir. Onları okuyan bir Türk toplumunun bireyleri farklı düşünceler ile daha sağlıklı ve seviyeli bir tarih yorumuna sahip olacaktır.

Kaffa // Kahvenin Bulunuş Öyküsü

KAAN MURATYANIK

Güneş, örtülü kızıl ışıklarını uşuz bucaksız topraklarasaplılıyor, gökyüzünde tektük avare avare dolan bulutların hiçbirinin aklına gelmiyor du birlbirlerine yaklaşmak

Khadiher gün altında gölgelendiği ağacın yapraklarını izliyor, bazeen uykuluyor, biraz ötedeki küçüklikte pe de otlayan keçilerini müşahede ediyor. Habeşistarının sığaçı toprağı bile esmerleştirdiyo, bu sıcaktı yapılacak en güzel işti çobanlı k. Her gün birbirinin tekran olsa da Khadiyi keçileriyle oynamak ve bu ağacın altına uzanıp ne kadar ömrünün kaldığını tahmin etmek, mutlu etmeye yetiyordu. Bazı geceler kaldığı ağıllı yanından geçen nehirkenannda oturup, kurbağalarataş atmak daf enaoılmuyordu

Güneş yerini dolunaya bırakmaya hazırlayıordu yavaştan, yıldızlar göğünince katmanının ardına rast gele dizilmişler, nöbeti devralmayı bekliyorlardı. Khadi başını ağacın seriliğinden ayrı, mahmur gözlerini ovuşturdu, sağa sola doğru esnetti bedenini, papucunu burnuna konan mendebur kara sineğini tek hamle paltaltı. Ellerini dizlerine silerek doğruldu, önce aşağıdaki keçilere baktı, hepsi yerli yerindeydi, ardından gözlerini tepeye koyduğu sürüye diktı; keçilerin haliinde bir tuhaflık vardı, normalde başlarının otlardan kaldırılan keçiler; zıplıyorlar, sağa sola koşuyorlar, çığ sesler çıkıyorlardı. Khadi ilk kez böyle göründü onları, bugüner zaman otladıkları yer seyreldiği için keçileri ikiye bölmüş şimdibaktığı sürüyü küçük tepeye yerleştirmiştir, rahat rahat otlasınlar diye. Akına ilk gelen şey, burada çeşitli böceklerin olduğunu bunların keçilerinaya tırmadığı oldu. Hava aydınlık olmadı için keçilerin ayaklarını inceleyemedi doğrudüzgün, hayvanları önüne katıp efendisinin ahiinin yolunu tuttu.

Sabah güneşim doğusu ile beraber keçilerin ayaklarını tektek inceledi; ne bir böceği, ne de dikene rastladı, zaten keçiler de sakınlaşmışlardı. Bu gün keçilerin yansını yine dünük tepeye yerleştirecek, gözlerini otlardan ayırmayacaktı. Son zamanlarda sürekli oturduğu ağacının altında bağıdaş kurdu, cebinden biçağını çıkarıp elindeki dala gerekli vermeye başladı, gözünün biri sürekli tepedeki keçilerdeydi. Sıcağın ağırlaşmasına birlikte, tatlı bir uykuya verdi kendini, keçilerin çığlıklarıyla sıçra yerinden, tepedeki keçiler yine dünük gibi hareketlenmişlerdi, atlayıp zıplıyorlar, ayaklarıyla toprağı desipşörlerdi. Khadiyi saç dipleinden trınaklarına kadar bir korku kuşattı, koşarak tepedeki keçilerin yanına gitti, bir yandan da aşağıdaki keçilere bakıyordu, onlar olan bitenden bıhaber seyrek otlan kemirmeke meş guldüller. Khadi tepedeki keçilerin yanına çıktı, sırayla hepsinin bacaklarını yokladı; kanın-

llerde konup göçerler
Lale sümbülü böcker
Ağalar, beyler içerk
Kahve de kara değil mi

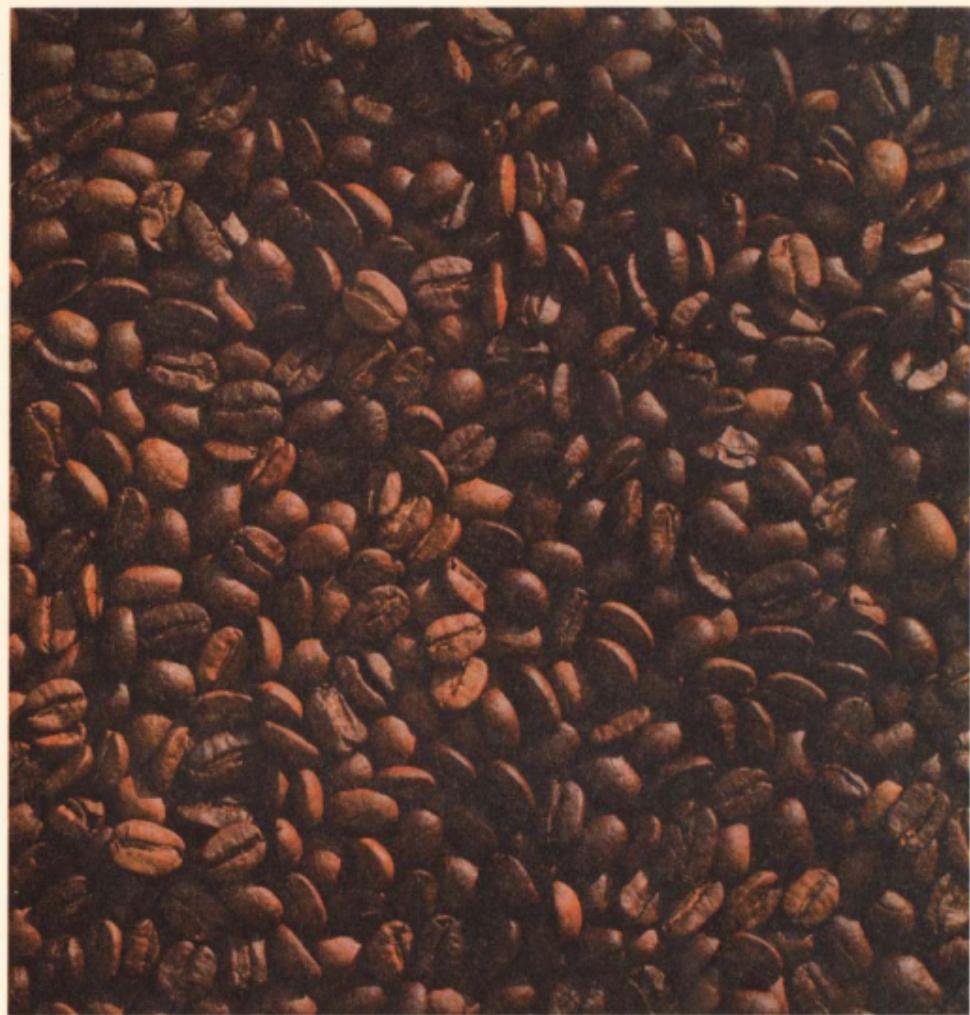
Karacaoğlu

ca ve zararsız haşerattan başka bir şey bulamadı, keçilerin yediği ağaçlarında dabırşey yoktu.

Gün batımına kadar kıvrandı, mutlaka kötü bir şey olmuştu keçilerle. Ama neden diğer tarafta otlaryanarda sorun yoktu, buna benzer sorularla kıvrınap durdu akşama deñin. Keçileri ağıla soktuktan sonra, efendisinin evine epey uzakta oturan; meghur Habeş büyülerileyi uğraşan adamın yanına gitti, durumu anlatıp keçilerin içineçin girdiğini ve onların otladığı yerde cinlerin cirit attığını söyledi, sabah büyülü ile beraber oraya gittiler tekrar, çoban Uçkeçiyitepeye koydu, büyülüye gözü onlardan ayırmamasını tembihledi, gerçekte de güneşim en tepeye çıktıktı an keçiler teşpimeye, ziplamaya başladılar. Büyüülü çantasından çi kardığı çamur dolu käseye daldırdı ellerini, käseden çıkardığı siyah çamuru keçilerin üstüne sürdü, tam o anda üstüne çamur sürülen keçi sağlam bir boyun attı büyülüye, içinden bir takım dualar okuyup tekrar yaklaştı boynuz atan keçeye büyülü, bu defa yarıcı bir hıdaye na dönüştü keçi, diğer keçiler de ona eşlik ettiler, hepberaber hücumla geçip zavallı adamın üstündeki entariyi paramparça ettiler, Khadi zor bela kurtardı onlardan büyülüyü. Adamcağız eliyle mahrem yerlerini kapatmaya çalışarak kaçip gitti oradan

Khadi'nin şaşkınlığı ve korkusu biraz geçemişti, en azından artık cin ihtimali yoktu. Az evvel büyülüye saldırın keçilerin yanına oturdu. Kararlıydı, bu sim gün batana kadar fâş edecekliği.

Gözlerini keçilere pereledi, o an gördüğü keçilerin yediği yabani vigneye benzeyen yemişleri. Keçiler dünden beri bu yemişlerden yiyorlardı, heyecanla ayağa kalktı, yemişlerin sallandığı ağaç dokundu; dallanıra, yapraklarını... Tereddüt ederek bir yemiş koparıp ağızına attı, yabani vignে olmadığı belliymi, acı ama ırk bir aroma daşıdı diline, art arda üç beş tanedaha yedi. Ağacının altına oturup bu yediği acı yemişin nasıl bir etkisi olduğunu beklemeye koyuldu, aradan saatler geçmiş Khadi'nin her zaman üstünde olan uyuşukluktan eser kalmasına, kendini gayet zinde, yenilenmiş hissediyordu, bununla beraber ellerinde ince bir titreme dolanıyordu. Kalbi de daha hızlı atıyordu sanki. Yüzünü burdurarak, bu yemişlerden epey etti Khadi, şimdî o da kendini keçiler gibi hissediyor, sağa sola koşuyor, bu mucizevi yileyeci herkese anlatmak istiyordu. Ertesi gün efendisine gösterdi bu yemişti, avuç dosusu toplayıp ellişle yedirdi efendisine, bu küçük kırmızı meyveleri..

Zaman içinde bu kırmızı meyveleri kaynatıp suyunu içmeye başladı Habeşiller. Habeş diyanne gelen seyyahlar ve ticaret kervanlarıyla tüm Arap yarımadasına oradan da İran ve Rum diyanına yayıldı. Ticaret kervanlarına bu yemişleri develerin ayaklarına bağladılar, uzun yolculuklarda, develer yürüdükçe ayaklarındaki torbalarda ezilen yemişler başka bir tada dönüştü.

Sufiler kendilerini hiç uyumadan ibadete adamak için içmeye başladilar, bu yemişin suyunu

Bağdat'ta beyaz eibiseleri içinde kâinatın nasıl büyük bir göz çukuru olduğunu tartışan iki âllameden biri diğerine hadi birer tane daha içelim dedi. İki âlleme sabaha kadar dünyanın gizleri hakkında tartışıp durdular, sabah namazını kılmadan evvel kahveyi bulan Çoban Khadi'nin ruhuna rahmet okudular, Khadi'nin keşlerini otlatlığı yerin adı Kaffa olarak anıldı o günden sonra.

Aşk Yerlerde Yuvarlanmaktadır

EZGİ AYVALI

O küçük şirkette çalışan herkesten farklıydı Zehra. Ona göre buradakilerin hepsi oturduğu yerden para kazanıp akşamaya kadar birbirinin dedikodusunu yapan, birinin ne gidiğinden diğerinin ne yedidine, öbürünün kiminlene konuşmuştuğunuavara-na dek herşeyi didik didik inceleyen amada kendi masalarını toplamaktan aciz bir avuç kuyrukçusandı. Sadecekadınlar değil, erkekler de böyleydi onun için. Akşama kadar ağızlarında sakız, kıvrıtarak işveyle cilveyiledolaşıyorlardı etrafta. Büyülesi尼 şimdide kadar ne görmüş, ne isittiği Zehra.

Herkes öğle yemeğindeyken o kovasını alıp ofis katınaçıktı. Dağılmış sandalyeleri, tozlu bilgisayarları, işe yaramaz renkli süslerle bezenmiş tembel masaları geçip büyük pencerenin kenanna giderdi. Önce camı sonuna kadar açıp şehrin yanık mazot kokusunu içine çeker, sonra eline bir türü eski-meyen "Braksan bütün dünyanın kirini, pisini temizlerim bu beze" dediği san bezini alır, başları açılı türküler söyleyip kendince oynamaya.

Başka türlü katlanamazdı bu hayatı Zehra. Köyü düşünürdü. On yedisinde zorla evlendirildiği, geçen yıl onu iki çocuğuya birakıp rahmete kavuşan yaşı kocasını, o gitmekten sonra büyündükçe vanadan çıkan kardeşlerini, köyde hakkında başla-yan söyleşileri hatırlardı. Kolumn altına aldığı çocuklarınla, "Şehre gidecem. Orda yaşayacam. İşe gire bakarım, okutum bebelerimi." diye evdenkışı, "Yere batsın lafınzsözü-nüz. Evlenmeyeceğem daha, dul kalacağım!" diye avaz bağı-rişi gelirdi aklına.

Bir gün yine böyle "Mevlam birçok dert vermiş, beraber derman vermiş. Bu tükenmez derdime neden ilaç vermemiş?" diye türküsünü söyleyip ofiste kendindengeçerken, kapıdaandan bir adam belirdi. İri yar, takım elbiseli, çatık kaşlı bu adam eşikte durmuş, gürmemek için sikiştiğine cesesinin titrediğinin farkında bile değildi. Zehra o an kendinin de anlayamadığı bir dürtüyle yere düşüp, başladığını yuvarlanmaya. O masadan bu masaya, o duvardan bu duvara dakikalarca yerden kalkmadı. Kalktığında adam bir hayalet gibi ortadan kaybolmuş, yerine ofis çalışanlarından genç bir çocuk gelmiş duruyordu kapıda. Sanki biraz önce üzerinden yüklü bir kamyon geçmiş gibi işgirmesi eşarbı saçından düşmiş, körüm karası gözleri sulanmış, cilli yanakları utançtan al olmuştu. Çalışançocuk gördüğü bu manzarayı diğerlerine anlatınca, günlerce dala-ge geçip eğlendileronunla.

Düşmek, herkes ayaktayken düşmektir. Zehra evvelden beri bunu biliyor. Birkaç gün sonra, iş çıkışı karşı kaldırımda belirdi hayalet adam. Zehra unutmuştu o günü çoktan. Yağmurların içinden çökip gelen bu adamı görüncekarşıya geçirmeye kork-

tu da, yine de kalabalığa karışıp yola atlayıverdi. Hiç kimse anlayamadı ne ara o iki kanaklı çamurlu su birikintisine dalıp tepesine kadar islandı. Zehra eşarbını kapatıp yüzüne, kendiniz otтуğu otobüste altı durak boyunca utancındanraig-ladi

Eski tadi kalmamıştı artık. Türküler de azalttı. Her yerde, her an belirebilir saniyordu adamı. Diğerlerinin alayına içten içe alınıyordu. Yine geçti gitti sandığ, unuttuğu bir gün adamla merdiven başında çarpıldı. Kucağına düşüyor gibi oldu da, yönünü değiştirmek için kaldırıp kendini karşı duvara vurdur. Tutunamayıp paldır külür yuvarlanırdı merdivenlerden. Çatla-yan kaburgasının sancısını alay etmesiner diye belli edemedi yine kimseye.

Zehra'ydı bu. Başkaydı. Gençti, körpeydil hâlâ. Okumaya öğrenmeye hevesi olmasa da elinden her iş gelirdi. Hele bir de san bezini aldı mı eline, boyun eğmeden hiçbir şeye. Daha önce böylesine net anık olmuş, ne yaşamıştı. Kocaşehir dedanı-şacak, konuşacak tek kimsesi köyden gelip yanına siğindiği yaşı halasıydı, "Halâm ne bileyim düşüyüm iste. Adamı nerde görsem ordan oraya yuruyorum kendimi, yuvarlanyorum duruyom. Çok utanıyorum. En çok da orдан utanıyorum." diye anlatı Anlatırken yanakları yine al aldı.

O günün arkasına haftageçmeden, yaşıtı bir kadının az çalıştığı emlak ofisinde işe başladı Zehra. Zaman sonra bir gün, çocukların okuldan alıp eve dönerken öylesine bir taş takılıp devrildiği yol kenarında, tokat yemiş gibi hatırladı o iyi adamın yüzünü. Bilyordu, kaçamayacağdı hatırlamaktan bundan sonra. Onu son görüşünü, ayrılmak için müdürün odasına girip karşısında müdür diye onu buluşunu, bütün köyebâkaldınp bir adam karşısında nasıl sesinin soluğunun kesildiğini hiç ama hiç unutmayacaktı. Nefes almanın, ellerini hareketsiz tutmanın, bir ayağını diğer ayağının önüne atmanın, sabit duran bir sandalyenin üstünde tek bir hamleyle oturmanın ne denli zor hareketler olduğunu ve bunu nasıl da beceremediğini hep hatırlayacak, bunu hatırlarken yanakları o gün gibi al al ola-caktı. Adamin o gür ve kibarsesiyle, "İşten ayrılmaktanşamız ne üzücü değil mi Zehra Hanım..." deyişini ömrü boyunca akıldan atamayacaktır.

Bir yandan bütün bunları düşünüyor, bir yandan yolun bir ucundan bir ucuna bakıyor, bir yandan da burkulun ayağını ıvruşturuyordu Zehra. Kızı gelip yanaklarını sildi. Oğlu elinden tuttu, çekip kaldırıldı var gücüyle annesini yerden. El ele tutuş-tular. Zehra aylar sonra ilk kez yanalarından geçen arabalara, otobüslerle, insanlara alındırmadan birtürkü tutturdu.

"Görmemişim böyle dağın karını, ben ne bilem kara sevdan adını, tutulur dil gönül şaşar yanarsın, eloğludur alıverir aklını, düşe kalka sevdalanır kanarsın."

Atan Alır Beyler

ERAYYASIN İŞIK

10'da devre, 20'de biter." dedi topun sahibi. Maç başlayana kadar ne derse hep onaylanırdı. Hatta bazen kimin oynayacağına bile o karar verirdi. O yüzden mahalle takımında yer bulmak için ya topun olacaktı, ya da topu olan arkadaşın....

Eğer bu ikisinden biri değildi, kaleci olarak yerini sağlamla alacaktır. Çünkü bir mahallede eşine az rastlanır bir şey varsa o da kalecidir. Kaleci olmak mahallede ulvi bir görev olmakla birlikte hatalı performansında artık "kovalık" statüsünde ulaşılabilirsin. Ama iyi kaleciyseñ, yani mahalle jargonu ile "panter" gibiyseñ, her maç kalenin güven veren ismi olursun. Üstelik bazen bir üst ligde yani senden büyüklerin maçlarında

da bile forma şansı bulursun. Mütemadiyen kendini "Wakabayashı" ile özdeşleştirir ve hemen bir şapka tedarik edersin. Şapkanın ucunu huni haline getirip bir kaynak eldiveni ile imaj çalışmalarını tamamlamış şimdi antrenman siran gelmiştir. "Şut çek de alşayım." şeklindeki ricalarına takımın forvet oyuncusunu gaza getirerek vuruşanhertopa uçarsın

Cem de mahalle takımının kaprısı kaleciydi. Aslında kaprısı olan annesiymi. Ne zaman Cem'i maça çağırıksa, önce annesini ikna etmemiz gerekiyordu. Ama bu her zaman çok da kolay olmuyordu. Kimi günler camlarının önünde "Ya ya ya, şa şa şa, kaleci Cem çok yaşa!" diye bağırsak da genelde ateşli bu

taraftar grubu finali "Döndü Teyze n'oluuuuur?" şeklinde yapıyordu. Uzun uğraşlar sonucu ikna olan Döndü Teyze, hâlâ patronun kim olduğunu göstermek adına şartını bildiriyordu. "Akşam ez an okununa gel." Yani Panter Cem'in bütün başarısı, hoca "Allah'u ekber..." deyince bal kabağına dönüşüyordu.

Taşlar dizilmiş ve mahalle takımının defans oyuncusu, kutsal görevini yapmak üzere kale çizgisine yaklaştı. Genelde kalıplı olup defansta gelen top utaşa atmakla görevli olanbu tosuncuk, kaleleri adımları. İki kalenin adımları aynı çıkış bilesi; görevini kutsamak adına, utak dokunuşları kalelere son halini verirdi. "Yaş mı kuru mu, kale mi top mu?" fırlanın sonra maç başlamıştı. Ben, topum olmadığı ve toptan da çok anlayamamış ari kale arkasında, Cem'in muhtemelen kurtanşlarını izliyordum. Hatta bazlarını maça benim de emeğim olmuş gibi kaçıner topun peşinden koşuyordu. Bu tür sportif aktiviteler, bir sonraki mahalle maçında kendine yer edinme çalışmaların olarak da zekiceydi...

Maç, "Taş Üstü, havadan gol olmaz, yerindenkullan" tarzındaki olmazsa olmaz kuramlar çerçevesinde devam ederken aniden durdu. Bir 'Taunu's' o uzun burununu tam da maça ortasına sokup, "on sekize" parketmişti. "Gidin başka yerde oynayın" diyen Murtaza Armcı zar zor ikna olup araç çekilmiş, saha yabancı maddelerden arındırılmıştı.

Cem'in takımı onuncu golü boş kaleye, yerde topa kafa ile vurarak atıp devreyi galip bitirdi.. Mahalle maçlarında devre arası demek çesmeye koymak anlamlı taşındı. Kondisyonlarının ilk yılının sonralarından fazla harcamayan takımlar sulpincmeye depara kalkmıştı. Bir taraftan "birim, ikiyim, üçüm.." diye rıralamalar yapıyordu, diğer yandan top sahibinin yançalan "Ahmet senden sorabenvanım değil mi?" diyecek kendilerine kaynak yeri açmaya çalışıyorlardı. Sırayagirentakımlar çevre bağında "Fazla içmeye kesilsiniz." gibi teknik konuşmalar içinde, "Ağınızı değiştirmeden için lan!" diyecek sağlıklarına dadık katediyorlardı.

İkinci yan başlandı. Bu seferrakip takımı üst kal eye geçtiği için ataklarını artırmış, Cem'in üzerinde baskı kurmuşlardı. Cem kurtarıyor onlar saldırdınlı ve bu dakikalarda ceza sahası içinde karşı takımın forvet oyuncusunu düşürüldü. Fakat rakip forvet kendini yere öyle bir atmıştı ki, iyi bir Arif takıpcısı olduğu belliymi. Üstelik Arif'in sadece hakemi ikna etmesi yetiyordu. Ama mahalle maçında penaltı kazanmanın için rakip takımın oyuncuların penaltı olduğuna ikna olmayı. Gerçi böyle bir durumda oy birliliğinden ziyade bir kişinin kabullenmesi "Adamın diyor oğlum, adamına sor." adaleti ile çözüldüyordu.

Penaltı atışını kazanan rakip takım oyuncuların hemen küçük adımlarla penaltı noktasını belirlemiştir. Fakat "Tuvalete söyle mi gidiyorsun?" gibi bir ölçü birimi ile adımlar tekrar atılmış, mesafe ayarlanmıştır. Takım arkadaşlarından kulağına yapılan

fısıltılarla hangi köşeye atacağı konusunda tüyolar alan oyuncu, topu koltuğunun altındı tutuyordu. Fakat bu heyecan dolu anı, Döndü Teyze'nin "Ceeem baban geldi!" çılgınlık bozmusudur. Penaltı ile yüzlegmekten babasından korkan çocuk roluunu oynamayı seçen Cem, "Babam gelmiş ben gidiyorum." diyecek maçı yüzüstü bırakmıştı. Cem iyi kaleciydi ama disiplinsizdi. Şimdi yeni bir kaleciye ihtiyaç vardı üstelik penaltı kurtarabilecek bir kaleciye.....

Takım kaptanı ile göz göre geldim, bu benim için bir fırsat olabilir. Zaten koltuğu sallanan Cem'i yerini alabilen ve penceremin altında kendimeseran yapkıtlıydım. 'Hocam beni oyuna al' bakış attığım mahalle kaptanı, ki bu tek kramponlu olmamızdı, "Eray geç kaleye." dedi. Ok gibi fırladım ve elime tükürdüm. Bu hareketi elinde eldiven varken yapmanın doğru olduğunu kanaat getirmem uzun sürmedi..

Dikkatli gözlerle topu izliyordum. Sert bir şut çekmek için bir hayli açılan forvet, yumuşak bir plase ile topu kucakına attı. Ama kurtarıstan sonra yaptığı ters salto şutun zorluk derecesini artırıyordu. Kaleci yaşantıma penaltı kurtararak başlamıştım. "Aslan kaleci, panterpanter val ahal" edal an ile tebrikleri kabul edip kurtanşımı sert bir degajlı süslemiştim. Dikkatli gözlerle topu izlerken yeni statüme hazırlık yapıyordum. Eldiveni vardı, olmadığı için eldiven de işi göründü. Ama şapka lazımdı, bir de paçalarını içime sokacağım beyaz tozluk alıdık mı tamamı. Ayakkabı da lazımdı. Krampon mu almadıydım acaba? Yok yok en iyisi hali saha ayakkabısıydı, böylece beden dersinde de giyebilirdim

Birkaç talihsiz gol yedikten sonra yine de üç beş topu çkarılmışım. Penaltı kurtardığımı için yediğim goller "Kaleci ne yapısın?" düzeyindediydi. Fakat her şey isten dönen babamı görmemle değişti. Kaleci olduğumu fark etmesi için elimi kaldırılmışım ama maç tüm hızı ile devam ediyordu. Pis burunla vurulan bir şutun karnımı gelmesi önce bir ahi hıssettim, son teperde birbirimiz takım arkadaşları gördüğüm hatırlıyorum. Allah'tan babam yoktu aralarında. Sağlıklı ekibi müdahele etmeye çalışıgor ve tibbi birikimlerini paylaşıyorlardı. "İşesin, işesin iyi gelir." diyecek karınlı kasık arasını ayırt edemeyecek kadaranatomik yapıdanuzak olalar da, işemenin hersakatlanmay önleyeceğine inanıyorlardı.

"Ben iyiyim." dedim, "Kanın bogluğunma denk gel di." Ama gözüm topu arıyordu, gol olmamıştı anlaşılan. "Kurtardım mı?" dedim, "Evet." Dedil er. "Lan bu iyi, bunun bir şeyi yok." diyen de oldu. "Ben devam edemeyeceğim." dedim. Gitmem gerektiğini, babam da gelmişti zaten. Bu iyi bir bahaneydi.. Hem her iyi kaleci gibi, benim de kapris yapmak hakkimdi. Allah'tan ezan da okunmuştu. Topun sahibi de akşam namazını kılmak üzere eve koştı. O günden sonra hiç kaleye geçmemedim. Cem de geçmedi. Yeni bir çocuk taşınmıştı, üstelik kalıcı eldivenleri de vardı...

ESRAPULAK

Ne vakit yere sıkı bastım, o vakit yerden yükseldim. Hayal ettiklerimi gerçekleştire bilmek için ihtiyacım olan tekşey, kendime ait bir odaydı, kalbim'dı.

- Çok mu aşıksın ona? dedi.

- Öyle, dedim.

- O da seniseviyorum? dedi,

- Fark eder mi? dedim.

- Ve bazen de beklediğin sa dece açık bir gökyüzüdür.

- İlk baharşahit; öyle güzel sevdim kiseni...

- Ruhum bir gelincik çiçeğinin yaprakları gibi gitgide inceliyor du

- Kelimeler ve aşk, mesafe tanımaz.

- Yanımda sen olacaksan yaşılmaya razıym tez eiden...
- Zaman bu mevsimde dursa, ya da ikimizi de içine alıp geçse,, o vakit biz bahar olurmuyduk?
- Hayatım, seni de içine aldığından beri 'yaşam'dı.
- Sevmeyi öğrenmeliyiz canım, sevmeyi öğrenmeliyiz.
- Sennere deisen ben orada olacağım, sen kendini dinledikçe ben seni dinleyeceğim.
- Mevsim bahar olunca, güneşinden denizden doğusuna şahit olana i mrenirim.
- Ve düşlerim gercekolduguunda kalbimesarıır, aşka yazanım.

Mevsimsiz

MERVE ÖZDOLAP

Merve Öz Dolap

Sinirin nobürücunda,
Kulaklarım kesik gibi, göğüsümyanık...

Bilirsın görünmez surlarla çevrilidir insanlar,
Kendinde hapsisiragelince dokunmaya.
Yank göğüsünden kan damlamaz yani, başkasının omzuna.
Kendi kanında boğulur, boğulurda doğarsınyeniden,
Dikiş olup, çare olup yaralanna.

Duymaz kulaklarını duvarların arkasını,
Seninkiler duyar mı?
Solup gitdiyor dinle, mevsimsiz bir çiçek daha.
Dalgalar varur, varur da dunurbağı geceler surlarına
Kuşatmış şehrin içeri girmek isterayaldanım, yalnız
Hissetmekisterim çünküyü alın sevdayı

-eğer varsa gerçekten- koynunda

Benbiraz rüzgarım, biraz dalga,
Sesim var, sonum; ya çarpılmak dağlara, taşlara ya kıyılara.
Gelgitakım
Anılanmsa yakamoz
Mehtabin sen olduğu akşamlarda.
E biraz da suyum ben kanışmış rakiya,
Karinagireyim diye Truva misali bir oyunla.

Bilyorum korktuk, korktuk hepimiz
İçimizi oyduk da ördük duvarları duydugumuz her acıyla
Ama korkma kendinden, ben kamindayken
Dahafarklı donecek bu dünya
Uyanık ve sonsuz bırsarhosluklukla.

Mecburen, Mecburiyetten

YUSUF ÇOPUR

Mezarlığına girdi. Kapılan kilitledi. Rengi solmuş boz kanepe sine uzandi. Sağında solunda oğuyańın bırakılmış kitaplara, etrafa saçılımış buruşmuş kâğıtlara baktıgöz ucuyla

Kabir arkadaşlarına yabancılığı ilk defa bu kadar derindi. Ölüm yalnızlığını paylaştığıydı onlar. Yüzü gözü çizilmiş sayfalar... Buncu kitap, buncu yazar, buncu not, anlamsız geldi. Ne değişmişti hayatında? Eskiinden. Kadehlerin bir avurutusu vardı en azından. Şimdi... Altı çizilmiş sızlı satırlar... Beynini kemiren sorular. Dünya ağrısını dindirecek bir uygurucuya ihtiyaci vardı. Kitaplar bu açıları katlamaktan öteye geçmiyordu. Alışılmışın kayıtsızlığından çok öte yüreğine çöken bir hayatı yaşadı

Alışamamıştı. Hiçbir şeye. Kendine. Sevgiydi, aşıktı, vefaydı... Hepsi herkesin inandığı birer büyük yalandı. İnsan ruhunun islahı için oluşturulmuş bu yapay duyguların sadecereluhuna değil bedenine de ne kadar zararverdiği bilıyordu. Kitaplar. Bu bildiklerini inutturmak bir yana doğruluyordu her seferinde Haklı çıkmaktan yorulmuş pörsümüş ruhu bunalmıştı artık. Haksız olmaya inanmaya hazırıldı. İnsan, diye düşündü. Gerçeği örtmeye, bir yalan uydurma ve ona inanmaya muhtaç olacak kadarzavallı. O zavallılığı bile yaşayamadığını anıyordu. İçinden bir ses, sürekli onu meşgul ediyordu. Ne zaman bir yalanı inanmak istese, ne zaman acıtan bir gerçekten uzaklaşsa hemen devreye giriyor ve onu yüreğinden tutup peşinden sürüklüyordu. Belki, diye düşündü, okudukları, kafamı megşü ederken iç sesime de sağır olurum. Kitaplar, demişti bir dostu "sağıreder insanı. Kendi dışında her şeye sağır olursun." Ben, demişti "kendime sağır olmak istiyorum. Yabancısı olduğunu her hayat hikâyesinde yeni hayatlar kuruyor o hayatlarında boğuluyorum."

Gecenin sessizliğini bölen iç gürültüsünde katlanacak halde değildi. Çalışma masasındaki kurnamada uzandi. Bir iç sesi diylediğinden, en iyi ondandahayüksek bir diş ses bastrabılırlı ancak. Televizyonun sesini iyice açtı. Aynı insanların gördü. Futboldan ekonomiye, siyasetten sanata her konuda görüşüne başvurulan aynı yüzleri. Kalıplaşmış, önceden hazırlanmış kurgulu cümlelerle doldu beyinin içi. Sonra insarıyla patlayan bombalarla... Dünyanın dinmeyeen açılan, çocukların... Savaşın gözyaşları, anneler... Bayrağa sarılı tabutlar... Ölüm... Yüzlerce kanalda gezindi dardu. Yabancı kanallarda aynı başlıklar, savaşın çocukları... Silahlann gölgésine toplanmış binlerce hayat... İskelet avurlarda salanan solmuş başlıklar... Parmağı yoruldu. Fırlattı kurnamayı. Bir kararvermesi gerekiyordu. Belkide hayatının en önemli kararnı

Nerden çıkmıştı bu Nuray? Kavgalı olduğu hayatıla ve ona hayatkarınağı olan yalnızlığıyla, çelişkileri, iztriplarıyla ne güzel yaşayıp gidiyordu. Önce eski ve acı bir hastalığı olan kitapları sonra yeni bir mecburiyet olan kendini müsalat etmişti bu deli kız. Deliymi evet. Yoksa hayatı nefes alıp vermekten öte gitmeyeen bu ruhsuz adamla niye bu kadar ilgilensin? Tamam, sevmiştir kitapları. Aci bir hatırlayı sevecek kadar. Oysa Nuray, kitapları sevmesinden çok daha fazlasını istiyordu Kendisini sevmesi içindeki buncu gürültülüye savaşırken simdi bir de Nuray'la mı uğraşacaktı? Güzelid evet, uzun saatların, derin mavi gözleri, küçükçük findik burru ve bembeyaz teniyle almıştı da.

- Güzel olan her şeyleden hoşlanırım. Sen de güzelsin. Ama hoşlanmak içimle sınırlı bir duygudur. Ötesine geçemem. Sinir ihlali ancak acı verir!

Utanmıştı Nuray. Mutlu olmuştu. Sonunda, diye düşünmüştü "Sonundabeni seveceğini biliyordum."

- Sakın seni sevdığımı düşünme. Bahçedeki kuşları gördün, az ötedeki edepsiz kargalar da, her biri birbirinden güzel, onlara karşı ne hissediyorsam sana da aynısını hissediyorum. Güzel olan her şeye hissettiklerimi..

Utançtan kızaran yüz, sinirden al al olmuştu.

- Sevmek zorunda değilsin elbette. Madem...

Duraklamıştı. Mendilini çıkarıp islanan maviliklerisilmişti.

- Madem, bu kadar uzak kalacaktın, mesafeler koyacaktın, niye yakınlasmama izin verdin? Dahası o gece.. Off! Ne Allah'ın belası bir adamsın sen! Yok edebiyatmış, yok sanatmış, yok hayat arılamışım... En büyük mutluluk hayal gerçekleşmiş! Nasıl da kandım sana! Bana örecekten duvarların harcı mıydı tüm bu yakınılığın?

Alnına düşen seyrek saçlarını geriye atıp Nuray'ın gözlerine bakmıştı.

- Senden önce içkim vardı, her gece bir umudun sıcak kucağınadım. Onlara sağlanırdım. Böyle bir zamanda genç ve güzel, okuyan bir kadına hayır demek, akıl kânı olmazdı

- Beni o saçma sapan zihinde yaşıttığın kadınlarla aynı kefeye mi koyuyorsun?

Beklenen bir soruya hazırlanan cevabın rahatlığıyla alayı bir gülümseme belirmiştir. Büçümüş sakalyla gözlediği ince yüzünde. "O kadınlar... O kadınlar diye hor gördüklerin sayesinde hayatı kalan biri var karşında. Evet, aynısınız. Hepiniz gönülden bir teşekkür borcum var. Bu olmuş adama hayatı oldunuz. Kadınları uzaktan severim ben. Uzak, hep korunaklıdır Nuray."

- Ne diydorum, kadınlar... Onları bir de müsterim olduklarında ve soru sormadıklarında severim. En iyi kadın susan kadın demmiş bir düşünür.

- Hangi düşünür söyleyebilir bu saçılığ?

Bunu düşünmemiştı. Uydurduğu bu cümleyle bir imza bulmayı İydi. Masanın ucundaki kitababaktı.

- Ne öncemi var bunun Nuray. Illa da istiyorsan söyleyeyim. Oscar Wilde. Neyse, meselemiz o değil. O kadınlar devıp ölüttediklerin, benimi meleklerim. Hicbirşey sormazlar. Beni kucaklarlar. Severler. Okşarlar. Bağırlanna basarlar. Onlara sarılırım. Ağlarım. Severim. Birlikte olurum. Konuşmazlar. Suskunluk ne güzelsey Nuray! Güvenverin insanalı istemediğim hiçbir şeyi söylemezler. Peki, sen razımsızın böyle bir hayatı?

Ne demekti şimdî bu? Aşık olduğum adam bu hasta ruhu hedef mi, diye düşünmüştü. Vurup gitmişti kapıyı.

Tamam demisti, bir hafta sonra mağazaya geldiğinde. "Tamam, ne istersen kabul ediyorum. Var mı ötesi?"

Şâşırılmıştı. Her şeyin farkındaydı. Köleler kervanına yeni biri daha katılmıştı. Bu saplantılı ruh halinin hiç de yabancısı değildi.

- Sen aklini yitirmişsin! Bir gecenin peşine bu kadar neden düşmektesin?

- Ne o korktun mu yoksa? Madem soru sormak yok, sen de sorma o halde. Neysem neyim. Sana ne! Seni seviyorum o kadar.

- O kadar dermek... Sevmekle yetinir mi insan?

- Senden merhamet dilenecek değilim.

Sevmek... Önce seversin. Sonra ölürsün. Uzaktan hep uzaktan. Hayalde. Bedenler istediğiinde onların hakkını verip yine uzaktan. Aslında...

- Sen nasıl bir Adamsın? Ne biçim bir sevgilanışı var?

- Sevmeyi hiçbir zaman bir mecburiyete dönüştürmem. Nefret ederim mecburiyetlerden.

- Sevmenin mecburiyeti mi olur?

- Tabii ki olur. Hatta seven de sevilen de mecburiyetlerine aşık olurlar zamanla. Dikkat et, en çok sevilen şirler "ben sana mecbur"lu şirlerdir. Niye mecbur olalım ben sana? Meçbur. Allahın belası insanlar, niye bağımlılar mecburiyet guyusuna. Herkes bir şeye mecbur olma derdinde! Delirmişlerdiyeceğim delillerde hâzırızgûr onlardan!

Ayağa kalkıp sesini yükseltmiş ve öndeeki kitapları darmadağın etmişti. Nuray, onu hiç böyle görmemişti.

- Ne diydorum. Mecburiyet... Bak sen kendini mecbur hissediyorsun şu anda. Kadınlık gururunu bile aylaklarının altına alırdın ne sence? Korkularını Bir gecenin korkusunu seni yeni bir hayata mecbur ediyor! Veya daha iyi nüfreti düşünmeye, aşksın... Aşk dediğin zikkirin kökünen seni bir sona mecbur etmesi değilse ne bu halin? Hayatmda beni mecbur eden her şeyden uzak durum Nuray. Kimseye ilişidiği değil bilirsin Sokağa hiç çıkmam mesela. Kimseye arkadaşlık, dostluk kurmam. Her temas yeni mecburiyetler getiriyor. Brak arkadaşlığı, en sevdığında bile bu böyle! Birini seversin. Güzeldir sevmek. Ya sonra? O sevginin gereklileri başlar. Hersabahonuna uyamak zorundasın mesela. Hasta olduğunda dibinde olmasına. Kendin kadar onu düşünmemisin. Daha sayayım mı? Ondan başkasına sevmezsin mesela? Neden? Çünkü o sevdigine hanet etmiş olsun? Çok da güzel sevebilirsin aynı anda birden fazla kişiyle. Birak insانları. Şu kargalar görüyorsun değil mi? Orlarda sevdim. Sevdim de neoldu? Birkaç defa -mek attım önlere diye şimdî arsız arsız beklerler kapımda? Hele şu sııkkosu yok mu? En edepsiz. Gözümü oyacak nereye deysse. Beslemeyeceksin Nuray! Neyi beslersen ona mecbur oluyorsun! Mağazaya girmeden görmüsündür onlara kedi dolanır durur. Martta grup olmuşlar, kapımda beklerler? Niye? Acıdım, sevdim onları, biraz süt, biraz yemek verdim diye. Kendileriyetmiyorum gibi mahallenin bütün şehevleri kedilerini topladılar başıma. Kediler bayramına hoş geldin!

Anlamaz bakışları karşısında oturan Nuray'a sigara ikram edip devam etti.

- Hele aşk denen mecburiyetler zincirine hiç girmiyorum. Aşık olduğun an ki öyle bir seyvarsın, köleleşiyorsun

Hep böyle olurdu. Aşka tutusaklığa başlayan bu cehennem mecburiyet, tutusaklığa aşıkla devam ederdi. Gerçek bir kadın Dokunacak, sevecek, sonra da terk edecekti. Düşüncesi bile onu ırkılıttı. Ama... Nuray'dan uzak kalmak da istemiyordu. O, bugüne kadar bulduğu en güzel ve en etkili avuntuydu. Açılanı, içi gürültüsünü, ruh burkutusunu... Hepsinin uyarışacak kadar hayat doluydu. Ama o kadar. Hayatı hayatı olmamayıdı. Neyeevet diyecekti? Hayale mi gerçeğe mı?

2 X 2 =

Reenkarnasyon bilindiği üzere ruh göçü demektir. Ruhun sürekli olarak tekrar bedenlendiğine inanır. Bence sadece ruh değil enerjisi olan her şeyin de... Yani hayatlarımıza kitap enerjisile girip başka şekillere, beyaz perdeye, tiyatroya, operaya, baleye, resme ve dahada artırabileceğimiz sanat eserlerine dönülebilir reenkarne olan kitaplar. George Orwell'in Bin Dokuz Yüz Seksen Dört'ü de işte tam da bu reenkarne eserlerden bir tanesidir.

Bin Dokuz Yüz Seksen Dört'ü okurken hep bir cümle dönüp durdu içimde, "modern kabus!" Gerçekten de Bin Dokuz Yüz

Seksen Dört uyamayı istediğiniz ama sonunu da her şeye rağmen merak ettiğiniz bir kabus gibi ıstırılıze çokuyor.

Orwell, Julian Symans'a yazdığı mektubunda, "Yeni kitabım roman biçiminde bir ütopya." dese de aslında Orwell'in kitabı distopya olarak tarihe adını kazılmıştır. 1984 yılının Londra'sında, dünyaya hükümden üç büyük devletten biri olan Okyanusya'da geçen romandasıñ derecebaskıcı ve totaliter bir rejim anlatılıyor. "Tele-ekran" adını verdiği, yaşayan halkın yaptıklarını gözetleyen ve her şeyi izleyip ki bunu mimiklerde dâhil bunagöre hayatı kontrol eden ekranları okumak sınırları biraz yıpratıyor. Kitabı okurken bulunduğuınız ortamda gözetleniyormuş hatta ve hatta Büyük Birader'in nereye giderseniz

"İnsanoğlu, kimi zaman, acıya dayanabilir, en ölümcül acıya bile. Ama herkesin asla dayanamayacağı, aklından geçirmek bile istemeceye bir şey mutlaka vardır. Burada ceset ya da korkaklık söz konusu edilemez. Yüksek bir yerden düşerken bir ip tutunmak korkaklık sayılmaz. Suyun dibinden yukan çıktıığında ciğerlerini havaya doldurmak da korkaklık sayılmaz. Karşı konulamayacak bir içgüdüdür bu..." George Orwell, 1984

gidinizi takip ediyormuş hissi veren posterleri sizi dikizliyor-
muş gibi hissedebilirsiniz. Bin Dokuz Yüz Seksen Dört'ün bu
baskıcı rejiminde basın tamamen çarptırılmış durumda, geç-
miş haberler bile rejimin çıkışlarına uygun biçimde değiştiriliyor. Hatta "Kim geçmişti kontrol ederse geleceğe de eder. Kim
şimdidi kontrol ederse geçmişti de eder" diye 1948 yılında Orwell'in kaleme aldığı cümleler, 1984 yılında beyaz perdeye
uyarlanan filmin ilk cümlesi oluyor.

Orwell'in romanı politik bir eleştiri olarak ele alınmasının yanı sıra askıda insanlığı da sorgulanır bir eserlarında. "The Last Man in Europe" yani, "Avrupa'daki Son Adam" ismiyle yazdığı eseri, Amerika ve İngiltere'deki yayıcısının pazarlama teknikleriyle ilgili yaptığı çalışmadan dolayı Bin Dokuz Yüz Seksen Dört ismini alıyor. Kitabı okurken Orwell'in eseri için koymayı düşündüğü ismi bilmeden kitabıın ismine "Son İnsan"ın ne kadar çok yakışacağını düşünmüştüm. Bunun sebebi de romanın başkarakteri olan Winston Smith ile O'Brien'in insan ruhu üzerinde yaptığı o muhteşem konuşmadan ve kitabıın geleneğine yayılan insan kalmanın nasıl devam edeceğini üzerine yapılan anlatımlarda yatıyordu.

Kitaba son derece sadık kalan, cümleleri neredeyse birebir diyaloglar yerleştirilen filme sahneler gayet güzel resmedilmiş-
ti, ama hayal gücünün, insan beyninin, sınır tanımayan dünya-
si sanırımlı filmlerden çok daha başarılı bir iş çıkıyor. Özellikle önce kitabı okuyup ardından filmi izlememin sebebi de buydu. İstedi ki bütün mekânları zihnim yazann yol göstericili-
ğıyla inşa etsin, istedim ki beynim romanın karakterlerin belki sokakta yanından geçip gitmiş, hiç fark etmediğim birinin yüzüyle birleştirinsin. Kitabı kapağını kapadıktan bir gün sonra filmin beyaz perdeye izdüşümüyle buluşma zamanımdı. Oyuncu seçimlerini çok başarılı buldum. Özellikle W. Smith'i oynayan John Hurt ve O'Brien'i oynayan Richard Burton ka-
famda canlandırdığım yüzlerle neredeyse birebir gibiydi, ama Julia karakterinin hayatımdeki yüzle hiç örtüşmedigini ve beyaz perdeye yansyan dünyadan daha teknolojik, daha temiz bir yer hayal ettiğimi de itiraf etmem gereklidir.

Konu Orwell'in istediği aşka gelince ise, aşık romanlarının o tutkulu cümlelerini bulmamızı biraz zorlaşıyor. Bu cümlelerde alışık bir okur olanben, kitabı okurken bu adam bu kizi gerçek-
ten seviyor mu diye düşünmeden edemedim, ama bunun da George Orwell'in dâhiyan yeteneğinden kaynaklandığını biliyordum. Yaratıcı dünyada baskı öylesine fazla ki aşık olmak yasak. Nefret ve korkuya beslenen bir toplumda aşık
yasak olması elbette garip değil. Bu şartlarda yetişen ve bü-
yüyen Winston ve Julia'nın aşkı da tabii ki o alışık olduğumuz

tutkulu cümlelerden biraz yoksun ama yine de son ana kadar merak uyandırıyor ve siz içine çekmekten geri kalıyor. İnsan kalmak, aşk ve ihanetle ilgili okuduğum en güzel cümlelerden birine de bu çift imza atıyor. Romanda bu denli başarıyla işlenen bir konu ne yazık ki Michael Radford'un yönetmenliğini üstlendiği filme biraz zayıf kalyor. İzlediğim kitap uyarlaması filmler arasında kitaba ensadık kalan eserlerden biri olmasına rağmen, Orwell'in yaratığı dünyayı okumadan filmi anlamak biraz zorlaşıyor.

Kitapta beni bir etkileyen cümle ise, "Özgürlük, iki kere iki dörd eder direbilmektir." oldu. Romanda yaratılan distopik dünyada "çift düğün" teknigi adını verdikleri bir yöntemle, karşı kavramlar bir arada kullanılarak kişinin bariz gerçekçe uyuyanı kabul etmesi, parti ne derse doğrunun o olması gerektiği anlatılıyor. Yani parti iki kere iki beş derse doğru olan o oluyor. Can Yayınları'ndan Celal Üster'in çevirisisiyle okuduğum kitapta, Üster çeviriyle ilgili bir açıklama yapıyor ve aslında çok küçük gibi duran ama çok önemli bir baskı hatasına değniyor. W. Smith'in kitabıın sonlarında iğnelerden ve beyni-
nin yanlanması sonra masanın üstündeki toz tabakasına "2 X 2 = 5" diye yazdığı kısım Secker&Warburg'un 1951 basımında bir baskı hatası sonucu "2 X 2 =" diye, yanı 5 rakamından yoksun olarak basılması ilk kez 1984 yılında Can Yayınları'nda yayımlanan kitapta da bu ifadein geçmesine sebep oluyor. Böyle bir hata olduğunu bilmeden izlediğim filmin sonunda da W. Smith'in masanın üzerindeki toz birkintisine parmağıyla yazdığı "2 X 2 =" ifadesini boş bırakmasına çok şaşırırmış, ama bir yandan da sevinmiştim. Bin Dokuz Yüz Seksen Dört'ün son insansı Winston Smith'in günümüze kadar umut olması demekti bu ifade, ama ne yazık ki Orwell kitabıın bir karabasına dönüştürmeye tercih etmiş ve kitabıın doğru basımında da olduğu gibi "2 X 2 = 5" ifadesine yer vermiştir.

Bin Dokuz Yüz Seksen Dört filmi, çekildiği yıllann şartlarına, kitaba olan sadakatine bakılarak beğenilemeyecekken Orwell'in anlatmak istediği, dünyayı uyarmaya çalıştığı distopik yaratısını anlayabilemek adına biraz yetersiz kalmıştır. 2014 yılında Bin Dokuz Yüz Seksen Dört'ün yeniden beyaz perdeye uyarlanacağı söylemleri 5 Eylül 2015 tarihinde gösterime giren "Equals" adlı filmle väcut bulmuştur. Filmin yönetmenliğini "Like Crayz" filminden tanıdığımız Drake Doremus, senaristliğini ise Nathan Parker üstleniyor. Hunger Game (Açlık Oyunları) gibi distopik kitaplardan uyarlanan eserlerin beyaz perdedeki başarısı gözönüne alınırsa "Equal" filmi için heye-
canlanabileceğimizi düşünüyorum.

Son olarak, hepiniz keyifli okumalar ve keyifli seyirler dilerim

En kötü acının, acıya eşlik eden yalnızlık olduğunu kendi tecrübelерinden biliyordu. Acıyi ifade etmek de kurtarıcıdır; ama insanların en az bildiği sözcükler, en derin acılarını anlatabilenelelerdir.

Bir düşün içinde bir düş mü
Bütün gördüğümüz ve göründüğümüz?

Yalnız olmak iyidir, yalnızlık zordur çünkü,
bir şeyin zorluğu da onu yapmamız için artı bir
neden oluşturur.

Balıkları deniz tutmaz mı ki hiç?

MALRAUX

POE

RILKE

JOYCE

Bir anlayış olarak Mert Fırat

Zeki, insancıl, yakışıklı bir aktörden değil, bir sanat işçisinden ya da bir arkadaştan söz eder gibi anlatmak istiyorum size onu. Ekranlardan, belki magazin haberlerinden, sahne ve sinemadan gelen ama sadece bu kadarla kalmayan bini Mert Fırat. Kendisi Kafkaokur röportajımız sırasında 'Ferhan Şensoy kafasını anlamak' gibi bir tabir kullandı. İşte tam da bunun için onunla bulduğum: Mert Fırat kafasını anlamak...

Bursa'nın Gözükök Mahallesi, farklı illerden gelen Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin, göğmen ailelerin ve yerillerin bir arada mutlu mesut yaşadığı bir yer. Belki sizin semtiniz gibi. Buranın en merkezinoktasında bir vahadurmakta. 6 ay önce yaşama kazandırılan SanatMahal. SanatMahal'e Mert Fırat ile buluşmak üzere gidiyorum. Son derece modern bir yapıdan söz ediyoruz. Ayrıntılı röportajın içinde de yer alan bu 'çatı'nın kurucu ortaklarından biri olan Mert Fırat, 'SanatMahal, bir anlayıştır ve biz bunu tüm Türkiye'yeymak istiyoruz'dı. Yarımımızda Mert Fırat'ın kadın dostu, Sanat Mahal kurucusu ortağı oyuncu Volkan Yosunu var. Tiyatro atölyesi öğrencilerinden biri masamiza kurabiye getiriyor ve biz sohbet etmem çok sevdigimi söyleyen MertFırat ile Kafkaokur'a özel bir söyleşiyeye girişiyoruz.

Sizler aşağıdaki yazıyı - nasıl desem - belki iki boyutlu, yanı biraz dışardan bir gözle okuyacaksınız. Ama sohbetimizden

bazi bilgileri size aktarmak istiyorum. Mert Fırat, söyleşi boyunca sorulara samimiyle, espriliye, sanki üniversite arkadaşızla okul kantininde muhabbet ediyormuşsunuz gibi içten yanıtlar verdi. Sürekli isimleri unutup kopya çekmek için telefonuna bakması, aslında birçok şeyi aynı anda düşünündünden kafasının 'sabah dağınıklığı' (Orhan Alkaya'nın *Tuz Günleri* kitabındaki şirinden esinlendim bu tabirime), herkesle sanki yillardır çok yakın arkadaşmışcasına iletişim kurması, 'Yahu buadam da dizerde oynayan Mert Fırat'a ne çok benzeyiz. Oysa bizim mahallenin çocuğu' dedirten havası onuna sohbetimiz süresince eksikolmadı. Bir an bile röportaj bitsin diye uğraşmadı, 'canımızın istediği kadar muhabbet edelim, ne var ki' rahatlığı vardı. Söyleşide sırasında yanna gelen bir amatör tiyatrocu geri arkadaşa bağışlanan konuşunda yardım etti. Yine başka genç ve amatör tiyatrocu arkadaşa veda ederken 'Benden istediğiniz bir şey var mı?' diyordu. İki kere telefonuna yanıt verdi. Bir başka arkadaşın tiyatro festivalindeki bir oyunabileceğini bulması konusunda kafa yordu. Kapıdan giren herkese selam verdi. Sanat Mahal'de çalışan herkesle tek tek konuştu. Masamiza el yapımı gelen kurabiye mideye indirirken ses kayıt cihazı kasenin üstüne koydu. Bunu neden yaptığım önce anlayamadım ama sonra sahibden sadece sohbet ettiğini, röportaj yapmadığını ve ses kayıt cihazının umrunda olmadığını anladım. Selfie çekmek isteyince telefonu elimden alıp 'Öyle olmadı, ver sen bana ben çékeyim' deyip Volkan Yosunu'ya ve banapoz verdirdi.

Mert Fırat, Halkevleri'nde edindiği adabi, kolektif çalışmaya verdiği önemini her cumlesi ve hareketinde hissetti, sanatı halktan kopuk düşünenmeyen biri. Halkla, mahalleyle hemhal olmak için elinden geleni ardına koymuyor. Oyunculuğun yanındabirey olarak kelenin ne gelirse onu topluma vermeye çalışıyor. Ve ben bu sohbeti gerçekleştirek, az sonra okuyacağınız röportajı kaleme alarak bir faydaya hizmet etmenin mutluluğuyla Mert Fırat'ın yanından ayrılmışım. Onun kafasını anlamış olmanın nice rahatlığıyla...

Röportaj: Dilek Atlı

**Tambunoktadas söyleşinin detaylarınıız
Kafka kuruculara birakıyorum. Söyleşinin sonunda Mert Fırat'dan size mesaj var.**

Sizinle Sanat Mahal'de buluştuğum. İlk sorum Sanat Mahal ile ilgili olsun istiyorum. Biz neredeyiz, Sanat Mahal'in hayatı geçmiş hikâyesi nedir?

Volkan Yosunu ile hayalimiz 2002 yılına dayanıyor. Onunla Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesinden beri arkadaşız. Hatta sınava girerken tanışmıştık. Birçok okulu kazanmıştım ama Volkan ben 'Hayır, o okulara gitmeyeceksin Dil Tarih Coğrafya'ya geleceksin' dileyerek fakültenin kapısından içeri almıştı. 2003 yılında Ankara'da Volkan'la birlikte bir sanat atölyesi açmıştık. Kolektif olarak tabii ki. Volkan çeşitli illerde tiyatro yaparken ben Ankara'dan sonra İstanbul'a geldim. 10 yıldırda İstanbul'dayım. Volkan'ın ise çeşitli illerde sokak, sahne, çocukoyunu, oyuncu yönetmenliği tecrübesi var. Ben, ilk onun sahneye koyduğu bir oyunda oyadım. Sokak oyunlarında da oynadım onun yönettiği. Biraz da Halkevi ortaklığımız var. Aslında 13-14 yaşlarında rastlar benim Halkevleri'nde olmam. Araya kükür sporu girdi. Bazen birlikte gitti, bazen giderdim. Halkevleri'ndeki ağıbelerin çalışı, okullara gidip tiyatro yapıyordum. Veya genel merkezde bir salon olmadığı için Mimarlar Odası'nın salonunu kullanıyorduk. Okul tiyatrosundan da bir alışkanlık vardi zaten. Isveç'e gidip geldikten sonra ise Ankara Devlet Tiyatrosunda sözleşmeli olarak kadroya girdim. Küçük rollerde oyadım ve tiyatrocu olmayarak ararverip Dil Tarih Coğrafyası kazandım.

**Tambunoktadas obetimiz eeslik eden ve Fırat'ın
adından sıkılıkla söyettiği oyuncu Volkan Yosunu'ya
dönüp Sanat Mahal'in kurucu kadrosundan söz etmesini
ricaaediyorum. Yosunu Fırat kadar 'kolektif' olmanın
gücüne inanmadığının altını çizerek yorumluşturmaktır:**

"Yıllar önceden gelen bir hayalimizdi Sanat Mahal. 10 kişilik bir kurucu ekibimiz var. Şirket olma gerekliliğinden kaynaklı böyle. Yoksa Sanat Mahal kimsenin mülki değil. Organizasyon seni anımda, mahallede, diğer tiyatrolarla ilişkimizde bu zaten böyle olamazsa bir kültür-sanat hayatı tesis edemeyiz. Sinema, tiyatro sahnesi, kitabevi, atölyeler, kafe gibi bölgeler ve mahallerle kurulan ilişkilere var Sanat Mahal'de. Bursa Gö-

rükle Mahallesi'ndeyiz. Görükelle kadınlarla bir ekip oluşturduk, tiyatro sporu yapıyoruz. Ses atölyesi yaptık onlara. Kitabevine gelen okur-yazar buluşmaları farklı alanlarda emeği devam ettiyor. Ben, zamanın daha uygun olduğu için yerel ilişkileri sürdürdürüyorum. Mert, İlksen Başarır, Didem Balçın ise dahapopülerde insanlara dâhakolay ulaşabildikleri için daha görünür oluyor. Kisacası, ekipteki herkesin fazla katkısı var aslında."

BİR ANLAYIŞ OLARAK SANAT MAHAL..

Mert Bey, Yosunu'nun yapısından kısacasöz ettiği Sanat Mahal, sizin için ne ifade ediyor?

Sanat Mahal, bir anlayışrasında. İttî bir binasının olması gerekmeyecek. Bursa, bizim için iyi bir başlangıçtı. Ebete başkagħiherlerde de olacak. İstanbul, Ankara, İzmir'de olacak. Bu yıl içinde farklı illerden teknikler aldık. Adana, İzmir, Ankara ve Çanakkale'den ciddi teknikler aldık. Bu, bir anlayış ve bu anlayışı taşıyabileceğimiz şehirlerde, ilçelerde bulunmak istiyoruz. Amacımız bir hamburger zinciri gibi franchising yapmak değil. Halkla, mahalleliyle, belediyeyle, kaymakamlıyla, hatta müftüsüyle bir araya gelmek istiyoruz. Gerçekten de bir oyun sonrası Sanat Mahal'ı ziyarete müftü degeldi. Oturup konuşduk. Kent Konseyinin bir toplantıdan sonra randevululamıştık. Oyun sonrası kahve içipneye ihtiyaç var, nereler olup bitiyor burada, geneler için harsızlık olabilecek neler var diye konuştu. Halk yararına çalıştığımızı ama unutulmaması gereken burası birticisi kurum aynı zamanda. Esaslanda sürdürilebilir olmak elbettedir.

Sanat Mahal, 6 aydır hayatımızda var. İçerikten söz edecek olursak bu anlayışları kapsıyor?

Mahalle ile entegreolmayı kapsıyor ilk önce. Görükelle kadınlar yemek pişiriyor mesela; buradaki yemek ihtiyacımızı onlardan karşılamak önemli. Kafeye malzeme almaya çalıştık onlardan. Ekmek yaprıktık ve aldık. Birlikte bir tiyatro sporu takımı kurduk. Tiyatro sporu bir tutulat gibi aslında. Bizim gelenekSEL sanatımızda olan bir şey. Modern tiyatrodada ise doğaçlama türünde bir anlayış. Yani, geleneksel olağan modern olanın birleşmesi denenebilir tiyatro sporu için. Belediye çalışanlarından birtakımımızda var. Gelecek sene bir lig oluşturulacak bu takımlardan. Maç yapacaklar.

KADIKÖY'DE DE AYNI HAREKET T BAŞLAYACAK..

Moda Sahnesi ile anırk'en birden Sanat Mahal ile anılmaya bağladınız. Moda Sahnesi sözüne ettiğimiz anlayışın içindemi?

Farklı bir yapısı var. Sanat Mahal'deki ortak kişiler başka, Moda Sahnesi'nin ortakları başka. İlksen (Başarır) ve ben sadece ortak paydayız bu iki yapıda. Burada mahalle ile olan ilişkisi

SANAT MAHAL

deneyimliyoruz. Gençlik çalışmalarını başlatıyoruz. Mahallede yaşayınca tiyatrodan olan buluşturup bunun da sürdürilebilir olmasına sağlıyoruz. Kadıköy'de de aynı hareket başlayacak Kadıköy Tiyatro Platformu var örneğin. Kamusal tiyatroya kafa yatırma başlad veümüzdeki senenin konusu onlar için bu. Biz de 6 ay önceinden başlayıp Sanat Mahal'deki deneyimlerimizi Kadıköy Tiyatro Platformu'na aktarıyoruz. Avantajımızda belediyein buna hazır olması ve benzeri çalışmaları daha önce çok yapmış olması. Diğer avantajımız da Kadir Çevik (Y.Doç.Dr. Abdulkadir Çevik). Kadir Çevik, 10-15 yıl Almanya'da sadece bu çalışmalarla sürdürdüğü ve mahaledeki gençlerin tiyatroya entegrasyonu, tiyatroyu anımlamaları, geçenç çocukların tiyatroya tanışması gibi konularında bilgi ve deneyime sahip birisi. Mahalleyi birlikte analiz etmemiz konusunda Kadir Çevik'in de çok büyük katkısı vardır. Dolayısıyla Dil Tarih Coğrafyasaya dayandırılabilir bu konuyu. Halkı tiyatrodan koparmamak konusunda bize çok katkısı oldu. Mahallede ve hatta köyde tiyatroya yapmak. Onlara gitmek. Zaten orada yapmak. Sokakta da tiyatroya yapabilmek. Sanat Mahal tam da bunun anlayışı işte Mahale... mahal... Masal okulu, yaratıcı yazarlık, yaratıcı okurlık, tiyatroya atölyeleri, dans dersleri, çocuk çalışması birbirimiz ve bunları gidiyor. Bir arayıçinde hiç yoksa 300-350 kişi Sanat Mahal'e gelip buradan etkileşip gidiyor.

Klasik tiyatrodan ayrılarak yeni tiyatroyunası tanımlıyorsunuz? Yada 'bağımsız tiyatro' nedir?

Yeni tiyatrodan kasıttığımız kendi metnini yaratmanın peşin-de olan, klasik metinleri bir yana koyp modern metinleri in-celeyen, onlara sahnelemeye çaba sarf eden ama diğer taraf-tan klasik metinleri de başka bir bakış açısıyla yeniden yorumlayan, kendi ekonomisini anlayıp ayağını yorganına göre uzatan, bir yandan da amatör ruhla kurumsallaşmaya çalışan tiyatrolar. Devlet desteği olmadığı öngörüldüğümüz, örneğin Kadıköy'de 21 tane binası olan 18 tane tiyatro topluluğu var. Aslında 40'a yakın tiyatro varama 18 tanesi gezdi diyebiliriz. Kimi 200, kimi 50 kişiliklerin ıftaklı tiyatrolar bunlar. Kapasite olarak en büyüğü bizizdir herhalde, 260 kişilik bir salonumuz var. Adına 'Yeni Tiyatro' demek mümkün mü bilmiyorum ama yeniden yükseliş diyebiliriz burası. Genco Erkalların, Ferhan Şensoyların döneminin düşünürsek, Devekuşu Kabere'yi düşünlürsek çok daha güçlü, seyircisini başka yerden yaratın, çok dahacesur bir şekilde oynayan, Avrupa'nın her yerinde turne-ler yapan bir tiyatroydu onlarındır. Belki 'Yeni Tiyatro' oydu. Devlet onları desteklemiyordu ve bağımsızdırlar. Günümüzdeki tiyatronun yeniden yaptığı atılım, sıçrama bugün belki 'yen'i ya da 'bağımsız' gibi isimleritüyor.

Günümüzde tiyatrolar dahamıozgür peki?

Kesinlikle daha özgür. Hiçbir şekilde devletten ya da beledi-yeden, herhangi bir kurumdan destek almıyor. Bu da sizin daha özgür kılıyor. Amadığınız taraftan siz ne kadar özgür olursanız olun, kimseye bağlı olmasınız olmayın yine de denetçiler gel-iyor. Oyunu izleyebilir, oyun hakkında bir şey diyebilir, sorun yaratabilirler...

FERHAN ŞENSOYUN KAFASINI ANLAMAK...

Siz anlatırken 2000'lerintiyatrosundansöz ettinizini düşündürün Belki 'Yeni Tiyatro' diyeceklerin '2000'lerin Tiyatrosu' diyebiliriz.

Aynen öyle, 2000'lerin tiyatrosu diyebiliriz. 1998-1999'dan sonraki yol aslında

Tanıbu sırada Volkan Yosunu sözü devralıyor ve devam edi-yor; "Belirleyici bir şey daha var. Daha öncesinde devlet ve şehir tiyatroları tek olmuşlardı. Köklü tiyatrolar azdı. Her yıl onlar cambezün ve sanat hayatının katalan insanlar var. Var olan kurumlarbu, karşılık veremez hale gelince insanlar o zaman bize neden bir şeyler yapmıyoruz düşüncesiyle araya girdiler."

Mert Fırat, Yosunu'nun sözlerine katıldığını belirterek ekliyor; "2008 yılında senaryosunu kendisi yazdığını filmde lisens (Başan) yönetmenliğinde kendim oynamdım; Başka Dilde Aşk. Bunu yaptığında 27 yaşındaydım. Keza, Ankara'da Volkan ile

birlikte Sanat Atölyesi'ni açtığımızda 21 yaşındaydım. Ankara'da ilk tiyatro buluşmasını yaptım ve bir hafta sürdü. Bir festivaldi ve 23 yaşındaydım. Bşim nesil, böyle bir nesil... Bizi kim yönlendirdi derseniz: Haldun Taner, Zeki Alasya, Metin Akpinar, Ferhan Şensoy, Yiğit Erdoğan, Vasif On Görer, Genco Erkal tabii ki... Onlardan taşın altına elini koymayı ögrenirdim. Ferhan Şensoy'un kafasını anılamak diye bir şey vardı mesela. Herkes Ferhan Şensoy'a gülemeye bilirdi. Dolayısıyla bizim dönemimizde de Şensoyu, Ferhan gibi Şeyler'i biliyor olman gerekiyordu. Espirilerini, tonlamlarını, Fransız ekolünden geldiğini biliyor olmaliydim. Başka bir espiri anlayışı, timin g'i vardı. Ama bir tarafa taraftan da tutuluyordu. Zeki komedi, politik komedi ne demektir konularında ayaklı bir kitaptır Ferhan Şensoy.

Dizilerde oynayan oyuncuların tiyatro yapmasını tiyatroyu desteklediğini, tiyatroya katkı sağladığını savunuyorsuz birde.

Bunu yadsıyan insan günaha girer (Güllüyor). Bir dönem Yeşilçam'ının tiyatrocular var etti. Yeşilçam'da hazır kita sinema oyuncular yoktu. Tiyatrocu ablalarımız, ağabeylerimiz vardı; özellikle de Ermeni ve Rum asıllı oyuncular. Susuz Yaz'lar böyle çekildi. Sinemada oyunculuk yapmaya başladılar. Tiyatroya da devam ettiler ama açık hava sinemalıyla tiyatronun yarattığı ilişki paylaşılmayabasıladı. 200-300 kişilik salonlardan binlerce kişilik alanlara geçildi. Yüzlerce kasa gazozları çıktı. Açık alanda, sokakta, sahnede sanatla birlikte mahallece hemhal olma kendini gösterdi. Sinema filminden sonra alkışlama alışkanlığı tiyatrodan geliyordu. Çünkü halk ilk önce tiyatroyu biliyordu. Televizyonda da kendi kontrol edebildiğin kanallarda, Apple TV'de sadece kendi seçeneklerine başbasın. Bu da başka bir kültür. Sinema dedik ya, sinema tekrar tiyatroyu besledi, bu sefer ne olduğunu kaberelebodu. Sonrasında televizyon başlıdı. Biz, televizyon şunu hediye ettik. Eski oyunları televizyonlara sattık. Eski oyunları televizyonlarda dönmeye başladı. Seyirci şunu dedi: 'Ben bu oyunu televizyonda izliyorsam, gitmemesim de olur.' Sinemalarda bu olmadi mı?.. 'Ben bunun kopya dvd'sini alıñım ya, gitmesem de olur.' Kültür tam oturmadan televizyon hayatımıza girdi yanı. Sonrasında televizyondan ülkenin kişinin tiyatro yapıyor olmasına Devlet Tiyatrosu tarafından keşfedilen bir şey oldu. Devlet Tiyatrosu, 65'ye tabi memurlar için asla izin vermeyeceği bir şeye göz yummaya başladı. Bu kişiler, 65'ye tabi kişiler, TRT'de oynamaya başladı. Orası da devlet kuruluşuya çünkü. TRT'de ülkenin oyuncuları Devlet Tiyatrolarını daha çok doldurmaya başladı. Bunu fark eden özerliktiyatrolar oyunculara başka roller önerdi. O nedenle kimse kimseyik dairmasın. O beğenmediğimiz - haklı olarak - televizyon dünyası bir şekilde hem tiyatroya hem de sinema oyuncu ve teknik ekib yetisti. 2016 yılında Türkiye'de sinema bölümlerinin yüzde 70'inde hâli malzeme yok. Kamera, objektif yok. Okuldandan mezun oluyorlar ama pratik yok. Diziye girerek günde 16 saat çalışıp bir şeyle öğrenmeye çalışıyorlar.

Tiyatro, sinema, dizi ve reklam oyunculuğu yapan Mert Fıratoy'unculuğu nasıl değerlendirdi?

Benim için hepsi aynı. Temeli oyunculuk. Oyun oynamak istiyor muyum?.. Bu Etrafında 50-60 kişi varken bir yere odaklanıp kamera ve ışık sistemiyle oyun oynamak istiyor muyum?.. İlk önce onları etkilemem lazımdır. Çünkü biz birlikte oynuyoruz, ben tek başıma oynamıyorum

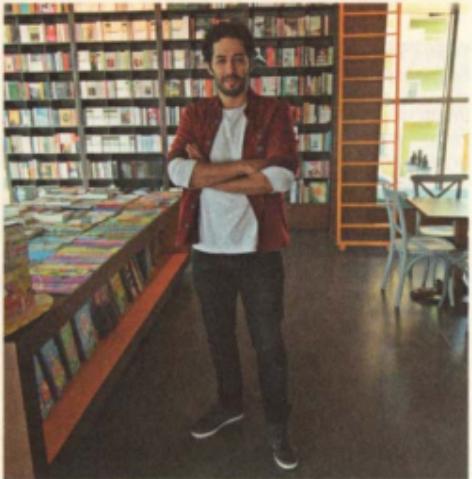
Siz kolektif olmaya çok önem veriyorsunuz. Bunu konuşmalarınızdan ekstra etmiyorsunuz.

Evet, kesinlik kolektiviteyi çok önemsiyorum. Her şeyin birlikte yapıldığını düşünüyorum. Farklı örnekler var tabii ki. Film ekiplerinde görülür bu daha çok. Gelir, büyük terorize eder ekibi, herkes mecburen onu önemser, ilgi toplar, oynayacağı oyunu oynar, kazancını da elde eder ve gider. Dizi ve tiyatrolarda da rastlanabilir. Kolektif bilirice sahip kişilerde 'Beri neyim ki, bu adam beni çekmese ben oynamamam. Bu adam sağlamlı ve uykusunu almış olmasa beni net çekemeyecek. Ben bunu başkerecde oynamak durumunda kalacağım' diyen düşünmen gereklidir. Hiçbir sosyal bilinçte dejilten bilebürüne düşünmen gereklidir. Bazı oyuncularla teknik ekiparasındanere de 500 kat kazanç farklı var zaten Türkiye'de. Eşitlenmeye yönelik kolektif hareket edersem zaten bu iş olmaktadır çok birlikte bir şey yapmaya dönüşüyor. Çocuk bakmak da bir iştir ama benim için değil. O benim hayatım dan o çocuğa ayrılmam bir zamandır. Kendi çocuğum da olsa, başka bir çocuk da olsa. Tiyatro, sinema da öyle. Ben, reklam çekimlerinde bilekeyifliyorum. Bir oyuncu olarak keyif alıyorum. Neyapacağım? Para kazandığım yer burası ve ben bu nedenle 5 binden daha az önem verip para kazanmadığım tiyatro ve sinemada 10 binden daha fazla önem vermenin yollarını aramalıyım? Bu en hafif söylemle sahtekârlıktan başka bir şey değil. Bunu böyle görmeyip dizileri yeren, yerden yere vurup sonra tiyatrolarında o oyuncularla çalışan ya da geçmişinde çalışmış yönetmenlere, tiyatro yöneticilerine, sinemacılarla çok şaşırıyorum.

KENDARAKALMIŞ ŞAIRLERİ SEVERİM..

Kafkaokur'un bu sayısındaki kapağındaki Cahit Zarifoğlu var. Siz Kelebeğin Rüyası filminden şair Rüştü Onur'u canlandırdınız. Şairlerle ve şirlerle aranıznrası?

Pöpler şairleri hepimiz biliyoruz. Ahmet Muhip Diranas poپüler midir bileysem ama ben çok severim. Beğenilen 3-4 şiri vardır. Ama ben şiri kadar hayatı baktı, apışını çok severim. Ahmet Muhip Diranas bir şairdir ama diğer tarafından da bir kisla filmdir. Ahmet Muhip Diranas bana senaryo yazdırın, hikâye yazdırın. Çünkü böyle tarif eder. Atmosferi böyle bir kurar ki. Peñihan Abla'da mahallenin kokusunu duyarşın. Orası benim için Mamak'tır, Keçiören'dir, Demetevler'dir. İstanbul'da Armutlu'dur, Gazi Mahallesi'dir. Sinemografiktir. Yine yazartılılığıyla bilinen şairliği arkasında planda kalan Sabahattin Ali benim için çok

öneMLİDİR. Birhan Keskin herkes için öyledir. Ahmet Ada'nın şırlarını, Puşkin ve Hayyam'ı çok severim. Kenarda kalmış şırları severim dahaçok. Yoksa herkesin bir Turgut Uyar şiri vardır. Belki de o yüzdən Kelebeğin Rüyasında Rüştü Onur benlikdineçok çıktı. Herkes o performansı çok beğenmişti ama bence eksik olan yanları vardı. Keşke daha çok zaman olsayıd ve üstünde daha çok çalışıbilseydim. Var olan birini oynamak zordu. Benim kendimi borçlu hissettiğim bir karakterdi.

Sabahattin Ali'den söz etmişken Kürk Mantolu Madonna'yı sinemaya taşıma fikriniz hangi aşamada?

İki buçuk yıldır bılfıl uğraşıyoruz. Almanya'dan ortaklarım var. Kutu Film olarak Kültür Bakanlığından destek aldık. Bekliyoruz. Gerçekten hazır olmadan çekmeyi düşünmüyorum. Derdimiz asla herkesi tatmin etmek değil. Bu, bir uyarlamadır.

Edebiyat eserlerinin sinemaya uyarlanması konusunu nasıl değerlendirdiğiniz?

Macbeth'in dünya üzerinde çekilmiş onlara uyarlaması var. Tiyatrodada davardır bu. Bız yorumlarınzı, oldugu gibi birebir sahneye koymak değil bizim işimiz. Bız, birebir adam değiliz ki birebir Kur'anı, Tevrat'ı, İncili, Zebur'u ortaya koymam şeklinde yaklaşalım. Bız, var olan gerçekliği çarpıtmak üzerine bir şey yapanz. Orada bir şey yazısıver ve biz bunu böyle okuduk deriz. İnadına böyle okuduk. Zaten bir sanat eserini bir sanat eserini yapanşey budur. İyi bir oyuncuya iyi yapan bir sonraki hareketin tahrin edememizde yatar. Bir yönetmen de aynı şekilde. Stanley Kubrick gibi... Tahrin edilemez durumlar yaratmak... Benim Raif Efendim Maria Puder ile yaşayacağım aşık böyledir demek isterim. Benim Raif Efendim belki geydir, belki aseksüeldir, belki pasifdir. Herkes başkabır yerden okur. Orada şu yazıyor: "Sabahattin Ali'nın Kürk Mantolu

Madonna eserinden uyarlanmıştır." Bugün filmi FilizAli çekse milyonlarca eleştiri gelir. Bize de gelecektir. Biz bununla gerçekten ilgilenmiyoruz.

Ara benim çok ilgilendiğim, önermedigim ve sizin içinde bulunduğunuz İhtiyaç Haritası Projesi var. Kafkaokur için bu projeyi anlatabilirmisiniz?

İnternet üzerinden bir sosyal yardımlaşma platformudur İhtiyaçHaritası Projesi. Bilgisayarınızın ya da cep telefonunuzdan kendinizi bulunduğunuz adresten pimleyip, o noktadan İhtiyacınızı belirtmektedir. Bu özellikle, İhtiyaç Haritası'nın benzeri programlarından farklıdır aynı zamanda. O adresin başka bir okulu, işyeriniveyaadresi pimleyebilirsiniz. Bunun karşılığında Türkiye'nin herhangi bir noktasından o İhtiyaca destek gelebiliyor. Hicbi sey yapamıysanız bile mahallede üsütüne düşecek görevler için gönüllü olabiliyorsunuz. Ya da İhtiyaç sahibini aramadan, evinize örneğin 10 tane fazla kitap ya da başka bir şey varsa bunları destekolarak girebiliyorsunuz. Ona bir talipçikarsa da alırsın. Online imece kültürünü yani. Yine Halkevleri'nden gelme bir kolektif olma durumu Olaların olmaya vermesi. Bunu bir hayatıverlikle değil de, bir gün herkesin İhtiyaç sahibi olabileceğii ya da destekçeye dönüştürebileceği bir yapı olarak düşünmeli gerek. Ben size kitap veriyorsam siz bana eğitim verebilirsiniz. Volkan (Yosunlu) da bize corba yapabilir. Yardımlaşma ve enerji ile sistemde doğru kullanıma derdinizdeyiz. Ben, bu projenin dört kurucu ortağandan biriyim sadece. Elif Kalan, Güler Altınsoy ve Ali Ercan Özgür ile birlikte

Adres: www.ihtiyacharitasi.org

Kafkaokur okurlarının eklem eklediğiniz birşey var mı?

Kafkaokur okurları için bir mesajım var. Sanat Mahal'e info adresinden oyun gönderebilirler. Fikir gönderebilirler Röportajlardaki amacım her zaman sohbet etmektir. Çünkü ben sohbet etmeyi seviyorum ve daha çok konuşma tarafım çalışıyor; yazantafram kısaklıkellyer yazmayat etkin. Oturup uzun bir roman yazacağım zamanmda değilim sanırım. Konuşmayı seven bir insanım ve belki bu nedenle oyuncuyum. Sohbetin ve fikirlerin çok önemli olduğunu düşünün biri olarak Sanat Mahal'ın de mahalleden, fikirlerden, insanların beslenen bir anlayış olduğunu belirtmek istiyorum. Her zaman öğrenmeye ve paylaşmaya hazır bir anlayış. Öğretmeye değil. Paylaş butonuna basarak değil de birbirimize temas ederek, anlayarak ekliliklerimizi tamamlayarak paylaşıyoruz. Dolayısıyla da Kafkaokur okurlarından aynı şey bekliyoruz. Bize fikirlerinizi paylaşın. Oyun gönderebilirler, hikaye, fikir gönderebilirler. Bize de elimizden geldiğince değerlendiririz. SanatMahal, bir anlayış. Türkiye'nin her tarafına bu anlayışı yapmak istiyoruz. Bu bakımından bu anlayışınınında olup, karşısındadır olup fikirlerini bizimle paylaşırlarsa, internette bize ulaşırlarsa çok mutlu oluruz.

Bir Aidiyetsizlik Öyküsü Bizimki

OĞUZASLAN

Demini alıyor çay
Tütünün dumanı basmış odayı
Çayla aylmayı bekleyecek kadar
Çok içmişiz,
Sızıyoruz zevkle.
Uyanıyoruz yanımızda boş kalabalıklarla.

Herkes mi aldatıyor herkesi?

Bir aidiyetsizlik öyküsü bizimki;
Bir kadını sevmeye korkuyorum bugün mesela
Pek sevilmeyeceğim için.
Bir dostumuz kucak açmaya çekiniyorum

Yarın olmayacağı için.
Kimselerin bilmediği bir şarkıyı mesela
Dinlemeye üşeniyorum.
Sonra o şarkıyı anlamayan kalabalıklarla
Paylaşacağım için.
Dünyayı yaşamaya değer bulmuyorum
Bir gün öleceğim için.

Dilimde aidiyetsizlik
Elimde gitarım
İyi ki gideceğiz bir gün buralardan.

Sonsuzluğun sancısıyla kıvraniyorum.

İşik Köprü

CENK ÇALIŞIR

Bütün gece içtiğinden başı ağrıtmaya başlamıştı. Sarhoş olmamıştı aslında çakırkeş bile değildi. Son altı aydır biraz evde biraz bu işe birahane'de ierde. Artık müdafimlerinden sayıldığından birası susuz gelirdi. En arkadaki masalardan birine oturur, garsonların birkaç seferden sonra öğrendiği, kendine has hareketiyle birasını ister, hiç konuşmazdı. Ne garsonlar neden içtiğini biliyor ne de o, garsonların neden garson olduğunu.

Sarhoş olupsağosa sataşığı görülmemişti. Birahane kapanırken yine kendine has el hareketi ile hesabı ister ne az ne çok, ama mutlaka bahşış bırakır. Yirmili yaşlarının ortasında gösteriyor, gözleri bu yaş için çok sert bakıyordu. Yorgun bir gençlik geride bırakanlar, gözlerindeki hüznü kolayca fark edebilirlerdi.

Çocuk denecek yaştaki komiler, sandalyeleri masaların üzerinde ters çevirmeyeaglişıklarında gitme vaktinin geldiğini anladı. Önündeki bardağının yanısı doluydu. Acele etmeden birasını yudumlama devam etti. Komilerin temizliklerini kaçaklıkla yapabildiklerini biliyordu. Kasadaki orta yaşı adam kasa hesabını çıkarırken garsonlar bahşış kutusundaki paraları paylaşıyorlardı.

Her zamanki gibi komiler masa altlarına dökülen fistık kabukları ile sanki bitişine kızılmış gibi buruşturulup atılmış boş sigara paketlerini süpürmeye başladılar. Sandalyeleri çevrilmeyen tek masa onunkiydi. Komilerden biri yanın saat öncesine kadar karşısında heyecanla konuşan iki adamın oturduğu masaya gelmişti. Diğer de öbür tarafından kendisinin varoşlara taşıyacak son otobüse yetişebilmeye telaşayla süpürüyordu. Komiler yerdeki çöplerle karşıavaş veriyorlardı. Çöpler geri bir ovaya gelişigüzel yayılmış düşman askerleriymişti. Komiler de ovanın müttetik ordusu. Komiler her gece iki koldan saldırıyor diye düşündü. Biri duvar kenarından diğerini kordondan. Tozlan aynı taarruz hareketiyle bir köşede sıkıştırmayı, sonra çemberi daraltıp faraş yardımıyla yok ediyorlardı. Ertesi gece tozlar ve çöpler yavaş yavaş ovaya tekrar yayılıyor, geceyansı harekât ile komilleryeni ovayı temizliyorlardı.

O bildik el hareketi ile hesabı istedı. Bir süredir bu hareketi bekleyen garsonlardan biri önceden hazırladığı adlısını öne böktü. Hesabı ve ne çok ne az olan bahşış bırakarakayağa kalktı. Sandalyesinin astığı paltosunu giydi. Hiç konuşmadan sessizce başıyla kasadaki adamı ve garsonları selamlayarak kapıyı açtı.

Dışarı çıktıığında birahane'nin ne kadarsıcak olduğunu fark et-

ti. Sert soğuk bir rüzgar, yeryüzünün bütün pisliklerini önüne katıp görmek ister gibi öfkeyle esiyordu. Paltosunun yakalanmasını kıldırdı. Cebinden sigara paketini çıkardı. Birkaç sigarası kaldığını görünce, ikişili tabelaların olan bayiye yöneldi. İçeriye girdi, cebindeki paralan çıkardı, taksi parasını ayırdı. "Bir paket sigara" dedi eli ile istediği markayı rafta göstererek, "Kalanı ile de kutu bira."

Tezgâhın arkasındaki adam, paralarla söylebir baktıktan sonra yüksek dolabın üstüne koyduğu televizyondan gözünü ayrımadan sigaraya uzandı. Dükkanın sağ tarafında üstüne ren-gârenk çerezlerin dizilmiş olduğu, tavana kadar uzanan bir raf vardı. Rafın en üst sırasına konmuş televizyonu göremiyordu ama duyduğu seslerden hızla giden iki arabadan birbirlerine ateş edildiğini anladı. 'Her zamanki ucuz Amerikan filmelerinden biri' dedi kendi kendine.

Tezgâhtar, paralar da bir dikkatli baktıktan sonra alttaki dolaptan çıkardığı altı kutu bira ve sigarayı siyah bir poşete koydu. Başını kaldırıp yeniden televizyonu döndü. Filmin en heyecanlı yerinde gelip iş çikartan münasebetsiz müşteriden veşindensikliği belliyydi

Geldiği gibi sessizce çıktı. Dükkanındaki adam çıkışını fark etmedi bile. Gözü televizyondaydı. Kaçırdığı sahneleri yeniden gösterecekmüş gibi meraklı bakıyordu.

Bayinintam karşısındaki küçük havuzu baktı. Eve gitmek istemiyordu. Havuzu amfi tiyatrolar gibi çeviren basamakların rüzgarı keseceğini düşünerek oraya yöneldi

Bozkrın ortasındaki şehrin, merkezi meydanlarından birindeydi. Birahanelerin karşılıklı dizildikleri iki sokak bu meydana çi-kyordu. Balkık ekmek, döner ekmek, midye tava, tantuni, gözleme hepsi bu meydanda satılırdı. Şehrin memurları, ögle saatlerinde meydandaki dükkanları tıka basa doldurur, ucuz ve doyurucu ekmeği arası sandviçleri geçitlerinde ögle yemeğlerini. Fastfood dükkanları kadar balıkçı ve çiçekçiler de bu meydana yerleşmiş, kokularını kaldırım taşlarını sindirmişlerdi. Güzel havalarla havuzun etrafı dolar, kağıtlara sarılı sandviçler bu basamaklarda acele ile yenirdi. Bazen sarımsa dolaslığı sevgili olurdu basamaklarda, bazen öğrencilerin harareti sınırlar tartsımları. Kimi zaman altı basamaklarda oturan bir kaç genç gitar çalar, yoldan geçenlerin önlerindeki şapkaya kaç para attıklarına göz ucuyla bakardı. Bazi geceleyen havuzdaki fiskiyeler ve spotlarla işik ve su gösterileri yapıldı. Havuzun kenarındaki küçük bir odaklı göreviller, ellerindeki kumanda şalterleri ile renkli spotlara işik, fiskiyeleri taziyik ve-

Çizim:Filiz İrem Özbaş

rirlerdi. Genelde akşamın ilk saatlerinde yapılan bu gösteriler belediye tarafından halka duyurulurdu. İşten, okuldan çıkanlar meydanı doldurur, gösteriyi izler, sular çok yükseklerde çıktı—gündoğålaklı tip alkışlarılardı.

Saat gece yansını çoktan geçmiş olduğundan meydan ve sokaklar boşalmıştı. Evine bir an önce varmak için hızlı hızlı yürüyen bir kaç adamla, salına salına yürüyen, gidecek evi veya acelesi olmayan diğer birkaç adamdan başka kimse yoktu

O, alt taraftaki basamaklarda karanlıktaydı. Dikkatlice bakan biri ancak sigarasının ışığını fark edebilirdi. Paltosunu, etekli kadınların tururken yaptıkları gibi düzeltterek oturmış, soğuk beton ile kalçalarının arasına paltosunu almıştı. Dizlerini kensidine doğru çekip arkasına yaslandı. Paltosunun dik yakalarını ensesinde hissediyordu. Siyah torbadan bir bira çıktı, sertçe açıp kapağını tamamen kopardı.

Altı ay öncesine kadar bağımlı bir öğrenciydi. Okulao günden beri hiç gitmediğini hatırlıyordu. Arkadaşları kim bilir kaçı kezевiye gelmiş, onu okula dönmesi için ikna etmeye çalışmışlardı. Partilere, sinemaya, bara veya evlerine davet etmişler, tek başına yaşayan, her geçen gün daha çok içine kapanan bu adamı tekrar kazanmaya çalışmışlardı.

O, kimse ile olmak istemedi. Aslında olmak için çaba da harcamamıştı. İnsanlar da onu rahat bırakırlar. Her geçen gün dahayalnız kalarak sonunda tek başına kalmayı başardı

Gözü havuzda parlayan işığa takıldı. Havuzun tam ortasında sapsan nokta gibi bir ışık vardı. Hangi ışığın suda yansısının bulmak için çevresine bakındı. Etrafindan tek bir lamba bile yoktu. Meydanda Osmanlıdan kalma gibi duran, asılada bir kaç yıllık demir direkli sokak lambaları yanıyordu ama onların ışığı olamadı. Havuzla aralarındaki açı buna uygun değildi. Hem bir yıldız böyle yansımazdı hem de havada tek bir yıldız bile yoktu.

Tekrar işığa baktı. Nereden yansısının bulmak istiyordu. Arkasındaki basamaklar çevresini daraltıyordu. Ayaga kalktığında meydanı çevreleyen küçük binaların arkasındaki sokakta, göğü delecekmiş gibi uzanan apartmanın en üst katında yanan ışığı gördü. Eğilip torbasını aldı. Bu kez birkaç basamak yükselye yine dizlerini kendine çekerek, arkasına yaslanıp oturdu. Evdeki işığe sudak iyansmasını görebiliyordu.

"İste" dedi. "Gerçek ışık orada, bir evin tavanında asılı olan Buradaki de sanalığı. Onun gölgesi. Peki ama gerçek hangisi? İkişi de ışık İşte!"

"Sabah olacak az sonra gece çekilecek" dedi. Gerçek işginiye yarıdığını düşündü. Yukanda parlayan işığında birileri yaşıyordu. Peki ama yansyan ışığın altında kimler hangi hayatı yaşıyordu?

Ev uzaka olmasınakarşın perdelerin eğreti durusunu görebiliyordu. Perdelerin arasından gördüğü ışığın altındaki yaşanan hayatı düşündü. "Bu saatte olsa olsa öğrenciler ders çalışıyordu" dedi minitıyla: Gözlerini ıskıtan ayırmadan birasından irice bir yudum aldı. Gece çalışan birileri de olabilir diye düşünüldü. Gece vardiyasından çokmuk bir taksi şoförü. Fabrika işçileri bu semtte oturmazdı. Proje hazırlayan bir mühendis de bumuhiteuygundedeğildi. Bir barmenveyagersonolabilirdi

"Onlar bütün gece çalışır, eve bu saatlerde gelir, gündüzleri de uyurlar" dedi. Ciğerlerine nektarı düşümanı üfleyerek

Ya da bir fahiş olmalı. Gece boyunca ucuz otellerde, hayatının nasıl olup da otele geldiğini tavanda seyretmiş bir fahiş. Şimdi duş alacak ve yatracak. O, bunları düşünürken apartmandaki küçükşik söndü

Düşüncelerinden sıyrılp başını önüne eğdiğinde birden irkildi. Farkında olmadan sıklığı bira kutusundan taşan bira parmaklarından sızıldı.

Havuzdaki ışık gittikçe büyüyor ve parlaklığını artıyordu. Sanal ışık büyördü. Artık gerçek ve sanal birbirine karışmış, tüm değer yargılan hızla yer değiştiriyordu. Tüm nesneler gerçek olmaktan çokmuk, onların gölgeleri gerçek olmuştu. Zaten son altıyıldır bundan başkabır şey olmuyordu. Doğrublicuları bir bir uçuşuyordu avuçlarından, yerlerine yanış bıldikleri konuyor, bira bardakları ve sigara izmaritleri arasında sıkışan anıtsız bir hayat sürüyordu

Büyüğen ve parlaklığını artan işığa baktı. Beyni tamamen boşalmıştı. Sadece içindeki acayı duyuyordu. Aci, içini isıtıyor, hatalar arasındaki bağı çekiyor, koparmak istiyordu.

Işıkbüyümüş,bütün havuzukaplamaştı. Birayive sigarayı tutmadığın fark ettiğinde etrafını sapsan bir ışık demeti sardı. Parlak san ıskıtan başka hiçbir şey görmüyordu. Ya o sanal dediğisiğiriçine düşmüştü ya da ışık havuzdan yükselp onu yutmuştu. San ışığını içinde uyuşuyordu artık. Aslında uçuyor muydur düşüyor muydur bunu tam olarak bilemedi. Yer çekimi yok olmuştu. Vücutunu hissetmiyordu. San ışık bir huni gibi daralmağa başladı. Daha parlak ve daha sıcaktı. Vücutunu kontrol edemiyordu ya da etmek istemiyordu. Bilemedi

Yan duvarları içe doğru kıvrılmaya başlayan boru gibi ışığın içindenkendisi de bir ıskıtsankı.

Sanışığındıında hiçbir reenk, hiçbir sesyoktu. İlk sardığı ana göre daha sıcaktı. Bunu hissediyordu. Vücutunun şeklini

bilemedi. Kollarının açık olduğunu düşündü ama emin olamadı. Vücutunu görmeyordu. Varkılı soyutlaşmış, zaman kavramı durmuştu. San duvarın önünden kayıyordu. İlk şimdî hâniye daha çok benzıyordu. Daralan kışmanınoduru düşüyor veya o duruyordu da ışık kütlesi yükseliyordu. Anlayamadı

Karşısındaki duvardabirden onu gördü. Bütün güzelliği veseebecenliği ile yanına gelmesini işaret ediyordu. Yemyeşil çiçeklerin üzerindeydi. Saçları ve beyaz uzun elbisesi rüzgarla dalgalanıyordu. Elbisesi ayak bileklerini kapatacak kadar uzundu. İnce kumaşı kadınının güzelliğini örtmeye yetmedi. Yeşil gözleri pırı pırıldı. Uzun süren bir hüznün ansızın yokoluşu bâylesine neptarlatıldırgozları

"Gef" dedi hayatının dediği kız. Gittiğinden beri ilk kez sesini duyuyordu.

"Çok özledim ne olur gel" dedi kız tekrar. Artık onu daha net görünüyordu. Aralarındaki mesafe gittikçe küçüliyordu. Kız şimdî kollarını açmış sanmasını bekliyordu

İşığın dibinde olduğunu anladı. Etrafını bir boru gibi çevreleyen sanal ışık, sabah sisleri gibi dağılmaya başladı. ıskık rengini kaybettikçe etrafındaki ağaçları, gökyüzünün maviliğini görüyordu. Üzerinden geçen kuşlar, etrafındaki lajatlara konuyor, birşeyiklulgibi heyecanla şakıyordular. Yere bastılığını o andan farketti. Artık vücutunu hissedebiliyordu

O, karşısında duruyor, kollarını açmış, sanmasını bekliyordu. Şaşkırank bir adım attı. Evet kollarıydı işte. Simsiki sandık Kokusunu duyuyordu. Günlerce kokladığı kazaklılardaki koku, şimdiburnunu dayadığı inceboyundaydı

Sabah dahatam oturmamıştı. Ortaklıkeni aydınlatıyor, alacakaranlık kisa hükümlün keyfini sürüyordu. Havuzun kenarına toplanmış kalabalık bir polis "Dağının kardeşin başka işiniz yok mu?" diye çıktı. İslak kimlikleri elinde tutan adamın öbür elinde telsiz, ağızında nerdedeyse filtresi kalmış bir sigara vardı. Sivildi ama oradakiler tavırlarından onun en az komiser olabileceğiğini anlıyorlardı.

"Yirmi dört yaşında" dedi komiser sanılan adam. Kimliklerin üzerindeki fotoğrafı bakarak. Diğer elindekitesizsilâk basmağa bıraktı. Ağzındaki filtresi kalmış sigarayı tükürür gibi attı. Uzunkrem pardösünün cebinden bir paket çıktı. Sigarasını yakarken kimlikleri tutanlıyle rüzgan kapatmaya çalışıyordu

"Üniversite son sınıf öğrencisimmiş. Yazık" dedi. Başını kendini içleyen polislere çevirdi.

"Bugünkü işimiz bu."

Beni Anla

SELCANAYDIN

Sıkışmış hissediyorum,
Yeni taşınan evde, odaya sıkmayan L koltuğun bir parçası gibi

Ölümden korkmuyorum ama sıkışmışlık hissi ölümden beter.

Ölüm beter değişilse de

Bir sessizlik anı

Ağaçtan yere düşenbir yaprak.

Kuğur havalarınken çırptığı ilk kanatsesi

Uzaktan duyulan bir siren

Sahilde en yakına gelen dalga

Belki bir gökkuşağı

Belki aniden yağan yağmur.

Bir kasırga

Sonra meltem. Sonra güneş.

Doğularbeni yoruyor.

Doğu yaşamak bir zorundalık gibi.

Doğuya pmak kötü bir alışkanlık

Yanlış yapmayı özledim

Doya doya hatalı olmayı özledim.
Umursamayı özledim.

İçinden ölüm geçen şarkıları dinlemeye korkuyorum

Ölümden korkmuyordum oysa?

Çünkü doğu olan, ölümden korkmamak

Doğulardan yıldım

Korkuyorum

Yanlış yapmak tankorkuyorum.

Yanın çok pişman olacağımşeyler yapmak istiyorum.

Ama pişman olmak istemiyorum

Birazhataya yerim yokmu?

Biraz yanış yapmamı sansım yok mu?

Kusursuz olmaya çalışmakçok yorucu

Bende artık sorunçık matkıstıyorum

Anlıyor musun?

Bir Ankara Havası: İslık

GÖKHAN COŞKUN

"Nal tıktırılan... Sabahin ılıkışıklanından gece yanlarına kadar... Durdurak bilmeyen bu ritmi melodileştiren vapurlıklar. Kalp atışına tempo tutan derin nefesler gibi... Evinde olmanın o tarihi hissi... Huzur... Güven..."

Gözlerim bu adada açtım. Avrupa havasları ve ukala konser-vatuvan öğrencilerinin birkaç saat dinlemek için yüzlerce Euro dödedikleri çelüm ile bu konakta tanıştım. Perdeleri her daim açık su orta salonda dedeme ilk sonatımı çaldım.

Dedem, yeteneğin insanı sadece doğru alana yönlendirmeye yaradığını düşünen ve başının çalışmak ile geldiğine inanın emeklilik amiraldi. Otoniter, kontrol takıncısı, çapkin ve disiplinli... Ömrünü yansınrınlardan geçmiş bir bahriyelinin nolması gerekligi gibi.

En zor, en acı günde bile viyolonselimin sesini duymadan uyumam gerektiğini yedi yaşındayken kazıdı ve beynimi. "İyi bir müzisyen enstrümanını sevmeli, ona şefkatle yaklaşmalı ve çok iyi bakmalı," der ve buram buram tecrübe kokan bir tebessüm ile göz kirparak ekledi: "Gerçek bir beyefendinin kadınlara davranıştı gibi..." Arşemi reçinelerken kitabı yazılmamış bir masal prensesi'nin saçlarını okşadığımı hayal ederdim ben de.

Bir gün dedemin bitmiş reçne kutularını odasında biriktirdiğini fark ettim. Oldukça merak uyandıran bu duruma yapacağı izahatı heyecanla bekliyordum. Dedem sanki bu hayatı iki kez yaşamıştı. Her konuya alaklı anısı ve söyleyecek birçift özü sözü vardı. Boş kutulan titizlikle üst üste dizmeye başladı. On yaşındaki bir çocuğun neredeyse kaderine kadar yükselen istif işaret ederek "Sevimli kuşemiz boyunu aşlığı zaman insanların seni dinlemek için bu kutuları sıraladığı büyük bir müzisyen olacaksın," dedi. Gözlerinden sağlan azıMLE bunun çok uzun sürmeyeceğini söyleydim. Günlümsedi. Dört yıl boyunca bir sürü boş kutu verdim dedeme ama bir türlü boyuma yetişmedi. Çünkü zaman sadece reçineleri bitirmemi, boyumu da uzattı. Sonra yine o acımasız zaman, dedeme de "bu kadar" dedi bir gün. Gece uykusunda. Benim dünyamın sayılıcillerinden biri olabılceğimiyollar öncesinden öngördu ama kutulann boyumu aşğını görüremdi. Nereye gitmiş olursa olsun onu uğurladığım hayatım en zor ve en acı günde bile sabaha kadar soğuk ve boş yatağının başında çalıştığım koncertoyu dinlediğine eminim.

Şimdi neredeyse üç mevsim süren yorucu dünya turmesinin ardından tipki dedem gibi yaşı ama dildik duran bu koca konağın kapısındayım. Pembe ve beyaz çiçekli laderlerle kaplı

avluandan burnuma ziyafet vererek geleceğim. İçeri girergirmez her zamanki gibi önce dedemin odasına gidip yan yana iki sıra halinde tavana kadar uzanan reçne kutularına yerlerini ekleyeceğim. En özel dinleyicimle mini bir konser vereceğim ya tağının başında. Açıkaçağız sonra. Arka bahçedeki işkeleye gidip özel günlerde yaptığımız gibi istakoz havuzunun onkralarını tahtından indireceğim. Haşlanırken çikardığı sesleri duyamaya katlanamayacağımından mahzene, güzel bir şarap seçmeye ineceğim. Dedemin en sevdigi olan bir Maribor Beyazı...

Düşündüğünüzün aksine kısa bir masa. Tek servis ve ikikadeh... Bir elbette karşımıdaki sandalyenin ebedi sahibine...

Gümüş şamdanın arkasından kadehimle onu son kez selamlayarak kalkacağım masadan. Perdesi açık pencereden izleyeceğim körfezin eşsiz güzellikini... Nal tıktırılan ve vapur isıkları..."

Kalemimi rahatlamış olmanın verdiği keyifle birikmiş sayfalarn üzerine uğurdum. Az önce nur topu gibi bir öykü doğurdum. Adını da "Viyolonsel" koymadım. Sabahattin Al'ın pek de meşhur olmayan bir öyküsüne verdiği isim gibi. Günlerdir kendimi kaptattığım odamdan çıkabildiğim artık. Ama lohusa bir anne edasında yavaş yavaş... Hernen sokağa değil, önce balkona.

Balkonlara olan talebin yoğun olduğunu görünce semtimizin bugünkü eğlencesine ortak olmak için kafamı gözlerin yönelik noktaya çevirdim heyecanla. Rahmetli Ressam Bob Ross konusunu birden zihnimde içinde: "Suraya daboş arsada kahif-riyatta oynayan sevimli bir dozerik koyalım." Ben de balkonlannı dolduran tüm güzel komşularını gibi bu ata sporumuza içraettim bir ceyreksaat kadar. Umarısızca

Ev ahalisi ise mutfaktaki tatlı bir telâş içerisindeydi. Dualan kabul olmuş ve evin melankolik çocuğu askerlik mevzusunu çikan bir yasa ile banka şubesinde bir miktar nakit karşılığında çözümsüdü. Gün kutlama günüydü. Ama semtimizde istakoz havuzu yoktu. Semtimizde astroloji köşelerinden aşina olduktan yengeç resmine benzetecekler dışında istakozun istakoz olduğunu anlayabilecek de pek yoktu. Ezkaza rastlasalar kafasını taşla ezenler bile olurdu. Lakin konumuz istakoz değildi. Konumuz mutfaktaki keyifle hazırlık yapan bu insanların aylarca kahpe bir mayınla ölüp ölmemiği düşünmeden uyuyabilecek olmalarydı.

Denize birhayli uzakmasına rağmen bâlinen tazeşigelir Ankara'ya. Devletimiz sağ olsun. Bizi de istakoz bulamayınca hamisi yemeye karar verdik bu sebeple. Adettendir diye bankada para öderkenen askerlik şubesinde evrak teslimisi-

rasında yaşadığım zorluklardan oluşan aslında hiç de komik olmayan birkaç askerlik anısı anlatım gülerken. Ev ahalisi de gıldı. Güldüren şey anılar değildi Tadını hiç bilmediği istakozun haşlanırken çıktırdığı sesini bile bilen, konser salonlarında olsa olsa magazin sayfalarını dolduran çıplak güzellerin önünde gördükleri ve asla sesini duymadıkları çello-nun hikayesini yazabilen birinci oğullannın kör bir kurşuna düşüp ölmeyeğini düşünmeden yemek yiyecek olmalarydı.

Yanın günlük para yatırma, evrak teslim etmeye geçip giden askerliğimin anıları da 3-5 dakikada bitti. Sonrasında babam odada geçirdiğim günlerimin sebebi olan hikayemin konusunu sordu. Büyükkadı Rum Yetimhanesinde kalırken, 1964 yılında Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından kapatılmasının ardından arkadaşı gibi Aghios Nikolaos Kilisesi 'ne transfer olmayı reddedip firar eden beş yaşındaki bir çocuğun ona hem annelik, hem babalık, hem de dedelik yapan emekli bir amiral-e duyduğu bağlılığı ve dünya başında bir müzisyen olmasının başan hikayesini anlatlığımi söyledi. "Ama okuyucu sadece şanslı bir Beyaz Türk hikayesi okuduğunu sanacak, bazı gerçekler sözverdiğim gibi berimle bu yetenekli cellistarasında sır olarak kalacak." dedim

Birkaç ay sonra ömrümün yarısının geçtiği Ankara 'nın hemen dibindeki Mevlana ve Nasrettin Hoca Türbelerini görme niyetiyle Konya'ya tren bilet aldim. Ankara-Konya arası yaklaşık 1,5 saat. Oradan da duble yol keyfiyle Akşehir. Devletimiz sağ olsun. Cumartesi sabah erkenden tarihi Ankara Gar'ına gittim. Bir sürü insan toplanmış meğer o gün banşadına. Sonra bir şey oldu. Çok insan öldü. Ama ben ölmeydim

Bizim mübarek Amiralı düşünür oldum bir süre. Onun yaşadığımız topraklar nasıl bu hale geldi diye öfkelendim. Deniz Kuvvetleri Komutanlığında bulundum sonra kendimi. Kırk yıl önce vefat etmiş bu subayın arşivde curlyumekte olan dosyasını okuyup hikayesini yazabileyim diye. Kapıdaki bahriyeli "Öyle her hikâye yazacağım diyení içeri alamayız burası kütüphane değil askeriye" dedi. "Hikayesini yazacağım Amiralı bilseniz mutlaka izin verirdiniz" dedim. "Mesai bitmek üzere yarın gelirse belli olası dinleyecek biri olur" dedi. Ertesi gün daha önce gelip derdimi dinleyecek birilerini bulma umuduyle aynı zamanda nizamiyeden. Sonra bir şey oldu. Bizim evden bile duyulan bir şey. Bir sürü bahriyeli öldü. Ama ben ölmeydim

Kalabalığa çıkmaya beklediğimiz günler geldiğinden. Dostlara evelerde toplaştık. Sıkıldım bir pazarcınızı Kızılay'a, sahflara yeni düşenlere bakmaya gittim. Elimde birkaç eski basılmış durağa geldim işim bitince. Sonra bir şey oldu. Elimdeki kitaplar bile öldü. Ben de öldüm ama kimseye söylemedi. Çünkü ancak böyle ölmekten kurtulmuştum. Çünkü biz hamsinin yanında raki bile içmişiktı o akşam ev ahalisiyle. Şehrin kan kokan sokaklarında yürüdüm uzun uzun. Eve geldim. Soğuk ve boş yatağımın başında sabaha kadar ıslık çaldım.

Gidenler oldukları yerde dinlesinler diye...

İslık umutlu şeydir, kalanlar ümitvarolsunlar diye...

Bir Doktorun Akıl Tutulması

NERMİN SARIBAŞ

Bazen günlük hayatın karmaşasından bir nebze olsun uzaklaşıp başka dünyaları keşfetmek ve hayallere dalabilmek için kitaplığında gözlerimi geziye çıkarırm. Ve o gezi her seferinde Aćımk, Bir Kadının Yirmi dört Saati, Gündükler, Herkesin Dostu Anton, Satranç, Amok Koşucusu gibi eserlerin sahibi Stefan Zweig'in kutsal köşesindesondır.

Stefan Zweig psikolojialanında, Freud öncesinden Freud'a ve sonrasında uzanan çok geniş birlikte sahip olduğu için yazılındaderin karakter analizlerine yer verir. Bu nedenle Zweig, psikoloji bilimle uğraşan benim için, beni anlayan bir arkadaş, yakın bir dost gibi... Onun hayatı kendi etiliyle sonlandırmış ve eşini de bu yola sürüklemesi beni derinden etkilemiştir.

Bazen niçin olağanaklıbekiemeyip hayatını sonlardırdi diye kendime sorsam da savaslarla geçen bir dönemde yaşamış olmasının çok büyük etkisi olmuş olmalı. Usta yazarların ustalıklarının gerisinde, alıcıları eğitim ve yeteneklerinin yanı sıra hayat hikâyeleri ve bulundukları dönemin de etkisi var elbette. Bu nedenle sevdığım yazarların hayat hikâyelerini hep merak ederim. Ne yaşamıştır? Neler yapmıştır? Hele bu hayat

hikâyeleri sıra dışı ise, yazarı keşfetmek, yaşamın ona kattıklarını irdelemek, vermek istediği mesajları anlamak, karakterlerini nelerin etkisinde kalıp yaratığını çözümleyebilmek adına bazen aynı eserini defalarca okuduğum olur. Belki satır aralarında gizlenmiş anımlar vardır diye.

"Nereye kadar yardım etmeli insan. Siz örneğin, benim için bir yabancınızın ve ben de sizin için bir yabancıyım ve ben size, beni gördüğünüzü söylememenizi rica ediyorum. Çünkü sustuğum için gebermek üzereyim. Ve siz benidinlemeyeahasızsınız.İyi..fakat bu kolay..." (Amok Koşucusu s127)

Stefan Zweig 28 Kasım 1881 tarihinde Viyana'da varlıklı Yahudi bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelir. Ailesinin ekonomik gücünden de etkisile çok iyi bir eğitim almış. Dahalise yillarda Almanşair Rainer Maria Rilke'den çok etkileneceklerive yazı çalışmalarına ağırlık verir. Üniversitede ise felsefe eğitimi alır. Birinci Dünya Savaşı sırasında memur olarak çalışmaya başlar, savaş sonrasında Viyana'dan Salzburg'a, en güzel yazılarını yazdığı muhteşem vilasına taşınır. Bu dönemde Salzburg'da ilk eşi Frederike ile evlenir. Salzburg'da yaşadığı uzun yıllar boyunca, James Joyce, Paul Valery,

Thomas Mann, Franz Werfel ve Romain Rolland gibi ünlü yazar ve şairlerle arkadaşlıklar kurar ve edebiyat dünyasında oldukça saygın bir yeresahip olur. Salzburg'da geçeyenlerin de savaş karşıtı bir aydın olarak da anılan Stefan Zweig, Nazilerin yaratığı tehditikeyi "Çok büyük bir felakete sürüklendirmiziz farkında olduğunuzu sanıyorum. Edebiyat yaşamamız yok olacak..." sözleriyle dile getirir.

Stefan Zweig, henüz gençlik yıllarında hayatının bir anlamlı kalmadığında bilerek ve isteyerek yaşamına son verebileceği arkadaşlarına söyley. Hatta ilk evliliğini yaptığı Frederike'yi kendisiyle birlikte intihar etmesi için zorlar fakat daha sonra bu düşüncesinden vazgeçer. Yazar, önceki intihar girişimlerinden vazgeçmiş olsa da gerçek hayatındaki korkularını, kaygılarını romanları ve öykülerindeki karakterlere yansıtır. Kendi yaşamından ve tarihteki gerçek kişilerin yaşamlarından kesitler sunan Zweig'in inanılmaz kişilik analizleri, derin ve olağanüstü gözlemlüçünü sayfalarına yansittığını görürüz.

Zweig Yahudi kökenli olmasından dolayı Nazi zulmüne uğrar, kitapları toplatılarak yakılır. Evi basılır, silah aranır. Bu olayların etkisi altında kalarak ülkesini terk etmek zorunda kalır ve Londra'ya yerleşir. İlk eşi Frederike'den ayrılr, Lotte Altmann ile tanışır. Altmann ile Portekiz'e yaptığı seyahat sırasında evlenir. Bu dönemde dillerine "Acımcım", "Kalbin Sabırsızlığı", "Sabırsız Yürek" adlarıyla da çevrilen önemli eserini yazar. 1940'ta İngiliz vatandaşı olur. 2. Dünya Savaşı sırasında ABD, Arjantin, Paraguay ve Brezilya'ya konferanslar için gider. Bu konferanslar sırasında çok etkilendiği Brezilya'da yaşamaya karar verir ve ünlü eseri "Satranç"ı burada yazar.

Ülkesi Avusturya'nın ve "entelektüel evi" diye tanımladığı Avrupa'nın içine düşüğü durum vatanından uzaktaki Zweig'i derinden yaralar. Dünyanın korkunç gelişiminden dolayı mutsuz bir adamın ruh hali içerisinde, kendini bu dünyaya alt hissetmeyen Stefan Zweig, kansı Lotte ile birlikte Rio De Janeiro'da, ardında birbirce saygı, yüzercehâkâye, roman, şîir, makale bırakarak yarattığı birçok roman kahramanı gibi ölümü sefer.

Stefan Zweig eserleri konuşulmaya başlandığında, ilk olarak akıllara, değişik dönemlerde farklı isimlerle Türkçeye çevrilmiş olan Sabırsız Yürek kitabı gelmesine rağmen, benim için en özel kitabı Amok Koşucusu'dur. Ve ikinci soru... Amok Koşucusu ne demek? İsterseniz Zweig'in kaleminden okuyalım bu akıl tutulması ve cennet halini..

"Yani Amok... evet Amok, böyle bir şey: Bir Malezyali erkek, herhangi biri, sıradan, iyi niyetli biri bulduğu kötü içeceğini içер... Olduğu yerde öylece donuk, umursamaz, yorgun otururken... benim öyle odamda oturdum gibi... Ve birbirinden ayağa friar, hançeri kapar ve caddede koşmaya başlar... dümildüz koşar, hepdümildüz... nereye koştuğunu bilmeden.. Yoluna çıkan her şeyi, insan ya da hayvan Kris'(1)

sayılayıp yere indirir ve kan kokusunu ona daha da çıldırtır... duaklılarından köpükler taşı, çıldırılmış gibi ulur... koşar, koşar, koşar, sağa sola bakmadan, tiz çığlıklar atarak elinde kanlı hançeri, korkunç koşusuna devam eder... köylerdeki insanlar bir Amok koşucusunu hiçbir gücün tutamayacağını bilirler... O nedenle böyle biri yakalandığında bağırrarak önceden uyarırlar: Amok! Amok! Herkes kaçar... ama Amok koşar, hiçbir şey duymaz, hiçbir şey görmez, koşar, önünde çikan devirir... ta ki biri onu kuduzbir köpeğe yapıldığı gibi silahla vuruncaya kadar ya da kendisi ağzından köpüklər saçsa saça düşüp ölünceye kadar... (Amok Koşucusu, s. 47)

Hikâyede, Avrupa'dan Hindistan'a giden ve orada uzun yıllar doktorluk yapan bir adamın karşısına gürün birinde beyaz ve esrarengiz bir kadın çıkar. Doktordan çok güzel ve önemli bir istekte bulunur. Bu beyaz kadından çok etkilenen ancak onun bu kadar kendine güvenen, kibiri, yaşam ve ölüm arasında seçim yapmaksız konusuya bile soğukkanlı bir şekilde iş konuşmasına öfkelenen doktor, kadının isteğini gerçekleştirebilme için öncelikle kendisinin bir istağını yerine getirmesini ister. Böylece kadın kendine olan güvenini ve onun doktorun karşısında isteğini rahatlata dile getirisinin kendi ruhunda bıraktığı yaranmanın etkisini azaltmak ister doktor:

"Kadın bir an gözlerini bana dikti. Sonra ah, anlatamam, anlatamam ne kadarkorkunç olduğunu, sonrayızı gerildiye sonra... sonra guldü birdenbire, yüzünde anlatılmaz bir küçümsemeyle guldü... beni un utak eden bir küçümsemeyle... ve aynı zamanda beni hayran bırakan bir küçümsemeyle... Bu bir patlama gibiydi, öyle birdenbire bilinmez bir gücün elinden fırlamış güçlü bir bomba gibiydi bu küçümseyen kahkaha, öyle ki ben... evet, yere çöküp ayaklarını öpmek istedim. Bir saniyeler südü yalnızca... bir şimşek gibiydi vebütün vücudum alev alev yanıyordu... bunun ardından hemen arkasını dönüp koşar adımlarla kapıya yoldaşı. Elinde olmayarak arkasından gitmek istedim... af dilemek istedim... ona yalvarmak... bütüngüm parçalanmışım... bir kez daha banadönü'nde söyle dedi... hayır, emretti:

'Arkamdan gelmey, beni bulmayı aklınızdan bile geçirmeyin pişmanolursunuz.'

'Ve kapıya çarpıp hızla uzaklaştı.' (Amok Koşucusu, s. 43)

Doktor tekli reddederek çekip giden kadının gözlemli halinden çok etkilendir. Ona yardım etme isteği, doktoru takıntı hale getirir. Kadının arkasından bir Amok Koşucusu gibi koşar. Aslında peşinden koştuğu şey, hayatının kalanını etkileyecék olan kararları yani kaderdir. Güverte detanışı gibi yabancı insanın hakkında "...tuhafta insanların yalnızca varlıklar bile onları tanımam için yanıp tutuşmama yeter..." demesinin sebebi de budur. Kadının cansız bedenini onun sırlarını saklamak pahasına takip eden doktor okyanusun derinliklerinde kaybolmayı da hırgızaçacaktır.

Stefan Zweig'i umutsuzluğa ve ölüme götürüren ruh halinin izleri Amok Koşucusu'nda çokça hissedilir:

"Sonrasında kendimi niçin vurmadım... size yemin ederim ki korkaklıktan değil... çekilmiş, soğuk tetiği basmak berim için bir kurtuluş olurdu... fakat size nasıl açıklayayım... İçimde yapmam gereken bir ödev oldugunu hissediyordum... evet, o görev, yardım etmek, o kahrolası görev... onun bana ihtiyaci olabileceği, bana ihtiyacı olduğu düşüncesi beni kahrediyordu... Perşembe sabahı olsa da eve geldiğimde ve cumartesi günü... size söyledim ya... cumartesi günü gemi gelecekti ve bu kadın, bu kibirli, mağrur kadın, kocası vettümdünya karşısında duyarlığını utancın üstesinden gelemeyecekti, bunu biliyordum... Ah, boşyere harcanan değerli zamanı, benimdelice aceleciliğimin her türlü yardım boşça kardığını düşündükçe azap çekiyordum... saatlerce, evet saatlerce, size yemin ederim, odada bir aşağı bir yukarı dolandım, onun yakınına nasıl yaklaşacağımı, herşeyi nasıl telafi edeceğimi, ona nasıl yardım edeceğimi düşünüp kendime işkence ettim... çünkü artik beni evine kabul etmeyeceğini biliyordum... gülüşünü tüm sinir hücrelerimde hissediyordum ve burun deliklerinin öf-

keden titreyişini de... saatlerce, gerçekten de saatlerce üç metreklik odada bir aşağı bir yukarı dolandım..." (Amok Koşucusu, s. 55-56)

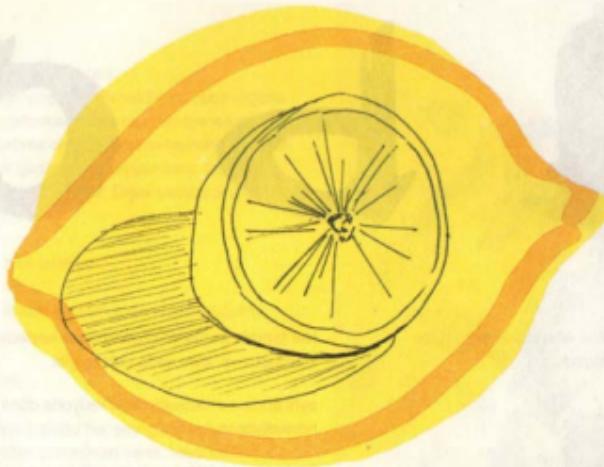
Zweig, doktorun kadına karşı duyduğu hissin aşık mı, acıma mı olduğunu hikâyeyin sonunda okuyucuya bırakır. Bu sıradışı hikâyeyin bitiminde kendinizi doktorun yaşadığı ruh hali içerisinde bulmanız Stefan Zweig'in anlatımı dillerinde ne kadar ustalık olduğunu gösteren önemli bir ayrıntı..

Ne zaman başka dünyalara gitmek istersem ve farklı hayatlar keşfetmek istersem bu keşif gezisinde bana eşlikedecekyol arkadaşım hiç şüphesiz Stefan Zweig. Kim bilir? Belki sizin de keşfedebilecek yeni kutsal köşeleriniz olur..

"O artık yolu sonuna gelmişti ama benimle değil ben ölüyle yalnızdım fakat yabancı bir evde, hiçbir sırra tahammülü olmayan bir kente yalnızdım ve ben... Bu sim saklamak zorundaydım..." (Amok Koşucusu, s. 64)

Yarım Limon

GÖZDE COŞKUN

Çizim: Adelina Jędruszkak

*"Uyanıyorum. Penceri açıyorum ve ucuz kömürle grileşmiş
gehirn pış havasını içmeye başlıyorum. Anna zehirlenmemiş
gibi gelmiyor onu düşününce."*

Önce uzun saçlı ve daima telaşlı kız çıktı apartmandan. Tam iki dakika sonra da o. Bir yerlere yetişmeteşi yokmuş, sanki kırda dolasıyormuş gibi attığı her adımın tadını çıkara... O, daha gözden kaybolmadan şapkalı adamla hep gülümseyen kansı geçerlerdi. Bir kadın sürekli gülümsemiyorsa kendini gülerken daha güzel hissettiğini içindir. Bunun mutlulukla bağlantısı yoktur. Çünkü mutluluk; adı unutulmuş bir yazanın da dediği gibi An'a aittir. Öyle sürügmez. Benim mutluluğum ise mezuniyet töreninde havaya attığım kep gibiydi. Çok yükseklerde olmuş ama kaybolmuştu. Belki de mutluluk uzun yolculuklarında bulutların ve dağların arasından kısacık bir an sizip camdan gözde vuran güneş ışığı gibiydi ve ben o anlarda bulutlu ilaçları nedeniyle hep uyuyakalıyordum.

Oysaki okul kantının ortasında bana evlenme teklif ettiği gün, gözüme güneş girdi sanmamıştım. Korsan CD'lerden izlediği Amerikan yapımı o filmlerden etkilenmişti diz çökerken. Yoksa romantizm ona, yaşılı babaannesinin yağılmış havaları da azan romatizmaları kadar uzak bir mevzuydu.

Ben farklıydım. Ben onun içindeki Oğuz Atay bilimselbine Piraye romantikliğimle gelmiştim. Benim için sevmek büyük bir kentte yanlış işkta karışan karşıya geçen kalabalık gibi kuralsız ve isyan yüklüydi. Onun için ise sevmek pazargünü aleece yapılan banyolar gibiydi; ihtiyaçtan ve nizami. Kişi günü soğuyan ellerini ısıtmayı ve esli giyiler yemeklerde en az gididiği takım elbise kadar kaliteli duruyordum. Ben içimdeki çocuğun kahkahasını duyuyordum ona bakarken. Onun bağısalan ise gösterili ama ucuzdu. Yılıbaşı çekilişlerinde tanımadığın birine alınan hediyelerimisali...

Zaman, Newton'un bulduğu tüm çekim teorilerini yasalaştırdı bizim yavaş yavaş uzaklaşmamıza mani olamadı. Hiç değilse iki noktayı birleştiren bir doğru bulalım istedim, ona da cetvelim yetmedi. O zaman anladım; yalnızca sansını yediğim yurttanın beyazını yiyebilmesi de bütün olmak değil, farklı olmaktır. Ve o fark bizi; diğer yarışçırbaya sıkılmış, bузdolabının yurttanlık gözünde beklerken kuruyan yarı limon gibi ayırdı. Yarım kaldık.

Yarım kaldım...

Bize Bir Çocuk Lazım

Sayı 11 | Deneme

NAZLI BAŞARAN

Uyanışıyla kalmıştım
hücrelererindeki özgürlikle
olabilecek heryasığa başkaldırdı.

Düş, yakalandı.

Evreni tuttuk.

Gelecek bizim olabilir.

Tüm açılarını sahil kenarlarına bırakıp koşa koşa kaçık
geçmişimizden.

Bizibizyapanne varsayılan kabuğugibi kaldigeride

Zordu, dizlerimiz kanadı.

Ama virgülü fırlattık,noktabızım

Venoktabız istedigimiz zaman nokta.

Gün şimdî parlament mavisi gibi yolda.

Dudaklarımızda binlerce pornografiksöz.

Ellerimizle gokyüzündedizdigimiz her kutsal daire birdiğer
kutsal daire ile coşkuylabuluşuyor.

Sevgiller odalarına çekildi, ruhları kavruluyor.

Elimizde neyimiz var neyimiz yok masaya kıvrılan bir nehir gibi
birakıyoruz.

Gözlerimizden kocaman bir gençlik geçiyor, yükselen her
nabzda bir bülbul ölüyorsanki

Her birimiz saatlerimizi daha önce keşfetmemiş bir zamana
olmuşuz ve aynı anda başkaldırdı.

aynı anda en hissiyatlı şarkısı radyodan söylemeye başlamıştı
hissediyoruz

Derin bir sessizlik hakim hayatımıza ama olabilecek en
huzurlu anın ilk doğum sancısındayız.

Doğacak heryeni çocuk yepeni bir lisans ile doğacak.

Bizler bunu biliyoruz.

Birçiglik gibi duyuluyor içimizdeki yangın,
istersek ilaç olabiliriz tüm hastalıklara, tüm gönül yaralarına,
tüm kırılmış oyuncaklı yapıştırabilir,

tümülü kuşlan besleyebiliriz yeniden uçmaları için
avuçlarında.

Bizler bunu da biliyoruz

Özgürüz.

Yüzümüzden anlaşılıyor ki ,biz çok özgürüz.

Kıskanılacak bir özgürlük dile ilk cümlemizdir.

"İlktaşen güzelinizatsın."

ATILAY AŞKAROĞLU

"Zaman, aslında yoktur." dedi. Koca bir sessizliği yok ediyordu.

Fark etmedi.

Nasılınadıye sormadanıçıkladı;

"Var olmak; bütünlüğe ulaşmak demektir. Vebütünlüğüne ulaşan şey amacını gerçekleştirmiştir. Geriye ise sadece ölüm kalır. Çünkü çürüme olgunlaşmanın hemen ardından gelir. Bu biraz, anı bir çürüme gibi oluyoruma. Dünya üzerinde olan herşey bir yarımır. Diğer yansını arar. Bulduktan sonra ise..."

Kafam karıştı. Dinlemeyi bıraktım.

Oysa benim zamanı, zaman içerisinde kaybolduğumu bilmiyordu.

Ben de söyleyemedim.

Matojeli parmaklarılatuttuğu herşey güzelleşiyorgibiydi
Gökyüzüne dokunabilen parmakları vardı. Veya benim
ruhumda gökyüzüyere çok yakındı.

"Hepimiz yanıyoruz, ama niye aydınlanmıyoruz?" diye
sormuştu birahane dekibilgeye.

"Dibi köşeli karantıklara kuyuduyoruz. Oysabız köşesi
olmayan bir karantıktayız. Karantık bir dipteysen ve
dokunacak biriler yoksa, nekadar dipte olduğunu nefes
alabilmeden anılsın,

Yahut hiç anlayamaz.

Parlasan da hiçbir köşeye çarpamazsun. Öyleyse ışiksızsun.
demisti.

O gün yürüyerek döndüm eve, 2 saat 18 dakika. Yanımdan
geçenlere omuz atarak yürüdüm, köşelerim olsun diye.

Çok kez kulakları sağır eden sessizliklere tanık oldum.
İslatmayan yağmurlara, yıkadıkça temizlemeyen kirlere ama
saflaşan sulara, ayaqlarınyere basarken de uçabilen canlılara.
Gözleri olduğu halde görmemenlere, duydukları halde
duymayanlara, kalbi olduğu halde sevmeyenlere...

İnsan hayatı küçükken tanışabilseydi eğer; "büyükünce ne
olacaksın?" sorusuna "birahane deki bilge" diyecevapverirdi

Tabi önce yaşamayı seçmeliydi.

Zaman yoksa eger, aynı günleri yaşıyoruz, her gün her gün.
Ve herayni gün içerisinde çürüyüp gidiyoruz. Öyleyse ruhuma
yağan bu yağmurlarda zamanla büyüyen sevgi ağaçlarının
gölgelerine düşen meyvelerinden.

Öyle fazlayım ki, yannımla bitmiyorum.
Organlarım biraz kenara kaysa, belki ben de oturacak bir yer
bulacağım.

Ayakta kalmaktan çok yorgunum

Bolzano Kuaför

DİLEK TÜRKER

Kuran kursundan dönen küçük kızlar tülbütentlerini paraşüt yapmış yokuş aşağı koşuyordu. Yolun diğer yanında çocukların sokakları da sokakları sulyayan iftaiye aracının arkasına takılmış, bacaklarına su gelsindiyse eteklerini havalandırıyordu. O yaz İstanbul çok sıcaktı. Şimal Apartmanının üçüncü katında oturan yaşlı deli kadın yumuşak sesi biraz olsun hafiflettiyordu havayı: "Evladım bana üç büyük aylık köfte, beş aylık meyve püresi ama iyisinden olsun. Biliyorsun babam organizatör benim."

Aşağıda maç yapan çocukların güllüştüler. Onları izleyen Madam kusacaktı, başını pencereye dayadı, derin nefes aldı birkaç kez. Ince belli, kara kaşlı veletler diye düşündü, büyüğünde hepiniz pezverken olacağınız. İçerinden yalnızca bir çocuğu severdi, adı Metin. Yedek kaleciydi, aralarında en zayıf, oyuna hiç alınmayan ama hep bir köşede bekleyen.

"Metlin" diyeabağıydı. "Gellan buraya!"

Çocuk fırladı oturduğu yerden, Madam'ın çağrısına, bakkal丹 alınacaklardan sonra artan paranın cebe atılması demekti. Merdivenleri ikişer üzer çıktı, dizleri yara bere doluydu; beyaz lastikçorabılardırınız yapacak kadar çoksıkıyordu.

Heyecanla zile bastı. Kapıyi açan Madam'a zinda sigarası, elinde çocuğa baktı bir süre. Soluklansın dylebeklerken sigarasından derin bir nefes aldı, hemen sonra öksürük kahin boğuk sesiley:

"Bana iki paket Malbora, dört ekmek, beş yumurta, bir kilo soğan ve domates al gel hemen. Yanına da büyük raki, Kulüp olsun." Avucuna parayı koymağın "Anladın mı hepsin?" diye sordu. Çocuk başını evet anlamında salarken, içeriden bir kız göründü. "Kim bu ufaklık abla?", bir yandan eğlip "Ah şu gözlerin güzelliğine bak sen!" diye çocuğun yüzünü sevdi, Uzun san saçlı, elleri bembeyaz, yeşil gözleriyle çok güzel bir kızdı. Madam "Deli Adem'in oğlu" deyince kız duraksadı bir an, utanınca yüzü kıvardı. Metin kızdan gözlerini alamıyordu. Kükük kokan apartmanın ışığı söndü, çarpan pencerenin sesi duyuldu, hemen sonra bir kadın, "Kapat şu kaprı orospu, cereyan yapıyor." diye söyledi. Madam sinirlenip "Sus kadın, ağızını kırarm senin!" dyle bağırdı içeriye. Orada duran çocuğa eğlip "Hâlâ burada misin utan, fırla!" diye çıktı. Metin gözlerini kızdan ayırdı kadının koca memelerine baktı şaşkınlıkla, hemen sonra koşmaya başladı

Bakkala gidip Madam'ın istediklerini sıralarken rakinin adını bir türlü hatırlayamadı. Dursun Efendi sırtarak "Babanın iç-

tiğindendir" dedi. Çocuk ne demek istedığını anlamadan başını salladı, adam arkasını döner dönmez bir jelbon, iki sakız yürüttü

Siparişleri götürürken, yolda oynayan çocukların biri oyunu bırakıp ona doğru koştu, "Ne o lan, analığına mı götürürsun bunları?" diye itekleyince Metin yere düştü. Kalkıp çocuğa vurmaya çalışınca bütün hepsi başınaüşüp tekmelemeye başladılar onu. Yukarıdan Madam'ın sesi duyuldu "Orayagelirsem hepinizi öldürürüm piç kurular!" İki terlik fırlattı, en uzununun kafasına isabet etti biri

Metin'in alnı kanyordu, içeri aldı, Elif pansuman yaparken Madam gazoz ve iki bisküvi arasında lokum getirdi. Elif, "Kirpiplerin ne güzelmiş, bana versene" deyince, çocuk mahcup gülümsemişti. Oturduğu sandalyeden sarkan ayaklarını salıyor du bir yandan mutluluklu.

Kapı çaldı, gelen Deli Adem'di. Adamın sesini dununca çocuğu bir odaya sakladılar. Metin babasının sesini tanıdı, saklandığı odanın kapı kildiinden Elif'i gördü önce, sonra onun saçları okşayan babasını

Evdən gizlice çıktıktan sonra koşarak dükkanı gitti. Annesi manikür yapıyordu, başı sargılı oğlunu görünce telaşlandı, panikle sorular sordu. Metin konuşmadan ağlamaya başladı, annesinin eteğinden çektiğinden ilk kez başının ağrısını duydu.

*

Metin o yaz kaleci olmaktan vazgeçti, berber olacağım dedi annesine. Okulların açılmasına rağmen, şeker bayramı gelişti. Bolzano Kuaför'de dekânlardan sabırsızlıkla sıranın kendisine gelmesini bekliyordu. İçerisi duran altıydı. Emine her işe yetişmeye çalışıyordu. Bir yandan çay kahve servisi, diğer yandan Nazan Hanım'ın boyası, Neriman'ın kaşı, Ayşe Teyze'nin fönü, Ayşe Teyze'nin torunu Melis'in balkıları örgüsü derken bayram sabahı telaşla başlamıştı. Metin de annesine yardım olmak için çıktı tabure üzerinde fönü tutuyor, yere dökmeden manikür suyunu getirmeye çalışıyordu, her istediğiinde annesine fırketeleri veriyordu.

Metin gelen müşterilerden bahşisleri kopardıktan sonra diğer çocukların buluştu. Çocuklar toplu halde evleri dolaşıyor, misafir çikolatası dağıtılan ev tespit edildiğinde bu bilgi dalga dalga bütün mahallenin çocukların yayılıyordu.

Çizim:Dilan Sağlam

Dükkan'da işler hafiflemiş, birkaç kişi kalmıştı. Fön kesilince radyoyu açtılar. Vantilatör çalırken, kasanın oradaki iki karnaryanın sesi geliyordu. Dükkanın kapısındaki çingirat duyuldu sonra. Neriman, "Buraya kötü kadınlar giremez" diye bağırdı. Emine, kadın susturdu ve gelen Elif'e "Ne istiyorsun?" diye sordu. Elif, saçlarını kestirmek istediğini söyledi. Emine'nin bir süre baktıktan sonra, bağrı tamam anlamında sallamasıyla dükkanı tercihadım atabildi.

"Nasıl olacak?"

"Kısa"

"Ne kadar?"

Elif ile kulak hizasını gösterdi. "Çok kısa."

Emine makası alındığında elleri titriyordu. Elif'in omuzlarını havlu koymayı unuttuğu fark edip gıraktan birtane getirmesini istedi. Havluyu sererken lekelî olup olmadığına dikkat etti, temizdi. Yavaş yavaş kesmeye başladı. Elif'in beline uzanan saçlarını.

"Emin misin?" diye sordu tam kısaltmadan önce.

Eliliçbirşey söylemeden, önüne eğdiğibasını salladı yalnızca.

İki kadın dışandaki sıcaktan, koşuturmadan, telaştan uzakta, kuaförün kuytu serinliğinde sustular. Makasın çınlayan sesi bozuyordu yalnızcasessizliği.

"Bitti" dedi Emine, havluyu omzundan alırken. Çırak arkadan aynayı tuttu, Elif saçlarına değil yalnızca Emine'ye baktı.

Emine dükkanın önüne çıpık bir sigara yaktı. Elif de yanına gitti, bir şeyler diyecek oldu. O sırada Metinkoşarakkarşından geliyordu. Annesini ve Elif'i yan yana görünce durdu bir süre, sonra gidip annesine sarıldı, kafasını onun karına gömüp Elif'e baktı. Kadın çocuğun alındıktaki izi görürse de gileygilümsedi.

Metin kuaföre girdiğinde çrağın yerdeki saçları temizlediğini gördü. Koşup elindeki süpürgeyi aldı ve bütün saçları toparladıktan sonra, hepsini çöpe attı.

Önce ve Sonra

TUGAYYILDIRIM

hiç

Hiçbir şeyden azade değiliz sevgili, herşey birbirine bağlı.. Vi-dayok, kelepçeyok! Veya ip urgut! Fakat her şeher 'şey'e bağlı tanımlanamayan bir şekilde! Mesela Amazon'lardaki bir böcek İsfahan'daki bir caminin mihrabına! Yahut buzullardaki bir balığın dişleri Afrika'daki bir çocukunkalbine..

Tenimiz bedenimizin sınırı, sadece onu ayırmak dünyadan; başka bir şeyledi!

Kim iddia edebilir ki sana bir peluş oyuncak aldığında, benden ve senden binlerce kilometre uzaktaki fabrikada, günde birkaç dolara çalışmak zorunda kalan Çinli bir kadının bu alışverişten etkilenmediğini!

Sonra bir çocuğun başını sevecenlikle okşadığında; bu gelecek bir zamanda filizlenmeye gebe bir tohum saçtı değil midir çocuğun kalbin! Ve can suyu değil midir uzanıp öptüğümdede, dudağımdan yanaşınanı eğen islaklı!

Hem gezegendeki herhangi bir kötülükten bizi aklayan ne? Mesela Antik Yunan'daki Dionysosşölenlerinde bir işaraptes-

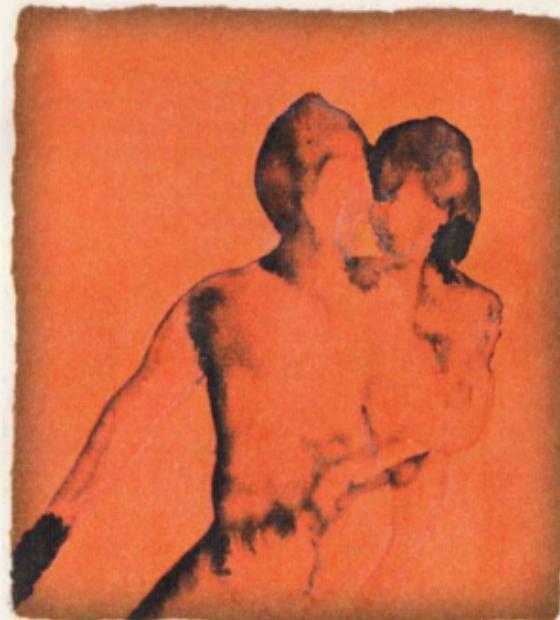
tisine takılıp düşmeseydi eğer, belki Afrika bu kadar 'kara' olmayacaktı!

Yahut devlet 'dersinde öldürülmüş' bir çocuğun kalbine giren kurşunda bizim parmak izimizin olmadığını söylemek yalancı şahitlik değil midirtüm insanlıkakarşı?

Hiçbir şeyden azade değiliz sevgili! Kurşunun ve suyun, harçın ve dinamitin, paylaşmanın ve buz dolabının özü var içimizde! Yarı ne varsa bizden dışarı, bizden içre birşey'in tezahüründür.

Şairin deyişimiyle: Hem yarayız hem de bıçak! Hem kurbanız hem de cellat! Hem tokadız hem de yanak! Ezen ve ezilen çarkta!

Hiçbir şeyden azadedağlıız sevgili, her şeypbirbirine bağlı..

Çizim: Nazan Dizen

...çünkü inceldiği yerden kopuyordu hayat,
Ve geride bize ait hiçbir şey bırakmıyordu.

Adı Ahmet. Üstüne bilmem kimirleski bir kazak, ayağında tabanı yanık kundurun var. Mendillerini bir pakete doldurmuş, arabaların arasında koşturuyorsun. Baştasana biroyungı gibi gidiyor bütün bunlar. Zamanla alıyorsun. Sonra çocukların yollarда değil, parklardada dostlıklarını görürsun. En sonunda, bunun çileden başka bir şey olmadıñın fark ediyorsun.

Hergün, dünyanın bütün renkleriyle karşılaşırıysun. İnsanlığın bütünlüklerini yaşayarak öğrenirıysun. Yüzüne bakmadan geçip gidenlerin yanı sıra, seniher gördüğünde üçbeş kuruş uzatınlar da oluyor. Birde şu pamuk kalpli insanlar varya... Hanıhersabahalını hatırlı soruyorlar. Genç bir kız var mesela, sanıaher baktığından evdeki kardeşiń anımsıyor.

Sonra;

"Bu sabah bozduğum yoklaklıcığım, bir dahakine..." diyor.

O mis gibi kızı bakarken "keşke benimde bir ablam olsaydı" diye iç geçiriyorsun. Bir kardeşin dahaolsa, omzundaki yükün hafifleyecek zannediyorsun. Yanlıyorsun. Küçük kallenin bütün derinlerini tasasınsırtıladığını anlıyorsun. Akşam olupda evineden önce neler göreceğini hiç tahmin etmemiyorsun. Hasta annenin hersabaheninden vedalaşıyorsun. O, bir akşam geldiğinde burada olmayacağı sadece zamanını kestiremiyorsun.

Belki bir gün baban evegeri dönerdiye bekliyorsun. "Ne yaparsa yapsın, insanınbabası olsun" diyorsun. Çocuksun işte.. İyi kötü ayırtedemiyor, insanların herhalleriyle seviyorsun. Sonrakargündaki gençliğinin gözlerine baktığını hissedinceansızın hayatı geri dönüyor.

"Önceden verdiklerine say ablam. Hem hatırlat, yanın sana özel ıslak mendil getireyim." diyorsun

İşli işli oluyoryüz,

Çocuksun ya işte...

Gülüyorsun.

Benim de Hikâyemi Yazar mısın?

S. NUR ERGÜN

Benim de Hikâyemi Yazar Mısın?

"Turnam gidersen Mardin'e,
Turnam yäre selam söyle.
Karlı dağların ardından,
Turnam yäre selam söyle..."

Sesin yükseldiği yöne doğru baktım. Sançın, masmavi gözlü Yasin yakaladı hemen bakışlarımı. Güzel türkü söylemem dercesine bir bakış fırlattı. "Ne güzel sesin var senin öyle." dedim ve ona doğru yürüdüm. Masada tek başınaydı yanına gitmişde. Kallavi bir sofra kuruluydu masada. "Destur var mı abı?" dedim takılarak. "Oo buyur abla," dedi. Yanındaki sandalyeden eşyalarını alıp yere koydu hemen. Eşyaları döydsem, eski bir sırt çantası, oldukça yıpranmış deri bir çeket, son model bir telefon (ya kaçak ya da çakma olduğunu düşünmüştüm, eşyalarındaki eskilığı görünce.) ve bir de kulaklıktı vardı. Gösterdiğim yere oturdum. İki parmağının dilinin altında birebirlerip ıslıkçıldı garsona doğru. "Ne ikram edeyim ablama?" dedi. Cesaretinève özgüvenine hayran oldum o an. Teşekkür edip yemeği eşime yiyeceğimi söyledi. Bakışlarını yakaladığım anki aklımdan geçen sorulan birbir sormaya başladım. Yalnız mısın sen? diye sordum çünkü şu andayol üzerinde, genellikle kamyonculanın mola verdiği bir esnaf lokantasındaydım. Eşim Fatih'le çok gözlemlemişti. Kamyoncular, her zaman en güzel ve en uygun fiyatlı yerleri tercih ediyorlardı yemek yemek için. Biz de geçen sene Mardin'den Ankara'ya doğru yola çıktığımızda, o çok bilindik hamburgercilerden birinde durmaya tercih etmiştık bu esnaf lokantasını. Hem esnaf lokantalari sıcak mekânlardı Garsonlarla, aşçılarla konuşmak, daha da güzelleştiriyordu verilen o kısacık mola sürelerini.

"Yalnızım," dedi. O güzelim gökyüzü gözleri bulutlarımiş, az öncekinleşisönüvermemıştı birden.

-Ailen yok mu?

-Yok, kaybettim onları bir kazada

-Öyle mi, başın sağolsun. Pekitek başınanereyegidiyorsun?

-İstanbul'a, sevdığım türkülerle hayatikazaşınmaya.

-Orada seni karşılaşacak birileri var mı?

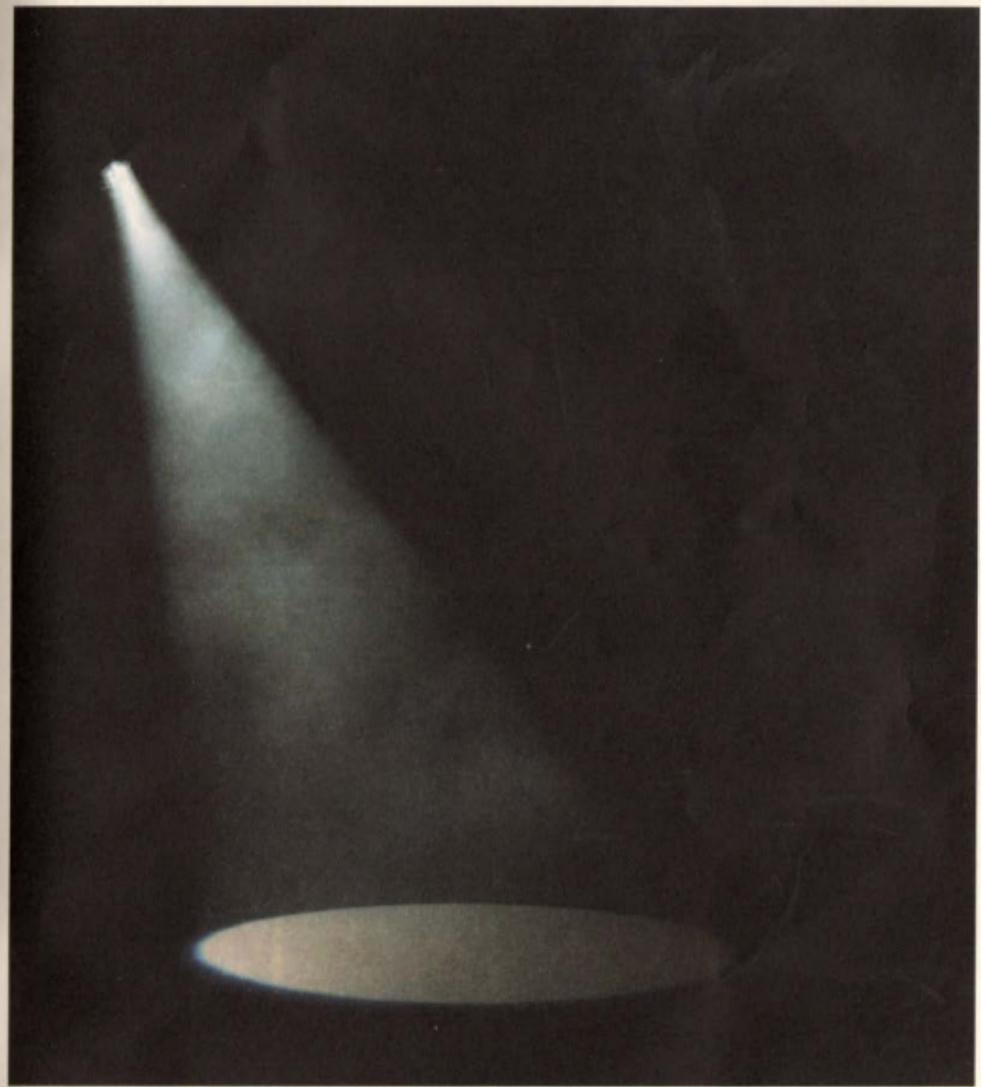
-Yok ama kamyoncu bizim köyden, tanıdık biri. Hem ben bakanımbaşımın çaresine. Peki okul, dedim. 7. Sınıftır, dedi.

Ne düşüneceğimi bilemedim. Küçük bir çocuk, boyundan büyük bir cesaretle, Derik zeytinıyla yüklü bir kamyon arkasına takılmış, İstanbul'a kadar gitmeyi söylüyor. Üstelik okuluna devam etmiyor ve kendine böylesine mükemmel bir çilingir sofrası kurduruyordu bu esnaf lokantasında. Bir gariplik olduğunu fark ettim elbet ama bir şey söylemedi. "Sen ne iş yaparsın abla? Belki ki buralarдан değilsin," dedi. Öğretmen olduğumu söyleyerek okul ile ilgili yanarını kanatmak istedim. Yazam ben dedim. Gezmeye geldim Mezopotamya'ya "Yazar mısın, oo ünüt müsün peki bir imza versen," dedi kahkahalarla güllerken. "İmzadağıtacak kadar ünlüdeğilim henüz," dedim. Cebimden çvardığım, erimeye başlayan çikolatayu uzatıp "Şimdilik sadece çocuklara çikolata dağıtabiliyorum," dedim.

O arada Fatih çağrıldı beni diğer masadan. "Hesabı ödeyebilcek kadar paran var mı?" diye sordum. "Oo ayip ettin abla, Yasin Gürel'in her zaman parası olur," dedi. Bir de göz kirpti bu lafının üstüne. "Tanıştırmaya memnun oldum Yasin," dedim "Seni çok sevdim." "Ben de abla," dedi. Uzamış saçlarının sol eliyle geriye doğru tararken "Bayanlar tarafından genellikle beğeniliriz zaten," dedi. Gülmüşsedim. Ne güzel, ne cesur, ne doğal ve de ne karmaşık çocuktu bu. "Hoşça kai," dedim "Hoşça kai abla, iyi yolculuklar," dedi. Tam arkamı döndüm giderken "Benim de bir gün hikâyemi yazar mısın abla?" diye sordu. "Yazam tabii," dedim. "Yasin Gürel'in de söyle güzel bir hikâyesi olmasın mı?" Gülmüşsedim ve masaya dönüp kalan yemeklerden yemeye devam etti.

Fatih'in olduğu masaya gittim, oturdum ve düşündüm. İyilik dilemekten başka yapabileceğim bir şey gelmemişi aklıma. Negüzel çocuğu gerçekten

Birkaç yıl sonra bir gazetenin sanat ekinde, küçük bir köşede gördüm o gökyüzü gözlerini Yasin'in. Heyecanla dolaştırmış satırlar arasında. "Kendini Türkülere Adamış Genç Sokak Sanatçısı" yazıyordu başlık olarak. Demek hayallerine ulaşmıştı. Aslında ailesi olmemiştir. 13 çocuklu bir ailenin 7. ferdi olarak dünyaya gelmemiştir, abileri okumayıp köyde başka başka işler bulmuşlardı kendilerine ama Yasin onlarla aynı kaderi paylaşmayı istememiştir, bu yüzden de ortaokulu evden kaçıp İstanbul'a gelişini ve hayatının 2. perdesinin bu şekilde başlığını anlatmıştır hayat hikâyesi bölümünde. Demek ki ben kaçıma bölmüne denk gelmemiştir yıllar önce o lokantada. Neden doğrulan söylememiştir bana, bilmiyorum. Belki vazgeçip geri göndermeye çalışacağımı düşünmüştü, kim bilir.

"llerde daha ünlü biri olduğunuz zaman projeleriniz neler?"
dye sordu mesleğinde yeni, heyecanlı, genç muhabir kız,
"Şimdilik imza dağıtacak kadar ünlü değilim, sadeceçocukla-
raçikolatadağıtılıyorum. Gerisini de sonra düşünürüz." de-
mişti, kocaman gözleriyle gülümserken.

Ve ben o gülüşü çok iyi tanıryordum.

@kafkaokur

@sedaaalceler

@elikabass

@rimabbadi

@daryqa_aleksandrovna

@zehruj

@mypinkworlddd

@hulya.bekci

@fitiokur

@feyzanurdizdar

@duygu..._

@esranurolcer

@mordaktilo

@filizzacar

@ozzi_mt..._

@demircigokce

@meltemcicici

@guldem_alkaya

Son Şeyler

Kafka Okur Fikir Sanat ve Edebiyat Dergisi

Yazı Gönder

Yazılınnızı, çizimlerinizi, öneri ve görüşlerinizi editor@kafkaokur.com adresinden bize ulaşabilirsiniz.

ZARİF İNSAN s. 2

ZarifŞair Cahit.Zarifoğlu,Ali Haydar Haksal, Iz Yayıncılık
Cahit Zarifoğlu, Şirler, BeyanYayınları
CahitZarifoğlu, YediGüzelAdam, Beyan Yayınları
Sultan, Şirler, Beyan Yayınları
VeTek Kare BirFilm, Şirler, BeyanYayınları
YediGüzel Adam, BeyanYayınları

Sözler s. 26

AndréMalraux - İnsanlıkDurumu (İletişim Yayınları, 2015, St.202)
Edgar Allan Poe - Bütün Şirleri, "Bir Düğün İçinde BirDüş"şiri (İthaki Yayınları, 2008,St.223)
Rainer Maria Rilke- ÇünküZordur Sevgi (CemYayinevi, 2007, St.45)
JamesJoyce - Ulysses(YapıKredi Yayınları, 2015, St.13-426)

Bir Doktorun Akıl Tutulması s. 40

Amok Koşucusu, DoğubatıYayınları, Stefan Zweig, Çev: Gülpener SERT
www.yasamaugrasi.com, "StefanZweig
HAYATI ve Eserleri"
www.literatina.de, StefanZweig - Der Amokläufer
www.stefanzweig.org, Stefan Zweig
Das Leben Stefan Zweigsund
autobiographischeAspekte inden Werken:
"Brennendes Geheimnis", "Angst", "Der Amokläufer", "Schachnovelle", Huemer Bettina, 2000

Arka Kapak

Çizim: Tülay Palaz

Şîr: Cahit Zarifoğlu, Mavi Gök Orda mi,

BeyanYayınları, s, 463

Arkakapak tasarımlı: Gökhan Demir

Poster

1.

Çizim: BesteKopuz

Söz: "Başış ve adalethaykırarak doğan yirminci yüzyıl, kanın içinde boğulmuş olarak ölü ve buddugündan çok daha adaletsiz bir dünya bıraktı arkasında... Yine başış ve adalethaykırarak doğan yirmi birinci yüzyıl da önceki yüzünün izinden gitmeye..." Eduardo Galeano, Aynalar, s. 372

Postertasarım: GökhanDemir

2.

Çizim: Songül Çolak

Eternal Sunshine of theSpotlessMindfilm karakterleri, Joel, Clementine

Poster tasarımlı: Gökhan Demir

Kotkida Bulunanlar

BeratBayındır

Emre Kiyisın

Seher Korkmaz: Kaçış

"Benim edebî ilgi alanları yok,
ben edebiyattanıbetrem, başka
hiçbir şey değilim, olamam."
Franz Kafka

Bakıyorsunuz kuşlar
Hazır
Sokak lambaları yanık unutulmuş
Bir kadıköy vapuru hincə hincə insan
Çok geçmeyecek
Martılar beyhude turlar atacak
Kırıllar lağım konserve kutulan
Mısır koçanları

Sevgi aranabilir yine
Korkusuzca say koskoca kederlerini
Bir kuyu bulunabilir

Aklımdan çıkmıyorsun
Sen hâlâ diz üstü
Bunca anyı besleyerek
Sokaklarda avaz konuşarak kendi kendinle
Mektupları öpebilirsin kırmızı dudaklarını
Görürgibi olarak açıp baktığımı
Bense şöyle diyorum:
Buradan bir acı kanamış boyuna

Kuşlar hazır
Öncü havalanmak üzere
Şehri gelen bir mevsime bırakıyorlar
O vapur hâlâ hincə hincə
Kimbilir herbiri hangi dünyaya sağır
Çok geçmez aradan

Kadınlar kapı önlereinde
Ellerinde meşalelerle
Aydınlatırlar gelip geçen erkek suratları
Yorgun bir sanya ben de
Geçeceğim önlereinden

Aklımdan çıkmıyorsun dedim
Başka türülüsünü yorgunum anlatmaya
Telefonlaryarıñ hücrede çalışıyor
Bense kurşunu bir dere
Ağaçlar hayvanlar bile kaygılı
Onu bir mersedesten indirdi kalçasına kadar açılarak

Yapıyaþı bir Rum kadın
Herseyde yanıp sönen bir kryamet algısı
Haydi koşayım diyorum belki dağılır
Koşuyorum
Sancağımda kendi rüzgânımla ölgün kırıltılar
Hayır daha sevgili daha sevimiþ değil
Ne başka bir gün ne başka bir zaman

Çok geçmeyecek aradan
Şöyle diyeceğim:
Bulutlar açmadı
Mavi gök orda mı